

(75)

1981-11-01
1981-12-09

Berg Kett Lapic MD

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
IN KOM UD

1 NOV.
32 UKT 81 06 197

(P01)

DNR
P 2 EnI

C. G.

VIB523 4-023197S304

SWSX CO UWNX 093
TDRN MONTARA CA 93/90 31 0455P EST PAGE01/56

CABINET
STRM

SWEDISH FOREIGN MINISTER OLA ULLSTEN
STOCKHOLM

I FULLY SUPPORT MY CONGRESSMAN, TOM LANTOS, IN HIS URGING TO YOU TO NOT RELEASE THE SOVIET SUBMARINE UNTIL THE SOVIETS EXPLAIN WHAT HAPPENED TO YOUR WONDERFUL SWEDISH DIPLOMAT, RAOUL WALLENBERG. I AM AN AMERICAN WHO IS NOT OF SWEDISH ANCESTRY. I AM SENDING ALSO MESSAGES TO CONGRESSMAN LANTOS SUPPORTING

4-023197S304 SWEDISH PAGE02/34

HIM AND ALSO TO OUR PRESIDENT, RONALD REAGAN. I REALIZE SWEDENS DIFFICULT SITUATION WITH THE SOVIET UNION BUT WANT TO GIVE YOU ANY SUPPORT I CAN HAVE FOR RESOLVING THIS DIFFICULT MATTER.
JULIAN CORSON

NOV 01 1981 04:04:14

10590A UDS TH S
SVENSK OTT

Kas sekr
Pol chef
Pol

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
INKOH UD

2 Nov 81 18 14

DNR 62:A	906
P	Eu ⁴

SVENSK OTTAWA 1981-11-02

(Pol)

ag/8

CABINET STOCKHOLM

406. FOER POL 1 RE UBAATSINCIDENTEN OCH WALLENBERG.

AMBASSADEN HAR UNDER DE SENASTE DYGNET MOTTAGIT ETT DUSSINTAL TELEGRAM OCH NAAGRA TELEFONSAMTAL IFRAAN ORGANISATIONER OCH INDIVIDER SOM OENSKAR SE ETT UTBYTE MELLAN DEN SOVJETISKE UBAATSKAPTENEN OCH RAOUL WALLENBERG. I ETT TELEGRAM FRAAN CANADIAN COMMITTEE TO SAVE RAOUL WALLENBERG HETER DET "WE STRONGLY URGE TO RECTIFY LONG STANDING OMISSION INTERCEDE WITH SOVIET AUTHORITIES RESCUE WALLENBERG FOR RUSSIAN SUB".

I ETT TELEGRAM UNDERTECKNAT THE JEWISH NORTH AMERICAN NET WORK OCH THE JEWISH STUDENTS FEDERATION VAEDJAR HELA DEN JUDISKA BEFOLKNINGEN I ONTARIO TILL DEN SVENSKA REGERINGEN ATT "TAKE THE INITIATIVE IN RETURNING WALLENBERG TO HIS HOME LAND NOW THAT THE USSR IS IN YOUR HANDS. YOU NOW HAVE THE CHANCE YOU NEED IN ORDER TO DEAL WITH THE SOVIET UNION. IT MAY BE THE LAST CHANCE TO REUNITE HIM WITH HIS PEOPLE".

BJOERK+

OTTAWA KL 1205

Kabs

ORIGINAL TELETYPE		
(KOPIDR ENL. ANT.)		
INCOM UD		
NOV.		
33	OKT 81	23 39
DNR		
P	2	En

(P01)

MMMT#

10590V UDSTH S

09TB ATESTO S

ZCZC ATX0906 SAW5980 TTF7410 SAW5980 RM07971 MIA0057 1-020785M306

SWSX CO URA 059

ERKELEY CA 59 02 1147A PDT VIA RCA

CABINET
STKM

29/8

OLA ULLSTEN SWEDISH FOREIGN MINISTER
BOX 16121
10323
STOCKHOLM

DEAR MR FOREIGN MINISTER

WE THE MEMBERS OF THE UC BERKELEY FREE WALLENBERG
COMMITTEE RESPECTFULLY URGE THE SWEDISH GOVERNMENT TO
HOLD THE GROUNDED SOVIET SUBMARINE UNTIL THE SOVIET
GOVERNMENT RELEASES RAOUL WALLENBERG OR EXPLAINS THE TRUTH
ABOUT WHAT HAS HAPPENED TO HIM
RESPECTFULLY

JON FRIEDENBERG CHAIRMAN
UCB FREE WALLENBERG COMMITTEE

COL 16121 10323

NOV 02 1981 21:03:32

NNNN#

10590V UDSTH S

09TB ATESTO ST

VIA WUI
1858 11/02
10590D UDSTH

Kabs

LOS ANGELES 1981-11-02

2 NOV.

*ang. öf. se
form. 186 30/10-81*

112: A 188

P 2 Ent

CABINET STOCKHOLM

(P01)

(P01) P2 Ent

NR 188 FOER KABINETTSEKRETERAREN RE WALLENBERG OCH
U-BAATEN

VAART 186

JAG KANSKE BOER FOERKLARA ATT AVSAENDAREN TILL DET I
VAART 186 AATERGIVNA BREVET, RABBI MARVIN HIER AER
CHEF FOER DET I LOS ANGELES BELAEGNA SIMON WIESENTHAL
CENTER FOR HOLOCAUST STUDIES. DETTA AER EN MYCKET
SLAGKRAFTIG ORGANISATION SOM AEVEN PAATAGIT SIG
RAUL WALLENBERGS SAK. BL A BYGGER MAN UPP EN
DOKUMENTATIONS CENTRAL. JAG VILLE ALLTSAA FOERESLAA
ETT PERSONLIGT SVARSBREV FRAAN STATSMINISTERN.
DET KANSKE BOER OBSERVERAS ATT I TEXTEN NAEMNS AEVEN
JAN KAPLAN.

TUNBERG

OR S

SVENSK LOS ANGELES

10590D UDSTH SX LSA

10590D UDSTH S
SVENSK LSA

.....
VIA WUI

Kabser granskad 11/59

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Handläggare: G Berg/le

PROMEMORIA

1981-11-02

P2 Eu I

1 (7)

Ställa O:
därför aa G.B.

Uppvaktning Wallenberg-kommittén

Representanter för Wallenberg-kommittén (Nina Lagergren, Guy von Dardel, Per Anger) hade begärt brådskande sammanträffande med utrikesministern, söndagen den 1 november, närmast med anledning av förslag om en kopp-ling av Wallenbergfrågor med den sovjetiska u-båtsaffä-
ren. Samtalet varade från 15.00 - 15.35.

Vid samtalet närvar dessutom från UD:s sida kabinetts-
sekreterare Leifland och departementsrådet Berg.

Guy von Dardel inledde med att understryka att man ju
från Wallenbergföreningens sida var angelägen att ut-
nyttja alla medel för att få en lösning i Wallenberg-
frågan. Detta innefattade också möjligheterna att ut-
nyttja u-båtsaffären.

Om det finns tecken från rysk sida att förbättra för-
hållandena till Sverige efter u-båtskränkningen skulle
de kunna göra det genom ett medgivande i Wallenberg-
frågan.

Utrikesministern förklarade att han vid flera till-
fällen redan sagt att den svenska regeringen betraktar
u-båtsfrågan och W-frågan som två separata fall. Vad
man redan sagt är att det inte kan innebära någon för-
del att länka ihop Wallenbergs öde med u-båtsfrågan.
Detta skulle vara kontra-produktivt. Regeringen har

från första stund avvisat en direkt koppling.

Samtidigt vill jag understryka, fortsatte utrikesministern, att regeringen på intet vis slår av på vår aktivitet för att söka få klarhet i Wallenbergs öde.

Frågan om hur ryssarna kommer att reagera efter u-båtsincidenten är omöjlig att svara på. Deras attityd kan komma att bli ännu stramare än hittills.

Guy von Dardel menade att vad som brustit tidigare i Wallenberg-frågans hantering är att den behandlats som ett fall för sig. Den borde ha behandlats i samband med andra förhandlingar. Han nämnde som exempel baltutlämningen, den stora krediten till Sovjet och det första handelsavtalet.

Nu har vi, påpekade von Dardel, det första exemplet på senare år där Sverige befinner sig i en "give and take"-situation som skulle kunna utnyttjas.

Frågorna behöver dock ej vara länkade direkt med varandra.

Nina Lagergren föreslog att man från svensk sida under hand kunde antyda för ryssarna att de skulle kunna eliminera det dåliga intryck u-båtsincidenten gjort genom att kompensera detta med en eftergift i Wallenberg-frågan.

Utrikesministern påpekade att det var en bedömning som måste göras i Moskva. Ryssarna skulle enligt detta resonemang sålunda söka reparera sin skadade image genom att göra något positivt. Utrikesministern frågade sig om det var sannolikt att ryssarna skulle agera så. Veterligen har vi ej några exempel härpå. Utrikesministern förklarade att han nog hade svårt att tro på detta.

Å andra sidan följer ryssarna den svenska debatten. De vet snart att ett medgivande i Wallenberg-affären skulle få positiv effekt för dem i Sverige.

Per Anger frågade om man ändå inte från regeringens sida kunde framföra att vi var bekymrade för relationerna mellan Sovjet och Sverige och därvid ange att en lösning av Wallenberg-frågan skulle förbättra förbindelserna.

Per Anger förklarade att han förstod att regeringen ej kan ta besättningen som gisslan. Kunde man dock ändå inte låta dem sväva i ovisshet en längre tid och samtidigt ha Wallenberg-fallet i bakgrunden?

Utrikesministern sade att han inte såg något tillfälle att föra fram något dylikt till sovjetiska regeringen. Det fanns inget naturligt sätt och kunde knappast gå via ambassadören.

Leifland instämde och sa att det nog skulle vara svårt att få sovjetiska ambassadören att spela det spelet.

Per Anger frågade sig om man inte kunde använda andra kanaler.

Nina Lagergren menade att situationen var helt förändrad numera i Wallenberg-fallet genom världsengagemanget för honom. Det blir alltmer besvärande för Sovjet.

Utrikesministern bekräftade att han inte kunde rekommendera regeringen att blanda ihop Wallenberg-frågan och u-båtsincidenten. Vi kan naturligtvis diskutera effekten av u-båtsaffären i efterhand. Då kan vi försöka se hur Sovjet bedömer sitt behov av en förbättrad image i Sverige. Man kan då förstås tänka sig att de leker med

tanken på en länk av det antydda slaget - men, fortsatte utrikesministern, jag tror inte att ryssarna tänker i de banorna. Dethar de hittills inte gjort. Det går inte att göra någon aktiv åtgärd från svenska regeringen i denna riktning.

Nina Lagergren sade att alla nu påpekar att detta är ett unikt tillfälle. På det sätt utrikesministern förklarade det skulle det ju kunna vara ett diplomatiskt sätt att koppla ihop de två frågorna.

Utrikesministern påpekade att det låg en slags självklarhet i detta.

Han underströk att Sverige hade att hantera två fall: Wallenberg-frågan och u-båtsincidenten. I båda fallen står Sverige fast på folkrättens fundament. Just därför kommer emellertid Sverige inte att utnyttja detta i former som är felaktiga.

Guy von Dardel underströk att just den inställningen att Wallenberg-frågan torde lösas oberoende av u-båtsfall och alla andra fall är ju en metod som inte lett till några resultat. Andra länder som lyckats få ut medborgare har utnyttjat utväxling av personer.

Per Anger menade att ryssarna själva väntar sig detta. Ryssarna går och tror att vi skall koppla ihop Wallenberg med något annat. Varför, frågade han sig, kunde man inte låta dem gå i den tron.

Utrikesministern påpekade att fall av utväxling skett då någon dömts i det andra landet och den rättsliga processen sålunda haft sin gång.

Nina Lagergren sade att vi alla visste vad som skulle hända om en svensk u-båt kommit in på sovjetiskt vatten.

Guy von Dardel erinrade om ett annat fall, nämligen förslaget om att Wallenberg skulle utväxlas mot Wennerström - ett förslag som vidarebefordrats via Gk i Berlin. Det har inte väckt någon som helst reaktion från svenskt håll. Det är mycket svårt att tänka sig att Wallenberg kan släppas utan någon koppling.

Utrikesministern sade att han inte kunde ge någon bedömning av detta. Han påpekade att det var viktigt att inse att den svenska positionen är så stark eftersom vi agerar på basis av internationell rätt, respekt för människoliv och i former som respekteras av alla.

Nina Lagergren sade att detta lät så moraliskt men att det var Raoul Wallenberg som fick betala.

Per Anger undrade om man ifråga om u-båtsincidenten inte skulle säga några slags förhandlingar om var, när och hur kaptenen skall förhöras. Kunde ej då Raoul Wallenberg-ärendet utgöra en bakgrund för dessa förhandlingar?

Utrikesministern påpekade att det i fråga om dessa förhandlingar gällde modaliteter som inte skulle kunna ha någon betydelse för Wallenberg-fallet.

Leifland redogjorde därefter för läget beträffande publiceringen av Wallenberg-handlingarna från 50- och 60-talen. Justitiekanslern och Ole Jödahl höll på med den sista redigeringen för att kunna överlämna en rekommendation till regeringen. Leifland antog att det skulle kunna ske om någon eller några månader. Problemet var att en rad olika främmande regeringar hade starka invändningar mot att delar av materialet publicerades. Det gällde Finland, men också länder som Österrike, Västtyskland, Schweiz och Israel.

Dessa länders regeringar hade på sin tid accepterat att ge den svenska regeringen uppgifter som hade samband med Wallenberg-fallet - mot uttryckligt löfte om att det skulle behållas hemligt. Det var därför själv-

klart att dessa regeringar hade all rätt att ha synpunkter på publiceringen av materialet..

Om nu JK:s rekommendation kunde lämnas regeringen under november - december, att det därefter skulle granskas och sedan tryckas i stencil skulle man, gissade Leifland, kunna publicera materialet i februari - mars nästa år.

Det var ett mycket tidsödande arbete för Ole Jödahl. I många fall hade de utländska regeringarna önskat stryka namn i en viss promemoria. Därefter måste man emellertid gå igenom alla andra papper där alla dessa namn nämndes för att stryka ut dem.

På fråga från Guy von Dardel uppgav Leifland att 20-25 % av materialet ej kommer att publiceras.

Guy von Dardel frågade hur Wallenbergföreningens vänner i USA borde tillrådas agera. De önskar hjälpa till och von Dardel menade att det väl aldrig kunde skada att de uppmanade sovjetregeringen att förbättra relationerna med Sverige genom ett klarläggande i Wallenberg-affären.

Utrikesministern underströk att han ej kunde ha någon åsikt härom. Den svenska regeringen understödde alla ansträngningar för att få klarhet i Wallenberg-frågan.

På fråga från Nina Lagergren redogjorde utrikesministern för det tillfälle han tog upp Wallenberg-frågan med Gromyko i Moskva.

Leifland påpekade att justitieminister Petri var den som senast tog upp Wallenberg-frågan i Moskva. Det skedde vid hans besök där för någon månad sedan.

Utrikesministern sade att frågan om Wallenberg måste

tas upp med ryssarna i ett naturligt sammanhang, då det fanns ett skäl. Detta kunde vara besök av ovan angivet slag. Det kunde också vara vittnen som kom fram, och vilkas uppgifter regeringen bedömde som rimliga.

Guy von Dardel underströk ånyo att man borde koppla ihop Wallenberg-frågan med ett annat fall. Om det nu inte gick med u-båtsfallet skulle man då inte kunna tänka sig att koppla ihop frågan med handelsförhandlingar.

Utrikesministern betonade att man bör hålla ärendena åtskilda. Regeringen anser inte att det är klokt att koppla frågor på detta sätt. Regeringen vill ha klarhet i alla frågor och just därför vill man inte gå in på vägar som kan visa sig helt kontraproduktiva.

Nina Lagergren sade att man i 36 år nu sagt detta och att man skulle lämna fram nya uppgifter till ryssarna. Det är så lätt för dem, påpekade hon, att smula sönder alla vittnesmål. Att framföra dem till ryssarna har ej hjälpt.

Utrikesministern upprepade att det knappast är möjligt för regeringen att vidta åtgärder - i det här fallet en koppling mellan två ärenden - som man själv ej anser rimliga.

Guy von Dardel ansåg att ryssarna inte är kända för att ge någonting om de inte får något annat i utbyte. I de fall där det har kommit ut folk från Sovjet har det varit resultat av utbyten.

Göran Berg

Port NNNN

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
INKOM. UD

3.11.
31 OCT 81 21 34

DNR 85:A		1188
P	2	En ¹

Pol

End 1981-11-04
a.a./ms.

V

SVENSK WASHINGTON KNR 164 1981-11-03

CABINET STOCKHOLM

1188. FOER POL I FRAAN WAHLBAECK RE WALLENBERG-AERENDET I ESK.

TACKSAM OM NI VILLE TELA DET AVSNITT I ESK-ANFOERANDET FOERRA
VECKAN DAER WALLENBERG-AERENDET TAS UPP. FLERA AV DEM SOM RINGT
OSS HAR OENSKAT SE TEXTEN.

WACHTMEISTER

SVENSK WASHINGTON KL 1440

NNNNZ

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
INXOM UD

3 Nov 81 10 03

DNR		
P	2	Eu

Kab sch.

(PBI)

S. C.

02
2309108817096+
10590D UDSTH S
NC

02
2309108817096+
10590D UDSTH S
NC

10590D UDSTH S
09TA ATESTO S
ZCZC ATX1043 NST346 TTF7447 NST346 VIA ITT IYA234 4-013817S306
SWSX CO UIAX 023
TDMT ROCHESTER NY 23/22 02 1123A EST

CABINET
STOCKHOLM

FOREIGN MINISTRY GOVERNMENT OF SWEDEN
STOCKHOLM

URGE YOU USE SOVIET SUBMARINE AS EXCHANGE OF RAOUL WALLENBERG NO
BETTER OPPORTUNITY
RABBI SHAMAI KANTER

NOV 03 1981 09:55:51

NNNN
10590D UDSTH S
09TA ATESTO S

Kab sek
Pol chief

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
INKOM CO

3 Nov 81 07 51

DNR		
P	2	Ent

(P01)

97
E

10590A UDSTH S
09TH ATESTO S
ZCZC ATX0981 WIB570 TTM638 WIB570 4-044118S306
SWSX CO UWNX 012
TDBN DALLAS TX 12 02 0417P EST

CABINET
STKM

FOREIGN MINISTER OLA ULLSTEN
STOCKHOLM

PLEASE NEGOTIATE WALLENGERG NOW.
SWEDES IN TEXAS

NOV 03 1981 07:46:42

NNNN
10590A UDSTH S
09TH ATESTO ST

Kab sek
Pol chief

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
INKOM 50

3 Nov 81 07 53

DNR		
P	2	Gut

(Pol)

9/15

10590A UDSTH S
09TH ATESTO S
ZCZC ATX0988 AST241 TTM691 AST241 OXC569
SWSM CO AAMV 025
CANBERRA CITY ACT 25/23 3 1018

CABINET
STKM

OLA ULLSTEN
FOREIGN MINISTER
STOCKHOLM SWEDEN

ALTHOUGH REALISIN RUSSIA DENIES HE LIVES SUGGEST SEEKING RELEASE
RAOUL WALLENBERG IN COMPENSATION FOR GROUNDED SUBMARINE
RAOUL JONES

NOV 03 1981 07:56:37

NNNN
10590A UDSTH S
09TH ATESTO ST

Kab selv ✓
Pres a/c

POL I

ds Stellan Ottosson/KN
1981-12-02
Skriv Ullsten/tit

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
INKOM UD

3 NOV
340101 19 587

DNR
HP 1 2 3 4

✚
10590V UDSTH S
09TA ATESTO S
ZCZC ATX1258 SAW6026 TTF7895 SAW6026 RM09545 QRFO149 4-028526S307
SWSX CO URAX 080
TDRN SAN FRANCISCO CA 80/78 03 0121P EST VIA RCA

CABINET
STKM

OLA ULLSTEN, FOREIGN MINISTER
CABINET 10590
STOCKHOLM

PRESENCE OF SOVIET SUBMARINE INSIDE SWEDISH RESTRICTED MILITARY AREA PROVIDES YOUR GOVERNMENT WITH LONG-NEEDED LEVERAGE FOR DETERMINING WHAT REALLY HAPPENED TO RAOUL WALLENBERG AND, IF HE IS STILL ALIVE, FOR PRESSING SOVIET GOVERNMENT FOR HIS RELEASE IN EXCHANGE FOR RETURN OF SUBMARINE. WE SUPPORT ANY EFFORT SWEDISH GOVERNMENT MAY MAKE IN THIS DIRECTION AND WE OFFER ANY ASSISTANCE WE MAY BE ABLE TO PROVIDE.
STEWART H FOREMAN, PRESIDENT AMERICAN JEWISH CONGRESS

COL 10590

NOV 03 1981 19:58:41

NNNN
10590V UDSTH S

1981-11-04

Utdrag ur artikel av Iosif Itskov: "Till frågan om
Raoul Wallenbergs öde", Russkaja Mysl 1981-05-21.

Det är allmänt känt att det för varje anhållen, som
råkat in i de sovjetiska säkerhetsorganens sfär, finnes
en "handling" (dossier), vilken med påskriften "För
evig förvaring" återfinnes i KGB:s arkiv.

Det enda "dokument" som åberopas i (MID:s) "Memorandum"
- "en handskriven rapport från chefen för Lubjanka-
fängelsets sjukavdelning Smoltsov" uthärdar ingen kri-
tik.

Saken är den att chefen för sjukavdelningen vid Lub-
jankafängelset beroende på sin tjänsteställning icke
har kunnat "rapportera" direkt till ministern för
statssäkerheten. DETTA ÄR UTESLUTET.

En dylik "rapport", liksom övriga underrättelser om
händelser i fängelset (bl a om hungerstrejker bland
internerna) kunde utgå från fängelsechefen, vilken,
om jag minns rätt, var överste Alexander Michajlovitj
Mironov, som efter Stalins död försattes i "pension".

En interns "plösliga död" i det inre fängelset (belä-
get i inrikesministeriets byggnad Dzerzjinskijgatan 2)
är vad som kallas en "utomordentlig händelse", som
inte under några omständigheter kan ha gått förbi che-
fen för det fängelse, där mer eller mindre "betydande"
personer förvarades, vilka hamnat där på ministrerns
eller hans ställföreträdarens "särskilda" order. Om
en interns död (liksom om utförande av "dom" om av-

rättning) upprättas obligatoriskt en handling som underskrives av fängelsechefen, en sjukvårdsrepresentant samt en prokurator, vilken åtminstone för syns skull utövar kontroll över fånganstalterna, där obligatoriskt dödsorsaken anges.

Den av Smoltsov på hans rapport egenhändigt gjorda påskriften om att han skulle ha "underrättat" ministern om den "utomordentliga händelsen" är löjeväckande.

Jag kände Smoltsov: jag hade tillfälle att se honom nästan dagligen, under en längre tid då han "ledde" operationen om tvångsmatning under min hungerstrejk i Inre fängelset (som det då benämndes). Annat än som en utstuderad sadist kan man inte kalla honom, men han var en alltför obetydlig figur på Lubjankas bakgårdar för att kunna ha tillträde till ministern och personligen rapportera till denne.

Och slutligen, om Wallenbergs lik kremerats, så måste härom anteckning ha gjorts i Moskvas krematorium (det enda som vid den tiden fanns på Donskojgatan), ett faktum som är lätt att kontrollera.

Min kommentar:

Det är riktigt att det för Wallenberg, som för varje annan intern, borde ha funnits en sådan dossier som Itskov nämner. Detta har icke förnekats av ryssarna. Men man har sagt, som Kosygin till Erlander 1965 (vill jag minnas) att det för Wallenberg "inte finns någon dossier - varför vet jag inte", (jag var med vid tillfället som tolk).

Det är naturligtvis också riktigt att det normalt borde

ha varit fängelsechefens uppgift att rapportera till ministern om en dylik händelse. Men den citerade skrivelsen från Smoltsov synes visa på att denne fått direkt anvisning av ministern att personligen ha uppsikt över Wallenberg och personligen rapportera till honom. Det ligger, så vitt jag förstår, intet orimligt i att ministern kan ha gjort en sådan föranstaltning.

Riktigt är också att varje kremering registreras. Men naturligtvis bör en säkerhetsminister ha haft myndighet att beordra att ingen registrering skulle göras eller också, om sådan gjorts, senare undanröja den. Även om detta aldrig klart utsagts, antyds ju i de uppgifter ryssarna lämnat, att de registrerade uppgifter, som kan ha funnits om Wallenberg, undanröjts, och att endast Smoltsovs rapport av misstag blivit kvar, eftersom den aldrig kom att avsändas, emedan Smoltsov fick tillfälle att muntligen informera ministern - "man" har alltså intet vetat om dess existens.

Göran Lundström

Pol I M Sahlin/le

EN CLAIR-TELEGRAM

Arende

Datum

1981-11-04

Dnr

1018

Avd

Grupp

Mål

Adress

SVENSK WASHINGTON

Text

✓ 1018. Ert 1188. Wahlbaeck från Pol I re Wallenberg i
ESK.

P R I M O Under secundo det relevanta avsnittet.

S E C U N D O "The subject of human rights has been faced by this meeting squarely. Some States have been reminded that their treatment of certain citizens and categories of citizens cannot but be classified as a clear violation of a clear, unambiguous undertaking in the Final Act. Names have been mentioned, also by this delegation, notably in the introductory statement by my Foreign Minister. One such name is Raoul Wallenberg. Other names could be added, names of persons, notably in the Baltic Republics, who even during this very meeting have been made to suffer from ^{the} unwillingness of some participating States to honour their pledges in the Final Act. How can there be détente worthy of its name in Europe if the universality of human rights fails to meet practical recognition in and by some States?"

CABINET+

Ifylles av telegramexpeditören

Avsändt den

Klockan

Sign

Arende	Datum	Dnr	
	1981-11-04		
Adress	Avd	Grupp	M&L
	JP P	2	En - a

Adress

XSVENSK BERLIN Nr 63 A Va

XSVENSK BERN Nr 299 Va

XSVENSK BONN Nr 559 Va

Text

XSVENSK CHICAGO Nr 172 Va

XSVENSK LONDON Nr 726 Va

XSVENSK LOS ANGELES Nr 240 Va

XSVENSK MADRID Nr 605 Va

SVENSK NEW YORK Nr 590 Va

XSVENSK OTTAWA Nr 363 Va

XSVENSK PARIS Nr 602 Va

XSVENSK ROM Nr 578 Va

XSVENSK TEL AVIV Nr 249 Va

XSVENSK WIEN Nr 477 Va

SVEDELEG NEW YORK Nr 1627 Va

Ex t

Kabsekr V

Berg, Pol I V

Sahlin, Pol I V

Exp 8/1104/le

Från pol I re Wallenberg i ESK.

P R I M O: I ett svenskt plenaranförande ESK-Madrid fredagen den 30 oktober omnämndes fallet Wallenberg. Under secundo det relevanta avsnittet i talet.

S E C U N D O: "The subject of human rights has been faced by this meeting squarely. Some States have been reminded that their treatment of certain citizens and categories of citizens cannot but be classified as a clear violation of a clear, unambiguous undertaking in the Final Act. Names have been mentioned, also by this delegation, notably in the introductory statement by my Foreign Minister. One such name is Raoul Wallenberg. Other names could be added, names of persons, notably in the Baltic Republics, who even during this very meeting have been made to suffer from the unwillingness of some participating States to honour their pledges in the Final Act, How can there be détente worthy of its name in Europe if the universality of human rights fails to meet practical recognition in and by some States?"

Ifylles av telegramexpeditören		
Avsändt den	Klockan	Sign
4/11	15.00	[Signature]

CABINET+

mfo.

05/11 15.57 #
10590B UDSTH S
611260 SVENSK I

~~XXXXXX~~
1981-11-06 Info
Karlström, mt
a t SI f åtg
exp 81-11-06, mt

2854

ORIGINAL TR	RAM
(KOPIOR E	ANT.)
INM	

5 Nov 81 16 00

73	A	690
P	2	Eu

(12)

SVENSK ROM 1981-11-05

CABINET STOCKHOLM

690. FOER INFORMATIONSBYRAAN. RE MATERIAL OM RAOUL WALLENBERG

ITALIENSKA PRESSENS INTRESSE FOER RAOUL WALLENBERG AER BETYDANDE OCH HAR FAATT NY NAERING AV U-BAATSINCIDENTEN. VI HAR I DAGARNA FAATT ETT PAR FOERFRAAGNINGAR SOM NI FOERHOPPNINGSVIS KAN HJAEPLA OSS MED-

- EN VECKOTIDSKRIFT HAR FRAAGAT OM EN MINNESTAVLA MED RAOUL WALLENBERGS RELIEF SOM SKALL FINNAS (ALT. HA FUNNITS) I BUDAPEST. MEN UNDRAR OM DEN FINNS KVAR OCH OM DET FINNS NAAGOT TILLGAENGLIGT FOTOGRAFI. WALLENBERGKOMMITTEN KANSKE KAN GE BESKED
- VI SKULLE VIDARE BEHOEVA EN MINDRE UPPSAETTNING FOTOGRAFIER AV RAOUL WALLENBERG FOER ATT KUNNA TILLFREDSSTAELLA EN VANLIGT FOEREKOMMANDE BEGAERAN.

LEWENHAUPT

611260 SVENSK I ROM KL 16.00

611260 SVENSK I#
D590B UDSTH S

Utrikesdepartementet

Björnsen

22/11 024

Björnsen SB

Pal

22/11 024

...81./120...

1981-11-5

2 En I

Petition om utväxling av ubåten mot Raoul Wallenberg
 ✓ (1 bil.)

./.

Ambassaden uppsöktes i dag av en liten delegation bestående av generalsekreteraren för en Raoul Wallenbergkommitté - dock inte samma som den av f.d. justitieminister Gideon Hausner ledda -, Moshe Barrnea, samt två personer tillhörande andra humanitära organisationer. De åtföljdes av ett antal demonstranter med plakat och av fotografer, som dock inte blev insläppta på ambassaden. Bifogade petition överlämnades där det föreslås att Raoul Wallenbergs frihet skall begäras i utbyte för den sovjetiska ubåten. Moshe Barrnea som var gruppens talesman sade sig omedelbart nyheten om ubåten nått honom ha skickat ett telegram med samma förslag till statsministern. Han underströk att det nu var sista chansen för Sverige att få ryssarna att lämna tillbaka Wallenberg.

Jag lovade vidarebefordra petitionen och sade i övrigt som kommentar att den svenska regeringen begagnar varje realistisk möjlighet att få klarhet i Wallenbergs öde. Det var dock tveksamt om detta var den rätta vägen. Senast hade fallet tagits upp för en vecka sedan i Madrid.

Till Israels radio som ringde senare för att höra

om uppvaktningen och om den svenska synen på för-
slaget svarade jag med ledning av tel. nr.
246 från pressbyrån den 2 dennes.

Kerstin Bothén

Kerstin Bothén

JAYCEE YARKON of ISRAEL

ג'ייס ירקון, לשכת ירקון

ועד מוקירי ראול ולנברג

KOMMITEN FÖR RAUL WALLENBERG

"And the Lord said... Where is Abel thy brother?
and he said, I know not. Am I my brother's keeper?
and He said, What hast thou done? The voice of
thy brother's blood crieth unto me from the ground..."

Genesis, 4 (10-11)

PETITION

To the Government and People of Sweden

November 4, 1981

In the darkest days of World War II, when the Jewish people of Europe, men, women and children, were being relentlessly hunted down and murdered by the Nazis, Sweden sent one of her finest sons to try and save human lives.

We in Israel remember Raoul Wallenberg. Some of us were saved by his efforts - rescued from the very death marches on the way to concentration camps - and enabled to live new lives in freedom. For us, Wallenberg is a symbol of humanity, courage and deliverance.

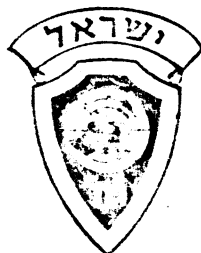
It was not given to Raoul Wallenberg to live in freedom. He was arrested by the Soviets and disappeared into their prison system. All efforts to secure his release have met with evasions and denials from Soviet officialdom.

We now implore you to use this ultimate opportunity which has been given to you to secure justice and freedom for your most gallant citizen.

We ask you to demand the freedom of Raoul Wallenberg as a condition

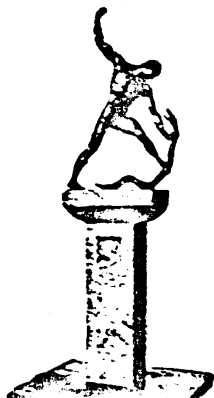
for returning the Soviet spy submarine which has been stranded
on your shores!

Raoul Wallenberg risked life and liberty for the sake of others; he deserves the support of all who are fortunate enough to live in freedom.

M. Barrnea

Moshe Barrnea
General Secretary
The Committee for Raoul Wallenberg (Israel)

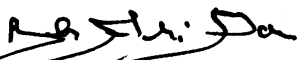

THE COMMITTEE FOR RAOUL WALLENBERG (ISRAEL)

Petition to the Government and People of Sweden, November 4, 1981

Yigal Godshtram
EVP JAYCEE (Junior Chamber)
Israel

Dan Ben-Ari
Founding President
JAYCEE Yarkon
LOM of Israel

(-)

Rabbi Fabian Herskowitz
Chief Rabbi of Hungary, 1945-50

(-)

Tibor Farkash
General Secretary
Association of Hungarian Immigrants

(-)

Murray S. Greenfield
Committee for Raoul Wallenberg

**SVERIGES
STÄNDIGA REPRESENTATION
VID
FÖRENTA NATIONERNA
NEW YORK**

Kabinettssekreteraren Leifland

Utrikesdepartementet

U P 1 I

1981-11-19, pol I
Ottosson/kw
kopia amb Moskva

335

11-11-5		
P	2	En I

Raoul Wallenberg

✓ (1 bil.)

Broder,

./.

I anslutning till dagens meddelande i särskild ordning översänder jag härmed det papper jag mottog av Guy von Dardel rörande internationella "Raoul Wallenberg-skyddspass".

Hjärtliga hälsningar

Till,

Jan Lundvik

Jan Lundvik

P2EuJ
Bil. / till hbr. humanit 9
heikano den 28/10 1981

LESSONS TO BE LEARNT FROM THE HUMANITARIAN MISSION OF
RAOUL WALLINBERG IN HUNGARY 1944-1945.

On the initiative of the War Refugee Board Raoul Wallenberg was sent to Hungary in July 1944, officially as a secretary of the Swedish legation in Budapest, with the task of organising a rescue mission for the remaining Jews in Budapest threatened by the extermination program of Adolph Eichman. His mission was financed chiefly by American sources, notably the World Jewish Congress and the Joint Jewish Distribution Committee.

His mission was unique and eminently successful. He managed to initiate a concerted action of the remaining neutral countries' representatives in Budapest, and to organise what became known as the International ghetto, in which about 30.000 Jews lived under reasonable conditions and were protected by the diplomatic immunity of neutral legations, although this was not always respected.

As a consequence of Raoul Wallenberg's mission about 100.000 Jews survived in Budapest.

As a humanitarian mission on the scale of Raoul Wallenberg's is unique it is important to draw the proper conclusions from it, and apply these to ~~these~~ the protection of Human Rights in similar situations in the future.

1. The persecution of racial or other minority groups on the scale of the Nazi persecution of the Jews or even much smaller, cannot be met by individual initiatives, however dedicated and effective, but requires large scale organisation possible only through governmental initiatives.
2. To be effective the mission must be able to work through established diplomatic channels, and should be attached to diplomatic embassies.
3. The persons involved in the mission must be protected by diplomatic immunity. In Raoul Wallenberg's this was indeed effective against the Nazi's but did not work with the Soviet Union.
4. The most effective action of Raoul Wallenberg and his collaborators in the neutral legations was to issue "protective passports" to the Jews, and to ensure that these passports were indeed respected by the authorities.
5. These passports stated that the protected Jews would eventually be evacuated to Sweden, although this evacuation never took place, due to the war conditions. It is important, to make the protective passports credible, that the governments which sponsor the humanitarian mission are indeed prepared to accept the persecuted group in their own countries, should the mission fail in its task to protect them. The tragedy of the Jews during the last war was made more serious by the fact that practically all countries refused to accept even relatively small numbers of Jewish refugees, leaving only the extermination for the Nazis to get rid of Jews.
6. It is suggested that the United Nations in preparation for similar Human Rights problems in the future establishes a procedure for the setting up of humanitarian missions, sponsored by a number of governments, and authorised to issue protective passports to the threatened minority group, and to ensure that these passports are respected, pending eventual evacuation.
7. It would be appropriate to name these passports "Raoul Wallenberg protective passports".

1981-12-07
u/Ullsten
S Ottosson, Pol I
svar tit/cr

3469 South Silver Spring Road
Lafayette, Ca. 94549 Pol I

October 31, 1981

Ink. Utr.min. ✓

1981 -11- 5

Foreign Minister Ullsten
Stockholm, Sweden

Ullsten's Den.
J. No 226/454A
5 nov. 17 DEC 1981

P	GR.	2	Utr. I
---	-----	---	--------

Minister Ullsten;

Diplomats are artists at subterfuge.
I recognize that you are reluctant to
demean yourself and Sweden to do any-
thing illegal, but please do anything
to get Raoul Wallenberg out of the
Soviet Union. I heard of him less than 2 years
ago, and I feel he should be released.

Yours truly
Joseph R. Herr

Joseph R. Herr

P.S. The submarine and crew are your trading pieces.

Handwritten: Hushri H

UTRIKESDEPARTEMENTET

Arendes:

Handwritten: P 2 Ew

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol 1
~~Uth XXX~~

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

[Redacted] t Svensk

London 1981-11-11 SO/1e
ANG ÅTGÄRD SE ORIG A

HP	52	G
P	2	E

Handwritten: 41

SVENSK LONDON

1981-11-06

INKOM UD

1981-11-06 [Redacted]

CABINET STOCKHOLM

FOER POL 1. RE UBAATSAFFAEREN OCH WALLENBERG-AERENDET

SOM VI TIDIGARE PAAPEKAT HAR AMBASSADEN TILLS DATO MOTTAGIT ETT FYRTIOTAL BREV OCH TELEGRAM FRAAN ENSKILDA BRITTER MED UPPMANING TILL DEN SVENSKA REGERINGEN ATT SOEKA UTVAEXLA DEN SOVJETISKA UBAATSBESAETTNINGEN MOT RAOUL WALLENBERG. I BREVSKRIVARLANDET STORBRIANNIEN FORDRAS ATT AMBASSADEN SMAANINGOM AVLAATER SKRIFTLIGT SVAR TILL ALLA SOM HOERT AV SIG.

HAR NI NAAGRA STANDARDFORMULERINGAR SOM DEPARTEMENTET ANVAENDER SIG AV? VI VILL NATURLIGTVIS UNDVIKA FELTRAMP I DETTA KAENSLIGA AERENDE. DE ARGUMENT SOM REDOVISAS I PRESSBYRAANS CIRKULAER-TELEGRAM KRING FRAAGAN UBAATEN CONTRA RAOUL WALLENBERG TORDE AATMINSTONE I STORBRIANNIEN ENDAST KUNNA UTNYTTJAS I AVSLIPAD FORM.

TACKSAM SMAANINGON ERHAALLA SKRIFTLIGT SVAR. HAR SJAELVFALLET ALL FOERSTAAELSE FOER ATT NI I DAGSLAEGET HAR MER OMEDELBARA FRAAGOR ATT TA STAELLNING TILL. BREVSVAREN HAERIFRAAN TORDE KUNNA VAENTA EN BIT IN I NAESTA VECKA.

LIND

[Redacted signature]

UIC O:2042 25.000d 1980-08 (20.000d på bärbara)

GGGGG
10590A UDSTH S
10590A UDSTH S
45626 MESK E
MESK MADRID 1981 11 06

CABINET
STOCKHOLM

B R A A D S K A N D E

139 ESK. FOER POL 1, POL 5 OCH CARL THAM RE ESK:S PLENAR-
MOETE - UTTALANDEN OM SOVJETISKA U-BAATEN OCH RAOUL
WALLENBERG. HP 79.

P R I M O.
VID DAGENS PLENARMOETE TALADE HOLLAND, BULGARIEN, USA OCH
SOVJETUNIONEN. DET HOLLAENDSKA TALET UNDERSTROEK ATT
DET VORE FEL ATT DISKUTERA NYA FOERSLAG UTAN ATT GRANSKA
HUR IMPLEMENTERINGEN AV REDAN GJORDA UTTALANEE AATAGANDEN
FUNKERAT. TALAREN CITERADE FRAAGAN I DET SVENSKA PLENAR-
TALET DEN 30 OKTOBER HUR MAN KAN AASTADKOMMA DETENTE NAER
VISA STATER BOERJAR FOERBISE AEVEN DE "LIMITED MEASURES"
SOM INTAGITS I SLUTAKTEN BETRAEFFANDE SAEKERHET. VIDARE
UNDERSTROEKS ATT INGEN FRAAGA FICK PRIORITERAS PAA BE-
KOSTNAD AV ANDRA FRAAGOR.

S E C U N D O.
DET AMERIKANSKA TALET INLEDDES MED EN REFERENS - UTANFOER
DET SKRIVNA KONCEPTET - TILL OEVERTRAEDELSE AV SLUTAKTEN.
TALAREN NAEMNDE AFGHANISTAN OCH FORTSATTE "... AND OF
COURSE THE MOST RECENT BLATANT DISREGARD OF AEEE BLATANT
DISREGARD OF A FRIENDLY NEIGHBOUR'S TERRITORIAL INTEGRITY
BY A DANGEROUS, PROBABLY NUCLEAR ARMED SUBMARINE ENGAGED
IN HOSTILE ESPIONAGE, ALL OF THESE REMAIN FACTS THAT
CONCERN US DEEPLY. NAAGOT NAMN NAEMNDES DOCK INTE.

I OEVRIKT UTGJORDES TALET AV ETT LAANGT INLAEGG OM RAOUL
WALLENBERG VARAV UTDRAAG FOELJER UNDER TERTIO. HOLLANDS
OCH USA:S TAL INSAENDES.

Bergin + B

Kab seh
Pol 1 + 5

ORIGINAL TEL. TRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
INKOM UD

Överlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet Pol. I
12 NOV 1981

6 NOV 81 17 13

DDR MESK 139
HP 79 A

Betr. åtgärd se bif.
delgivningslista

P 2 Cu²/A

SID. 2

TE R T I O.

IT WAS WITH KEEN INTEREST THAT THE AMERICAN DELEGATION, DURING THE PLENARY OF LAST FRIDAY, HEARD THE DISTINGUISHED DELEGATE OF SWEDEN REFER TO RAOUL WALLENBERG, A SWEDISH CITIZEN WHOSE HEROIC DEEDS IN THE LAST TWO YEARS OF WORLD WAR II SAVED THOUSANDS OF HUNGARIAN JEWS FROM ANNIHILATION, AND WHO HAS NOT BEEN HEARD FROM DIRECTLY SINCE HIS DETENTION BY SOVIET AUTHORITIES AND SUBSEQUENT DISAPPEARANCE IN JANUARY 1945.

WE HAVE A SPECIAL INTEREST IN ASSOCIATING OURSELVES WITH THE CONCERN EXPRESSED BY THE SWEDISH GOVERNMENT BECAUSE DURING THE PERIOD OF OUR MOST RECENT RECESS, RAOUL WALLENBERG, BY AN ACT OF CONGRESS SIGNED BY OUR PRESIDENT, BECAME AN HONORARY CITIZEN OF THE UNITED STATES. OUR INTEREST IN RAOUL WALLENBERG IS THUS A HUMANITARIAN ONE: BUT IT IS NOW ALSO ONE IN BEHALF OF ONE OF OUR NEWEST CITIZENS.

ONLY ONCE BEFORE IN OUR NATION'S HISTORY HAS A NON-AMERICAN BEEN ACCORDED HONORARY CITIZENSHIP.

MY CONTINUED EXPRESSION OF DEEP CONCERN ABOUT THE FATE OF THIS MISSING HERO OF THE HOLOCAUST REFLECTS AN OVERWHELMING SENSE OF INDIGNATION AT THE HIGHEST LEVELS OF MY GOVERNMENT. I READ NOW FROM A STATEMENT PERSONALLY DELIVERED BY PRESIDENT RONALD REAGAN ON OCTOBER 5TH, WHILE SIGNING THE OFFICIAL DOCUMENT:

"RAOUL WALLENBERG IS THE SWEDISH SAVIOR OF ALMOST 100,000 MEN, WOMEN AND CHILDREN. WHAT HE DID, WHAT HE ACCOMPLISHED WAS OF BIBLICAL PROPORTIONS. SIR WINSTON CHURCHILL, ANOTHER MAN OF FORCE AND FORTITUDE, IS THE ONLY OTHER PERSON WHO HAS RECEIVED HONORARY UNITED STATES CITIZENSHIP AND AS JOHN F. KENNEDY SAID AT THAT SIGNING CEREMONY, 'INDIFFERENT HIMSELF TO DANGER, HE WEPT OVER THE SORROWS OF OTHERS.'

"THAT COMPASSION ALSO EXEMPLIFIES THE MAN WE ARE GATHERED HERE FOR TODAY. IN 1944, THE UNITED STATES REQUESTED SWEDEN'S COOPERATION IN PROTECTING THE LIVES OF HUNGARIAN JEWS FACING EXTERMINATION AT THE HANDS OF THE NAZIS. IN THE MONTHS THAT FOLLOWED, THE UNITED STATES SUPPLIED THE FUNDS AND THE DIRECTIVES AND RAOUL WALLENBERG SUPPLIED THE COURAGE AND THE PASSION. HOW CAN WE COMPREHEND THE MORAL WORTH OF A MAN WHO SAVED TENS AND TENS OF THOUSANDS OF LIVES...?

"IN 1945, IN VIOLATION OF DIPLOMATIC IMMUNITY AND INTERNATIONAL LAW, HE WAS SEIZED BY THE SOVIET UNION. THE NAZIS WERE GONE AND THE SOVIETS HAD COME IN AS AN ALLY, AND YET TODAY THERE IS EVIDENCE THAT HE IS STILL IMPRISONED BY THE SOVIETS. WHEREVER HE IS, HIS HUMANITY

MR. CHAIRMAN, THERE HAVE BEEN PERSISTENT AND RELIABLE REPORTS THAT RAOUL WALLENBERG WAS ALIVE AND IMPRISONED IN THE SOVIET UNION LONG AFTER THE SOVIET AUTHORITIES, AFTER FIRST DENYING KNOWLEDGE OF HIS EXISTENCE, CALLED HIM DEAD. THERE ARE RECENT REPORTS THAT HE MAY STILL BE ALIVE. HIS FAMILY AND HIS FELLOW CITIZENS HAVE EVERY RIGHT TO EXPECT A FULL AND HONEST ACCOUNT AS TO HIS STATUS. IT HAS BEEN MORE THAN 36 YEARS SINCE HIS IMPRISONMENT BUT HE WOULD TODAY ONLY BE 68 YEARS OF AGE.

RAPPE+

MESK MADRID KL 17.107
10590A UDSTH S
45626 MESK E
OK? ~~re~~

habseer

POL I

1981-12-07
u/Ullsten
S Ottosson, Pol I
svar tit/cr

ORIGINAL T... AM
(KOPION... NT.)

6 Nov 81 18 33

ONE 225 6057
2 EL
P. 1 0

18.15 +
10590B UDSTH S
TELEXCEL ASD NL+
10590B UDSTH S

FOR THE ATTENTION OF:

FOREIGN MINISTER OLA ULLSTEN
STOCKHOLM SWEDEN.

WE UNDERSTAND THAT THE MATTER OF THE SOVJET SUBMARINE
INTRUSION INTO SWEDISH WATERS IS A MATTER OF NATIONAL
SECURITY, BUT WE STRONGLY URGE THAT SWEDEN USE THIS
UNPRECEDENTED OPPORTUNITY TO GAIN THE FREEDOM OF RAUL
WALLENBERG.

WE ARE APPALLED THAT SWEDEN IS INEXPLICABLY RELEASING THE
SUBMARINE WHICH WAS FOUND TO HAVE NUCLEAR WARHEADS ON IT,
AND WE DEMAND AN EXPLANATION.

BEN VAN BERGEN,
RAUL WALLENBERG COMMITTEE HOLLAND,
NASSAUKADE 28-HS
1052 CJ AMSTERDAM, THE NETHERLANDS.

+
10590B UDSTH S
TELEXCEL ASD NL

Pol I

1981-11-02

Departementsrådet Berg

Utrikesdepartementet

666

(Pat)

0

2

Eu

Wallenberg-ärendet och den utanför Karlskrona grundstötta
sovjetiska ubåten

✓ (1 bil)

25/5

Broder,

Härifrån bör kanske redovisas att den brittiska Raoul Wallenberg-kommittén föreslagit att den utanför Karlskrona grundstötta ubåten av den svenska regeringen bör utnyttjas för att vinna klarhet i Wallenberg-ärendet. Ett telegram av denna innebörd från kommittén till min chef bifogas.

./.

Nämnas kan även att samma förslag framställdes vid några tiotal telefonsamtal från enskilda brittiska medborgare till beskickningen den 30 oktober. Förmodligen var påringningarna organiserade av den brittiska Raoul Wallenberg-kommittén.

Vidare har tills dato mottagits ett tiotal brev och telegram från enskilda briter med förslag att den sovjetiska ubåtsbesättningen bör utväxlas mot Raoul Wallenberg.

85 kington
L-E

Lars-Åke Nilsson

ES

P2Ea+

T17 0448 LDN T 27-25 30 ~~XXXX~~ 10-42

WB
2

AMBASSADOR PER LIND
SWEDISH EMBASSY
23 NORTH ROW LDNW1

SUBMARINE AFFAIR ~~XXXX~~ UNIQUE OPPORTUNITY TO DEMAND
RETURN RAOUL WALLENBERG. WE PLEDGE FULL SUPPORT
BRITISH WALLENBERG COMMITTEE

SIR **Pol** P 2 Ru
Raoul Wallenberg HEARD ON TONIGHTS
TELEVISION NEWS THAT, YOUR
GOVERNMENT IS RELEASING
THE RUSSIAN SUBMARINE
THAT ILLEGALLY ENTERED
YOUR WATERS IN WHAT NO
DOUBT WAS A SPY MISSION.
ONCE AGAIN I AM
DISAPPOINTED BY THE WAY
YOUR COUNTRY REACTED TO
AN INTERNATIONAL SITUATION.
LITTLE DENMARK AND
FINLAND SHOWED MORE
"GUTS" DURING THE SECOND
WORLD WAR THAN SWEDEN.
DENMARK BY ITS COURAGEOUS
STAND ON THE JEWS AND,
FINLAND WITH ITS FUTILE
BUT VALLIANT FIGHT

IN THEIR WAR WITH THE
RUSSIANS. AND, DURING
THE SECOND WORLD WAR,
AN EXTREMELY RARE EVENT
OCCURRED IN THE FORM
OF A SWEDISH CITIZEN.
EXTREMELY RARE IN THE
FACT THAT HE WAS SWEDISH
RAUL WALLENBERG, TAKEN
PRISONER BY THE VERY
SAME RUSSIANS. HIS ONLY
CRIME, SAVING JEWISH LIVES
AT GREAT RISK TO HIMSELF.
AND WHAT DID SWEDEN DO
FOR POSSIBLY THEIR ONLY
HERO EVER? N-O-T-H-I-N-G.

NOW YOU HAD AN EVENT
ON YOUR DOORSTEP WHERE
YOU COULD HAVE BASED THE
RELEASE OF THE SUBMARINE

ON OBTAINING CONCLUSIVE
INFORMATION ON WHAT
HIS FATE IS OR, WAS.

YOU DIDN'T EVEN GET TO
CHECK THE RECORDS ON
BOARD THE SUBMARINE TO
SHOW THAT THE RUSSIANS
WERE LYING. AS WITH

RAUL WALLENBERG YOU
ALSO DID N-O-T-H-I-N-G!

WITH THE SUBMARINE.

THANK GOD, I LIVE HERE
IN THE U.S.A. - THE U.S.A.
THAT A FORMER MEMBER OF
YOUR GOVT MR PALME COMPARED
US TO THE ~~W~~NAZIS OF
GERMANY IN A STATEMENT
HE MADE DURING THE
VIETNAM WAR.

JOHN BYRNE

NYKNE 45 LENZIE S
STATEN IS. NY. 10312 USA

MR OLA ULSTED
SWEDISH PRIME MINISTER VIA AIR MAIL

Stockholm

SWEDEN

1981-12-07

u/Ullsten

S Ottosson,
svar tit/cr

Pol I

Vivian R. Jacobson

3557 West Hollywood

Chicago, Illinois 60659

Ink. Utr.min.

1981-11-16

Nov 4th, 1981

Dear Mr. Foreign
Minister. Ullsten

Utr. Min. S. 11	
No 226/469A	
DEC 1981	
AP 2	Sen I

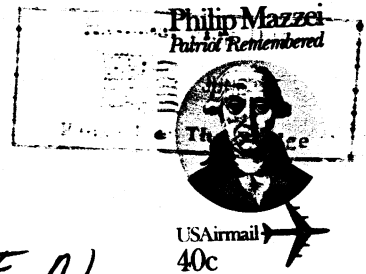
Information
of Raoul Wallenberg
in exchange for
the presence of the
Russian sub in
Swedish Territorial

Waters!!

Best wishes,

Wm A Jacobson
Chicago, Illinois

AIR MAIL

OLA UHLSTEN
FOREIGN MINISTER.
PARLIAMENT BLDG.

STOCKHOLM
SWEDEN

Pol I. Berg/kw

Ärende

Datum

1981-11-10

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

EU-

Adress SVENSK DAMASKUS

B R Å D S K A N D E

Text För kabsekr från Berg.

Re Wallenberg

P R I M O. Gk Tersmeden, Barcelona, ringde i förmiddags och berättade att han kontaktats av en ungersk flykting, f d officer - kapten i ingenjörstrupperna - som uppger sig sett Wallenberg i ett fängelse i Moskva i april-maj i år.

Ungraren - som idag oanmäld kommit till GK i sällskap med en spansk bekant - hade uppgivit att han suttit 22 månader i ett läger vid Ishavet samt 2 månader i fängelse i Moskva (varunder han sålunda skulle ha sett Wallenberg) och därefter släppts ut ur Sovjet.

Enligt Tersmeden har ungraren ett internationellt pass "av någon typ", utfärdat av polischefen i Barcelona. Han hade inte visat T några andra ID-handlingar.

Enligt T ger mannen ett "tillförlitligt intryck". Varken ungraren eller hans spanske bekant (som arbetade i någon "editing"-firma) hade sagt något om de ämnade kontakta pressen eller ej.

S E C U N D O. T. förklarade att han inte anser sig själv kunna hålla någon ytterligare utfrågning med ungraren utan önskar hjälp härmed. T. har mannens telnr. Han förväntar sig enligt T. att kontaktas av GK inom kort. Mannen är tyskspråkig.

T E R T I O. Mina personliga preliminära kommentarer är att jag betraktar det som märkligt om de sovjetiska myndigheterna mot bakgrund av den dimension Wallenbergfrågan fått de senaste åren inte minst internationellt skulle tillåta en person - till yttermera visso en utländsk officer - att nu lämna Sovjetunionen efter att ha haft tillfälle att träffa eller åtminstone se Wallenberg. Men ingenting kan ju uteslutas.

Ifylles av telegramexpeditören

Q U A R T O. I det fall Du inte bedömer det som nödvändigt att i detta skede någon härifrån (eller Lars-Åke från London) omgående far till Barcelona skulle jag föreslå att exempelvis Lars Hjalmar Wide, ambassaden i Madrid, genast far dit för en första utfrågning.

Tacksam om möjligt erhålla Din reaktion till i morgon förmiddag.
Tf polchefen angelägen anmäla saken så snart som möjligt i samrådet.
(Min direkt tel UD är 786 6429, hemtel 61 88 54 men jag är borta i kväll till ca 23.30).

Cabinet

Foreign Minister
Riksdag
Stockholm
Sweden

URGENT: Regas UD 3, Kirby Close,
Ink. Utr.min.
1981-11-11

INK	UTRIKES	DEP
226	966	
1 NOV 1981		
AVG	UT	MA
	2	EM
Ivar		

Ink. Utr.min.

1981-11-11

Corby,

Northants,

U.K.

3rd Nov. 1981

What officer - R. Wallenberg

Dear Sir,

8

I was amazed to hear reported on B.B.C. radio this evening, that your government feels that "no useful purpose would be served by linking the Russian submarine with the release of" your countryman, "Raoul Wallenberg." I am sure that Mr. Wallenberg, the hundreds of people he saved from Nazi persecution and his many thousands of admirers disagree.

The Russians are very keen to get their submarine back, but can't have much use for Mr. Wallenberg. You, as a government, have no use for him either; but surely, as a nation of compassionate people, you have a great need to free him.

I understand that, 15 or so years ago, the Swedish government missed an opportunity to free Mr. Wallenberg when they returned a Russian spy without insisting on getting Mr. Wallenberg home in return. There are very few opportunities when a small country can put pressure on Russia. This is one of them. Please do not miss it.

I urge you to imagine how you would feel, incarcerated in a Russian prison - for 35 years, innocent of any crime, unable even to receive letters or visits from family or friends.

This brave and compassionate man needs your help. Don't let him down. Please do not release the Russian submarine until he is freed.

Yours faithfully,

Judith Haigh (Mrs).

Utr.min. kansli
Stellan Ottosson, KNY
1981-11-27
skr tit

Pol I, Berg/kw

Ärende

Wallenberg utme
Barcelona

Datum

1981-11-11

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eli-

Adress

SVENSK DAMASKUS

Text

[Redacted] För Leifland från Berg, pol I.
Efter kontakt mellan tf polchefen och Crafoord har nu Ulf
Håkansson i Madrid ombetts att snarast bege sig till
Barcelona. Håkansson som ju varit stationerad i Bonn
kan bra tyska och dessutom kan han ryska efter tjänstgöring
i Moskva.

Cabinet

Ifylles av telegramexpeditören

Pol I, S Ottosson/le

Arende

ANG ÄTGÄRD SE ORIG A

Datum

1981-11-11

Avd

HP

Grupp

52

Mål

G

P

2

Eu I

Adress

SVENSK

LONDON

Text

Handwritten: S
 [Redacted]. Från pol I re Wallenberg-
 ärendet.

P R I M O Vi kommer preliminärt att besvara brev och telegram med förslag om koppling mellan ubåtsaffären och Wallenbergärendet på ungefär det sätt som anges under secundo. Naturligtvis är ni oförhindrade att göra de språkliga och andra justeringar som ni anser lämpliga.

S E C U N D O "With reference to your.....
 to its own endeavours."

CABINET

Ifylles av telegramexpeditören

Pol I. Berg/kw

Ärende

Wallenberg-ärendet

Datum

1981-11-11

Avd

P

Grupp

2

Mål

E 11-

Adress

SVENSK MADRID

BRÅDSKANDE

Text

Håkansson/
För från Berg pol I.

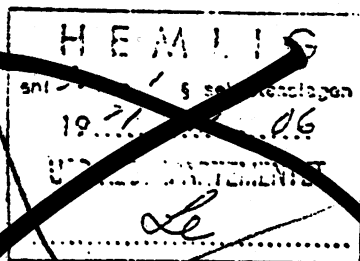
P R I M O. För din hjälp under samtalet i Barcelona återges under secundo texten till en PM som vi nyligen sammanställt innehållande en "mall" beträffande utfrågningen vittnen i Wallenberg-ärendet. Som du ser är frågorna helt naturliga. "Mallen" är snarast avsedd att tjäna som ett stöd för minnet under samtal.

S E C U N D O. "Nedan ges....(se bif PM 81-10-30)..innan intervjun göres".

Cabinet

Ifylles av telegramexpeditören

1981-10-30

HEMLIG

Förhör med vittnen i Wallenbergärendet

SECU

Nedan ges några förslag till hur förhör med vittnen och andrahandsvittnen i Wallenbergärendet kan läggas upp. Av grundläggande vikt är naturligtvis att ledande frågor undviks. Den inbördes ordningen mellan frågorna nedan kan möjligen förefalla "ologisk". Avsikten är dels att få fram de väsentligaste uppgifterna innan vittnet börjat tröttna och bli otåligt dels att intervjun skall kunna avbrytas på ett tidigt stadium om vittnesmålet uppenbart avser någon annan än Wallenberg.

Personer som uppger sig ha träffat Wallenberg i Sovjetunionen bör tillfrågas om bl a följande:

- så noggrann beskrivning som möjligt av Wallenberg. Hur såg han ut? Längd? Särskilda kännetecken? Hälso-tillstånd? På vilket språk talade han?
- På vilken plats (t ex fängelse, läger eller sjukhus) möttes uppgiftslämnaren (U) och Wallenberg?
- Under vilken tid vistades U resp W på denna plats?
- Uppgift om andra personer som vistades på samma plats (även personer som vistades där vid annan tid än W). Vet U var dessa personer finns nu? Har U kontakt med någon av dem?
- Vad talade U och W om? Vad berättade W för U om sin

bakgrund och tidigare öden? Även små detaljer kan här vara av värde.

- Noggrann beskrivning av den plats där U och W möttes. U ombedes göra en så detaljerad skiss som möjligt av platsen (med angivande av cellnummer, dagliga rutiner, speciella förhållanden, namn på fängvaktare, läkare m m).
- Personliga data om uppgiftslämnaren, kort levnadsbeskrivning.

2. Andrahandsvittnen (A), d v s personer som säger sig ha varit i kontakt med vittnen (V) som träffat W bör tillfrågas om följande:

- När, var och hur möttes A och V.
- Så noggrann redogörelse som möjligt om vad V då uppgav för A.
- Har A och V haft kontakt sedan dess? Vet A var V bor nu?
- Hur tillförlitlig anser A att V är?
- Känner A till någon annan som har träffat V? I så fall vem (om möjligt adress)?
- Personliga data om A

3. Vittnen eller andrahandsvittnen som endast talat om "en svensk", "en svensk diplomat" e dyl utfrågas enligt punkt 1 resp 2 (utan att intervjuaren använder W:s namn). Sedan frågar intervjuaren om namnet W låter bekant. Slutligen redogör intervjuaren för

grundläggande fakta beträffande W och frågor om uppgiftslämnaren mot bakgrund av denna information tror att det är W som han har mött.

Då potentiella vittnen kontaktas på UD:s initiativ nämnes naturligtvis inte heller namnet W förrän i slutskedet (om inte den intervjuade själv gör det). I stället bör den intervjuade tillfrågas om han träffade eller hörde talas om "en fängslad svensk" under sin vistelse i Sovjetunionen.

4. Under samtal med både förstahands- och andrahandsvittnen bör man försöka bedöma nedanstående:

- Uppgiftslämnarens allmänna tillförlitlighet (motivering).
- Varför har inte uppgifterna lämnats tidigare?
- Förefaller uppgiftslämnaren att räkna med någon form av belöning i form av pengar, uppehållstillstånd i Sverige, publicitet e dyl?
- Verkar det sannolikt att uppgiftslämnaren själv upplevt det som han berättar eller kan han ha läst sig till det?

5. Synpunkter på uppgiftslämnarens tillförlitlighet kan, om det bedöms lämpligt och om det kan ske på ett diskret sätt, även inhämtas från andra tillgängliga källor.

6. Uppgiftslämnaren tillfrågas om han önskar anonymitetsskydd (denna fråga kan, om uppgiftslämnaren verkar förbehållsam eller ängslig, ställas redan innan intervjun göres).

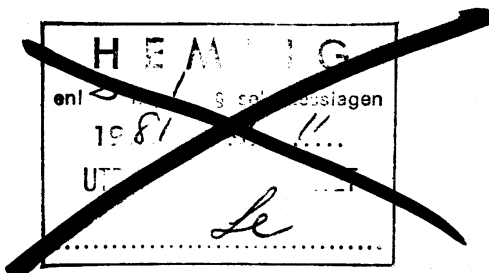
Stellan Ottosson

Politiska avdelningen
Enhet I

1981-11-11

Dnr 117	Avd Grupp Mål P 2 Eu
------------	-------------------------

Ambassadör Knut Thyberg
WARSZAWA

HEMLIGT

Wallenbergärendet
(5 bil)

Broder,

./.

1. Med anledning av ert meddelande 1981-10-22 i särskild ordning övergår jag det material från ambassaden i Bern, som var bakgrunden till vår förfrågan om möjligheten att intervjua vittnen i Polen. Materialet talar ju för sig självt. Eftersom "ingen sten bör lämnas ovänd" vore jag tacksam om ambassaden undersökte möjligheterna att få kontakt med eller uppgifter om Czeslaw Kaliński och Jerzy Makowski. Om dessa personer skulle anträffas i Polen vore det värdefullt om ambassaden kunde intervjua dem - naturligtvis under förutsättning att ni inte anser kontakten vara alltför komprometterande för de berörda.

./.

Ambassaden i Warszawa lär väl knappast behöva någon handledning inför eventuella intervjuer. För ordningens skull bifogas dock en inom pol I upprättad promemoria med synpunkter på hur intervju med Wallenberg-vittnen kan utformas.

2. Enligt vad Percy Westerlund uppger återkom inte Bartoszewski till frågan om Vorobej - Vorobej (som ju liksom Kaliński uppges vara "diplomat") innan Westerlund lämnade Warszawa (jfr hbr Westerlund-Nilsson 1980-04-16). Därför vore det tacknämligt om Du vid tillfälle kunde ta upp saken med Bartoszewski.

Göran Berg

1e

Ifylles av postexp

Avsändt med

sv kurir

utl kurir

luftpost

vanlig post

Avsänds datum

Sign

12/11-81

GB

SVERIGES AMBASSAD

TEL AVIV

1981-11-09

1981-11-25, pol I
Ottosson/kw
hbr Berg-Bothén

Departementsrådet Göran Berg

Pol I

Utrikesdepartementet

Wallenberg-ärendet

206

INKOM UD		
1981-11-12		
AVD.	GR.	MAL.
P	2	Eu ^I

Kära Göran,

Jag hade i dag besök av en person vid namn Joseph Kuperman, 71 år gammal, emigrant från Sovjetunionen. Hans ärende var att be om adressen till Raoul Wallenbergs syster för att skriva till henne och berätta att han under fem år suttit i samma fängelse som Wallenberg.

Vi lämnade adressen (c/o Gärde Widermar) och jag hade sedan ett samtal med Kuperman genom tolk - han talade ryska. Det var rätt svårt att få fakta om Wallenberg ur honom, han var visserligen talför men hade svårt hålla sig till saken. Följande kan antecknas från samtalet.

Kuperman, som kom hit från Odessa för två år sedan, hade suttit i olika ryska fängelser mellan åren 1936 och 1956. Medan han var i fängelse i staden Krasnatorsk (?) i Sverdlovsk-regionen hade han som medfånge haft Wallenberg. På mina upprepade frågor försäkrade han med eftertryck att han var helt övertygad om att det verkligen varit fråga om Wallenberg. De hade setts vid flera tillfällen, första gången den 6 jan. 1947 och sedan flera gånger under de följande fem åren. Kuperman nämnde två andra medfångar som stått Wallen-

20-11-1961

berg närmare än han själv: Boris Markevich Merker och
 Vasili Kirsanovich Sapolnov. Han visste ej om dessa
 fortfarande fanns i livet.

Han beskrev Wallenberg som en person som såg bra ut,
 var vid god hälsa, ganska tystlåten. I fängelset hade
 han bl.a. tjänstgjort som tolk och som arbetsplanerare.
 Han var omtyckt och respekterad av alla, inklusive
 fängelsepersonalen.

Vad som hänt efter 1952 då han upphört att vara med-
 fånge med Wallenberg blev inte klart. Han visste inte
 någonting om Wallenbergs vidare öden.

Detta var vad jag fick fram på den rätt begränsade tid
 jag hade. Alla mina frågor blev inte besvarade.

Kuperman gjorde ett intensivt intryck och sade sig ha
 besvär med nerverna. Han var kraftigt byggd, solbränd,
 tatuerad (möjligen f.d. sailor), såg ut vara vid god
 hälsa, och föreföll fysiskt inte märkt av de 20 åren i
 ryska fängelser. Tolken som inte kände honom tidigare
 utan som råkade befinna sig i ambassadens expedition,
 sade sig ha fått ett intryck av uppriktighet. Däremot
 hade jag nog en känsla av att hans minne fallerade.
 Han gav väldigt få konkreta detaljer.

Han sade på min fråga att han inte tidigare berättat om
 Wallenberg för någon annan.

Hjärtliga hälsningar!

Kerstin Bothén

Kerstin Bothén

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I

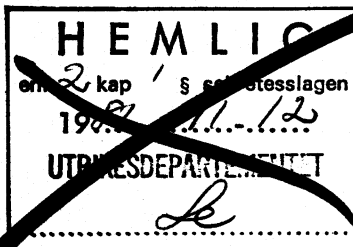
PROMEMORIA

1981-11-12

P2 Eu I

Ex t:

Polchefen
Ch pol I
Ottosson

HEMLIG

Wallenberg-ärendet

Peter de Jung ringde mig 1981-11-11 från Holland för att meddela att han träffat en person som sagt sig ha uppgift om att Wallenberg troligen ännu är vid liv. Eftersom de Jung håller på att spela in en film där scener från Sovjet skulle ingå har han varit i kontakt med kulturattachén vid sovjetiska ambassaden i Haag, Porolevskij (?). Denne hade sagt till de Jung att Wallenberg troligen lever, men med ett annat namn.

Jag försökte få närmare uppgifter av de Jung, som då förklarade att han inte ville diskutera saken per telefon (uppenbarligen med tanke på avlyssningsrisk). I stället skulle de Jung uppsöka mig då han om en dryg vecka skulle besöka Stockholm.

Jungs telefonnummer: 02907/3556.

Stellan Ottosson

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Handläggare: S Ottosson/le

PROMEMORIA

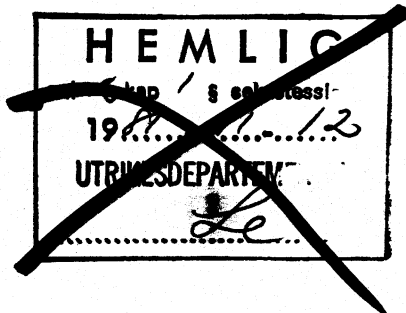
1981-11-12

P2Eu^I

Ex t Kabsekr
Polchefen
Chef pol I
Ottosson

Exp 811116/le

HEMLIG

Wallenberg-ärendet

Lennart Hermodsson, ambassaden Haag, ringde mig idag kl 15.30 och meddelade följande:

1. Det telefonnummer som de Jong uppgivit går enligt telefonkatalogen till en a de Jong.
2. På norska ambassaden hade man sagt sig ha fått ett ganska dåligt intryck av de Jong. Denne hade ofta "slingrat sig" när det gällde att ge klara besked. Han var engagerad i många olika frågor. Den 7 juli 1981 hade han avvisats vid norska gränsen med motive-
ringen att han saknade pengar för sitt uppehälle. En-
ligt norska ambassadens uppgifter skulle han för 8 år
sedan ha anhållits för innehav av hasch.

Stellan Ottosson

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Handläggare: S Ottosson/le

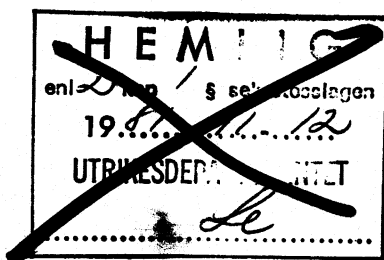
PROMEMORIA

1981-11-12

P26u-1

Ex t Kabsekr
Polchefen
Chef pol I
Ottosson

Exp 8/11/16/Le

HEMLIG

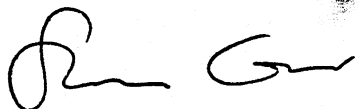
Wallenberg-ärendet

1. Peter de Jong ringde mig igen idag kl 14.10 och meddelade ytterligare detaljer beträffande Wallenbergvittnena. Fyra sovjetmedborgare (varav två judar) hade nyligen kommit till Holland. De hade alla fyra träffat en person i ett fängelse (som också fungerade som mentalsjukhus) utanför Moskva i april i år. De hade fått beskriva Wallenberg för de Jong. Deras beskrivning hade stämt väl med hur Wallenberg borde se ut numera. Då de fick se ett foto av Wallenberg från tiden före fängslandet sade de sig alla känna igen honom.

De Jong upprepade att han kommer till Sverige i nästa vecka. Han kommer då att kontakta utrikesdepartementet. Han uppgav sig vara nära vän till utrikesministern, vars privata telefonnummer han uppgav vara 070/28 17 17. I Sverige kände han en pensionerad sjöofficer, Linde, gren. (tel 08/716 64 34). Vidare sade han sig vara filmare, författare och rådgivare åt utrikesministeriet. För närvarande arbetade han med en film om Quisling och hade i det sammanhanget varit i kontakt med norska och sovjetiska ambassaderna. De Jongs adress: Populierenlaan 102, Swanenburg, tfn 0907/3556. Hans ålder 31 år.

2. Jag kontaktade genast förste ambassadsekreteraren

Hermodsson vid ambassaden i Haag och bad honom bland kollegerna på svenska och norska ambassaderna efterhöra om de Jong var känd (själv kände Hermodsson inte till honom), samt kontrollera om utrikesministerns hemtelefonnummer var korrekt (om detta lät sig göra på diskret sätt).

A handwritten signature in dark ink, consisting of a stylized first name and a last name, written in a cursive script.

Stellan Ottosson

UTRIKESDEPARTEMENTET

GO

Ärende:

Kopia till:

Kabs

~~XXXXXX~~

Polch

Pol 1

~~XXXX~~

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

(Sutruppen
degen
Mihva)

20/5

P

2

Eu

SVENSK MADRID 1981-11-13

Pol

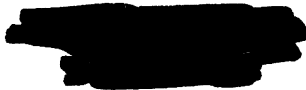
CABINET STOCKHOLM ~~XXXXXX~~ MYCKET BRAADSKANDE FOER GOERAN BERG
POL 1 FRAA HAAKANSSON RE SAMTAL MED WALLENBERG-VITTNE

P R I M O NEDAN FOELJER KORTFATTAD REDOGOERELSE FOER ETT SAM-
TAL SOM JAG IGAAR HADE MED UNGERSKE MEDBORGAREN ALBERT HOLLOSÝ,
FOEDD DEN 4 NOVEMBER 1947 I SZEKESFEHERVAR, UNGERN. SAMTALET
SKEDDE I NAERVARO AV TERSMEDEN OCH EN BEKANT TILL HOLLOSÝ,
SPANSKE MEDBORGAREN CARLOS ROYO SOLSONA. UTFRAAGNINGEN FICK
AVBRYTAS EFTER CA TRE TIMMAR P G A VEDERBOERANDES DAALIGA FY-
SISKA TILLSTAAND. VI KAN LAETT FAA FOERNYAD KONTAKT MED VEDER-
VOERANDE.

H. VISTAS SEDAN 22 AUGUSTI I SPANIEN EFTER ETT ILLEGALT HA
TAGIT SIG IN I LANDET. EFTER TVAA MAANADERS VISTELSE I UNDER-
SOEKNINGSHAЕКTE I ETT BARCELONA-FAENGELSE, SLAEPPTES HAN DEN
20 OKTOBER I AVVAKTAN PAA ATT ASYLANSOЕKAN SKALL BEHANDLAS
AV SPANSKA MYNDIGHETER. HANS BOSTAD OCH UPPEHAELLE BEKOSTAS
F N AV SPANSKA ROEDA KORSET.

S E C U N D O HOLLOSÝS HISTORIA GAAR I ALL KORTHET UT PAA FOEL-
JANDE:

HOLLOSÝ AER KAPTEN I UNGERSKA ARTILLERIET OCH TJAENSTGJORDE
FRAM TILL MAJ 1979 SOM SPECIALIST PAA ARTILLERIELDLEDNING VID
EN UNDEROFFICERSSKOLA I UNGERN. I MAJ 1979 SKICKADES HAN JAEM-
TE 25 ANDRA UNGERSKA OFFICERARE TILL SOVJETUNIONEN FOER TJAENST-
GOERING VID EN SOVJETISK ARTILLERIENHET CIT. DIVISION TASJKENT-
SLUTCIT, SOM VID DENNA TIDPUNKT GENOMFOERDE OEVNINGAR I KAUKA-
SIEN. HANS UNGERSKA FAESTMOE SOM OCKSAA ARBETADE VID SAMMA
MILITAERA ENHET I UNGERN MEDFOELJDE. FOERFLYTTNINGEN SKEDDE
MOT H:S VILJA. EFTER KORT TID PAA PLATSEN OEVERFOELLS H:S FAEST-

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:						
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) - 2 -	<table border="1"><tr><td data-bbox="1118 181 1292 264"></td><td data-bbox="1292 181 1445 264"></td></tr><tr><td data-bbox="1118 264 1236 412"></td><td data-bbox="1236 264 1353 412"></td><td data-bbox="1353 264 1445 412"></td></tr></table>					

MOE AV SOVJETISK OFFICER, VARVID H INGREP OCH AVLOSSADE FLERA VARNINGSSKOTT MOT DEN SOVJETISKE OFFICERAREN. RESULTATET BLEV ATT H AV EN DOMSTOL I MOSKVA SUMMARISKT DOEMDES TILL 22 MÅNADERS "POLITISKT FÄNGELSE" FÖR ANTISOVJETISK VERKSAMHET ENLIGT PARAGRAF 40 SLUTCIT. ÄVEN FÄSTMÖEN DOEMDES EFTER ATT HA ANKLAGATS FÖR SAMMA BROTT.

H FÖRDES TILL ETT LÄGER I NÄRHETEN AV STADEN IGARKA I KRASNOJARSKOMRADET, BELÄGEN VID FLODEN JENISEJ OVANFÖR POLCIRKELN. I LÄGRET FANNS CA 250 FÄNGAR SAMTLIGA MILITÄRER. FÄNGARNA SYSSELSÄTTES MED SKOGSARBETE. PÅ VÄG TILL ARBETSPLATSEN MÖTTE MAN IBLAND EN KOLONN FÄNGAR FRÅN ETT KVINNLIGT LÄGER I NÄRHETEN. VID TVÅA TILLFÄLLEN - I NOVEMBER OCH STRAX FÖRE JULTID 1979 SÅ HAN DÄRVID SIN UNGERSKA FÄSTMÖE.

NÅGRA DAGAR EFTER JULTID SAMMA ÅR FICK HAN AV SIN LÄGERLÄKARE BESKEDET ATT FÄSTMÖEN BEGÅTT SJÄLVMORD. HAN BESLÖT SIG DÄREFTER ATT SJÄLV VID FÖRSTA TILLFÄLLE GÖRA SAMMA SAK GENOM ATT HELT ENKELT FLY UR LÄGRET, LÄGGA SIG NER I SNÖEN OCH DÖ I DEN STARKA KYLAN. P G A LÄGRETS GEOGRAFISKA BELÄGENHET VAR BEVAKNINGEN AV LÄGRET RELATIVT KNAPPHÄNDIG OCH AVSPÄRRNINGEN BESTOD ENDAST AV VAKTPERSONAL OCH ENDAST OMGIVET AV ETT TÄMLIGEN PRIMITIVT PLANK AV TRÄ.

EFTER ATT HA FLYTT OCH NÅTT CA 30 KM HANN HAN UPP AV FÖR- FÖLJANDE VAKTMANSKAP MED HUNDAR OCH FÖRDES SVART BITEN TILLBÄCKA TILL LÄGRET DÄR HAN I TVÅA DAGAR UTAN FÖREGÅENDE LÄKARVÅRD SÄTTES I ISOLERINGSCELL.

LÄGERLÄKAREN - MED VILKEN HAN HADE GODA RELATIONER - TRADDE HONOM ATT HÅLLA SIG LUGN MED TANKE PÅ DEN KORTA STRAFFTIDEN. CIT OM ETT ÅR ÄR DU TILLBÄCKA I UNGERN SLUTCIT.

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:			
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)			

- 3 -

I JANUARI 1981 FICK HAN VETA AV LAEGERLAEKAREN ATT HAN SNART SDKULLE BLI FRI, HAN FRIGJORDES FRAAN KROPPSARBETE OCH SKICKADES I SLUTET AV MARS TILL EN KLINIK I MOSKVA FOER ATT CIT GODAS EEE GOEDAS OVH BLI FRISK FOERE AATERRESAN TILL UNGERN SLUTCIT. SJUKHUSET - VARS NAMN H EJ KAENNER TILL - VISADE SIG VARA EN PSYKTRIA EEE PSYKIATRISK KLINIK UNDER KGB:S OEVERINSEENDE MED ADRESS SEVASTOPOLSKIJ PROSPEKT 26-28. H UTSATTES FOER STARK PRESS ATT SKRIVA UNDER EN FOERBINDELSE ATT SAMARBETA MED KGB EFTER AATERKOMSTEN TILL UNGERN MEN VAEGRADE. HAN UTSATTES DAERFOER FOER CIT BEHANDLING SLUTCIT MER EEE MED ELCHOCKER OCH DROGER TILLS HAN SLUTLIGEN GAV EFTER.

DET VAR UNDER VISTELSEN VID DENNA KLINIK HAN UPPGER SIG VID ETT TILLFAELLE HA SETT WALLENBERG. H HADE NAAGON GAANG I SLUTET AV APRIL FRAAGAT SIN STAENDIGA SKOETERSKA OM DET FANNS FLER UTLAENNINGAR PAA KLINIKEN. DENNE SKULLE DAA HA SVARAT CIT DET FINNS EN TILL - WALLENBERG SLUTCIT. DEN 2 ELLER 3 MAJ - HAN KAN PRECISERA DAGEN BEROENDE PAA KLINIKENS PERSONAL HADE LEDIGT I SAMBAND MED FOERSTA MAJ-FIRANDET - FOERDES H I RULLSTOL FRAAN SITT RUM GENOM KORRIDOREN TILL DET VANLIGA BEHANDLINGSRUMMET. UT UR DETTA FOERDES DAA I RULLSTOL EN ANNAN PATIENT. DET VAR EN AELDRE MAN - CA 80 AAR UPPSKATTAR H - ALLDELES VITHAARIG, FULLSTAENDIGT APATISK, STIRRADE RAKT FRAMFOER SIG UTAN NAAGRA SOM HELST REAKTIONER. SJUKSKOETERSKAN VISKAR TILL H CIT DET AER WALLENBERG SLUTCIT.

DEN 10 MAJ SKICKADES H TILLBAKS TILL UNGERN FOER ATT EFTER EN SANATORIEVISTELSE CIT LAERAS UPP SLUTCIT FOER TJAENST INOM UNGERSKA SAEKERHETSPOLISEN - CIT BYRAA 2 SLUTCIT. HAN FLYDDE FRAAN SANTORIET OCH LYCKADES SIMMA OEVER EN GRAENSFLOD TILL JUGOSLAVIEN. EFTER FYRA VECKORS UNDERSOEKNINGSHAЕКTE I BELGRAD

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

- 4 -

SLAEPPTES HAN - ILLEGALT - OEVER ITALIENSKA GRAENSEN. HAN TOG SIG VIA TRIESTE - FORTFARANDE ILLEGALT - OEVER FRANSKA GRAENSEN VID MENTON, UPPTAECKTES AV FRANSKA TULLPOLISER, FANN SIG NAAGRA DAGAR SENARE ENROLLERAD I FRAEMLINGSLEGIONEN, VARIFRAAN HAN DOCK SLAEPPTES P G A SITT DAALIGA HAELSOTILLSTAAND OCH TOG SIG SEDERMERA ILLEGALT OEVER GRAENSEN TILL SPANIEN.

T E R T I O. HOLLOSÝ SAEGER SIG FOERE VISTELSEN PAA KLINIKEN INTE HA KAENT TILL WALLENBERG-FALLET. FOERST I SAMBAND MED ATT HAN SAAG DEN PERSON, SOM UPPGAVS VARA WALLENBERG, ERINRADE HAN SIG ETT TILLFAELLE LAANGT TIDIGARE, DAA HAN I EN UNGERSK TIDNING LAEST OM ATT WALLENBERG I KRIGETS SLUTSKEDE I BUDAPEST SKULLE HA RAEDDAT LIVET PAA 40.000 JUDAR.

HANS SKAEL FOER ATT UPPSOEKA KONSULATET AER HELT ENKELT ATT HAN VILL HJAELO SVENSKA MYNDIGHETER ATT SKAPA KLARHET I FALLET. HAN MOTIVERAR VIDARE SIN AATGAERD MRF STT HAN EEE MED ATT HAN I SAMBAND MED ATT HAN SLAEPPTES UR DET SOVJETISKA LAEGRET, LOVAT SINA MEDFAANGAR ATT - I HAENDELSE AV FLYKT TILL VAEST - BERAETTA SOM SINA UPPELEVELSER. H HAR INTE STAELT NAAGRA KRAV PAA ERSAETTNING ELLER HJAELO I ANNAN FORM. HAN UIPPEHAALLER SIG DOCK LAENGE KRING SIN SVAARA SITUATION OCH OM DEN OSAEKERHET SOM RAADER BETRAEFFANDE HANS MOEJLIGHETER ATT FAA STANNA I SPANIEN. HAN SAEGER SIG VARA SYSSELSATT MED ATT SKRIVA EN BOK OM SINA UPPELEVELSER, INKLUSIVE EN VOK SOM OCKSAA SKALL HANDLA OM SAMMANTRAEFFANDET MED WALLENBERG. BOKEN VAENTAS BLI FAERDIG OM ETT HALVAAR. HAN HAR AENNU INTE TAGIT KONTAKT MED EV FOERLAEGGARE. HAN SADE SIG AV RAEDSLA FOER KGB OCH UNGERSKA SAEKERHETSTJAEENSTEN ICKE HA VAAGAT TA KONTAKT MED EXILKRETSAR.

Q U A R T O. DET AER SVAART ATT PAA GRUNDVAL AV DETTA SAMTAL BEDOEMA H:S TROVAERDIGHET. HAN AER I DAALIGT FYSISKT OCH PSY-

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:			
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)			

- 5 -

KISKT SKICK - KAN INTE ÄTA OCH HAR SOEMNSVAARIGHETER. DAERTILL
SAEGER HAN SIG PLAAGAS SVAART AV OVISSHETEN OM HAN FAAR STAN-
NA I SPANIEN. HAN KOM TILL VAART SAMTAL DIREKT FRAAN ETT LAENGRE
FOERHOER HOS DEN SPANSKA FRAEMLINGSPOLISEN. HANS REDOGOERELSE
AER RIK PAA DETALJER, MEN OSTRUKTURERAD. VID SAMTALET VAR HAN
MYCKET NERVOES, FASTNADE I DETALJER OCH HOPPADE FRAAN AEMNE
TILL AEMNE. UNDER SENARE DELEN AV SAMTALET BLEV HAN TROETT OCH
OKONCENTRERAD. PAA KLINIKEN I MOSKVA VISTADES HAN HJELA TIDEN I
SAMMA RUM. HAN HADE ENDAST KONTAKT MED FAA PERSONER - SJUKSKOE-
TERSKAN SOM OCKSAA STAEDADE HANS RUM OCVH GAV HONOM MAT OCH
SDOM UPPGAVS HETA JEKATERINA (KATIA) SAMT LAEKAREN OCH EN
FOERHOERSLEDARE, VILKAS NAMN HAN EJ KAENDE TILL. HAN HAR TI-
DIGARE VARIT I MOSKVA OCH KAENNER AALEDES INTE STADEN.

DET FINNS MAANGA OKLARA PUNKTER I REDOGOERELSEN INTE MINST NAER
DET GAELLER REDOGOERELSEN FOER HANS BAKGRUND, FLYKTEN FRAAN
UNGERN OCH HUR HAN SLUTLIGEN HAMNADE I SPANIEN. BESKRIVNINGEN
AV DEN DEL AV KLINIKEN I VILKEN HAN STAENDIGT VISTADES OCH AV
DE DAGLIGA RUTINERNA AER DETALJRIK. UPPGIFTERNA OM DE FAA
PERSONER HAN DAER KOM I KONTAKT MED AER DAEREMOT MYCKET VAGA.
DET FOEREFALLER OCKSAA TAEMLIGEN KURIOEST, ATT EN ANSTAELLD
VID ETT KGB-SJUKHUS EFTER FYRA VECKORS BEKANTSKAP MED H FOER
HONOM SKULLE HA AVSLOEJAT ATT WALLENBERG FANNS PAA KLINIKEN
OCH DAERTILL PEKA UT VEDERBOERANDE FOER HONOM.

DET AER NATURLIGTVIS INTE OTROLIGT ATT HOLLOS Y FOERST EFTER
ANKOMSTEN TILL DET SPANSKA FAENGELSET DEN 22 AUGUSTI I AAR
ELLER GENOM SIN SPANSKE BEKANT FAATT KAENNEDOM OM WALLENBERG-
FALLET SOM JUST DAA VAR AKTUELLT OCH BESLUTAT SIG FOER ATT SOEKA
UTNYTTJA DET TILL SIN FOERDEL I SAMBAND MED DEN PLANERADE BO-
KEN. KONTAKTEN MED KONSULATET SKULLE DAERVID VARA ETT FOERSTA
LED. ATT HAN I DENNA OMGAANG INTE BER OM HJAE LP ELLER VERKAR
VARA INTRESSERAD AV PUBLICITET K^{AN} BERO PAA ATT HAN JUST NU

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

- 6 -

VILL UNDVIKA UPPMAERKSAMHET SOM KUNDE STOR EEE STOERA DE SPANSKA MYNDIGHETERNAS HANDLAEGGNING AV SIN ASYLISOEKAN.

H:S SPANSKE BEKANT GER EN SVAEVANDE BESKRIVNING AV SIN VERKSAMHET, UPPGER SIG VARA CIT EDITOR SLUTCIT, HA HANDELSUTBILDNING OCH F N I EGEN REGI SAMMANSTAELLA SPRAAKKURSER I FRANSKA. EN KONTROLL AV HANS IDENTITETSKORT VISAR ATT DETTA UTGICK 1976 OCH SEDAN INTE FOERNYATS.

Q U I N T O. EN UTFOERLIGARE REDOGOERELSE FOER SAMTALET MED HOLLOSY INSAENDES MED TID EEE TISDAGENS LAEGENHET. EV KAN DAER-EFTER PAA BASIS AV DINA KOMMENTARER TILL DENNA AATER TA KONTAKT MED HOLLOSY FOER ETT KOMPLETTERANDE SAMTAL. JAG HAR SAGT ATT VI TROLIGEN KOMMER ATT AATERKOMMA TILL HONOM OM TIO DAGAR-TVAA VECKOR.

CRAFOORD

ex t Fru Nina Lagergren,
Wallenbergstiftelsen, Sthlm
1981-11-18 SO/le

Exp 8/11/18/le

INK UTT		
Ser .. 67. / 109 ..		
1981-11-13		
Avd	Cr	del
p	2	8u E

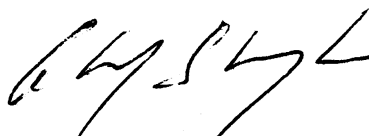
Pol

UTRIKESDEPARTEMENTET

Raoul Wallenberg.
✓ (1 bil.)

./. Ambassaden har mottagit i översättning närslutna skrivelse från den tjeckoslovakiske advokaten Dr Karel Fast. Såsom framgår har denne själv deltagit i aktioner för att rädda judiska familjer under det andra världskriget.

Jag får hemställa att skrivelsen enligt önskemål av Dr Fast delges familjen Wallenberg.

Olof Skoglund

kj

198170-27
sm. tit.

Dnr	
15.168	
14/10 1939	
AVD.	HAL
HP	80 Allen

Ärade hr ambassadör

Gn radios har jag erfarit att den svenske medborgaren Wallenberg är den andre i världen tilldelats hedersmedborgarskap i USA för sin verksamhet, varigenom han under andra världskriget i Budapest räddade livet på medlemmar av judiska familjer.

År 1939 ledrev jag som ungt advokatbiträde tills m min chef adv dr Uhlf i Pilsen under utnyttjande av kunskaper om förhållanden i ett liknande verksamhet, för vilken det var nödvändigt att besitta ett anseeligt mod och främst xxx ha sinne för humanitet och absolut mänsklig rättvisa. Vi räddade ca 30 judefamiljer från plåga och död. Dr U blev p g av detta den 1 sept 1939 satt i koncentrationslägret Buchenwald-Weimar därhan satt i fem år.

Jag vet att familjen Wallenberg i ert land har stor såväl politisk som ekonomisk betydelse, och att ovannämnda utmärkelse är en handling av världsomfattande betydelse. Jag skall därför vilja gratulera till denna ärofulla utmärkelse, som tillfärs delats denna familj och en medborgare i Er stat, men jag vet inte till vilken adress jag skulle kunna skicka min gratulation.

Jag ber E, därför att vara så vänlig och framföra mina gratulationer till familjen Wallenberg, dvs till de närmaste släktingarna till den person som fått utmärkelsen från en idag betydelselös tjeck. advokat som vid 69 års ålder framläver ett blygsamt liv och som trots detta sätter högt värde på att de personers xxx verksamhet, vilka under farofyllda tider räddat livet på oskyldiga, åtminstone någon gång högt och ärofyllt uppskattas. Äran här för tillfaller såväl det svenska kungadömet som hela folket.

Jag tackar på förband för Er beredvillighet

Dr Fast

1981-11-11

ROM

Hbr Berg-Engdahl
1981-11-25 /le

Departementsrådet Göran Berg
Utrikesdepartementet

Raoul Wallenberg

Broder,

267

INKOM UD		
1981-11-13		
AVD.	GR.	MAL.
P	2	Eu I

(Pal)

En italiensk professor, Di Giovanni, som ambassaden under åren haft viss kontakt med i olika sammanhang, har vänt sig hit med en Wallenberg-förfrågan som härmed bollas vidare.

Di Giovanni, som idag är ordförande i den opolitiska rörelsen "Movimento di Solidarietà Europea", var under kriget som ung akademiker knuten till ett italienskt kulturinstitut i Ungern. Han träffade där en doktor Giorgio Perlascosom representerade en italiensk importfirma i köttbranschen. Perlascosom uppges ursprungligen ha varit nära lierad med Mussolini, därefter obekvämt och undanskuffad till Budapest. Han lär ha haft hustru i Trieste men levde i Ungern tillsammans med en judinna, Irene Zammer.

Perlascosom uppgav för Di Giovanni att han väl kände Wallenberg och att denne - som själv befarade att bli gripen av ryssarna - överlämnat informationer och uppdrag åt Perlascosom.

Di Giovanni har därefter helt tappat spåret efter Perlascosom och vädjar nu om vår hjälp att belägga dennes vidare öden. Jag antar att Perlascosom namn återfinns i det rikhaltiga Wallenberg-materialet och att det därför skall vara möjligt att ge professor Di Giovanni vissa kompletterande upplys-

./...

ningar.

Jag är förvisso väl medveten om det ymniga flödet av Wallenberg-anknutna tips och rykten. Samtidigt bör ju ingen trådända lämnas oprövad.

Portar att Du haft bräda och
spännande "utskotts-dagar"
Bästa Rem-helningen till Dig
och på I-ungdomningen!
Din Engdahl

Tom Engdahl

Malmö den 12.11.1981.

Utrikes Departementet
Politiska Avdelning
Enhet I.
Att.Dep.Sekr.: Mathias Mossberg

INK. UTRIKES DEP.		
D.N. 225-6151		
1981-12-23/13		
AM	GR	INT
P	2	Eu I

Åberopande av Edert brev 5 mars 1981 som svar till undertecknads skrivelse /17 febr.1981./ rekommenderades av Er att angående överdirektör Fredrik von Dardels yttrande om de efterlämnade skulder av Raoul Wallenberg i Budapest år 1944, kan ge upplysning om saken av Skandinaviska Enskilda Banken därför att de handlingar ej föreligger i Utrikes Departementets arkiv.

Skandinaviska Enskilda Banken har innehav av dessa handlingar men banksekretess hindrade SE banken utlämnandet av yttrandet från Fredrik von Dardel om saken ovan.

I handlingar har framkommit att Raoul Wallenberg hade ett "privat" och ett "särskilt" /eller "separat"/konto. "Särskilda" /eller "separat"/konto var avsedd för att finansiera Raoul Wallenbergs verksamhet i Budapest år 1944 och de penningssmedel vilket ställdes till Raoul Wallenbergs förfogande av Refugee Board /Mr. I.Olsen/ och Stockholms Enskilda Banken hade äran att ombesörja dessa konto.

När Raoul Wallenberg i Budapest kom överens med sina leverantörer om betalnings villkoren, för de livsmedel och de livsviktiga mediciner men betalningen blev ej effektuerad av Stockholms Enskilda Banken.

Naturligtvis detta betalnings vägran har kunnat resultera att leveranserna av de livsviktiga varorna upphöra, men leverantörernas humana inställning förmodligen förhindrade ytterligare missär och tragedi.

Skandinaviska Enskilda Bankens /eller Stockholms/ bravad att Fredrik von Dardel /godemannen/ blev behörig och SE banken var mycket angelägen att höra Fr.von Dardels yttrande om saken... mycket intressant.

Aberopa banksekretess i detta sammanhang av SE banken ett försök att eliminera de verkliga händelserna och förvränga fakta.

Men mest intressant att U.D. hade överseende för Stockholms Enskilda Bankens handlingssätt i detta sammanhang och ytterligare bevisar att SE Banken hade ett privilegierat ställning och därför för sina handlingar hade ej ansvar till till ex. U.D.

Annars handlingarna funnits i U.D. arkiv också. Men förmodligen handlingarna i sådant art var oviktig och därför SE bankens hänvisning till banksekretess är cynisk handling och verkligen önskvärd att bemöta påståendet från Eder och U.D. ska ta ställning till ut. vore tacksam.

Därför att förmodligen har spelat att avgörande roll i händelserna kring Raoul Wallenberg.

Med vänlig hälsning

István Tasi

namn

✓
István Tasi

21747 Malmö

Pilakersv. 7 A.

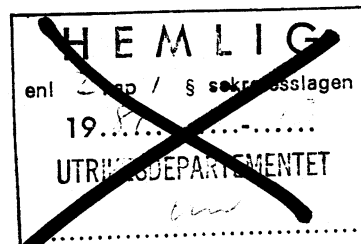
Politiska avdelningen
Enhet I

Arkivexemplar
1981-11-13

Minister John Wingstrand

BONN

Dev	120	Avd	Grupp	Mål
				P2 Eu I

HEMLIG

U. n.

Raoul Wallenberg
(2 bil.)

Broder,

/. I bifogade brev uppger Lennart Westberg att förre översten Theodor von Dufving skulle ha uppgifter om Wallenberg. Jag vore tacksam om Du kunde försöka få kontakt med von Dufving och utfråga honom på lämpligt sätt.

./. Jag förstod av Mathias att Du är väl insatt i Wallenberg-ärendet. Därför behöver Du väl knappast någon handledning inför den eventuella intervjun med von Dufving. För ordningens skull bifogas dock en PM som vi nyligen sammanställt med synpunkter på hur intervjuer med Wallenberg-vittnen kan utformas.

Stellan Ottosson

kw

Ifylles av postexp				Avsänds datum	Sign
Avsänt med					
☒ av kurer	☐ uti kurer	☐ luftpost	☐ vanlig post	11/11 87	[Signature]

1981-11-13

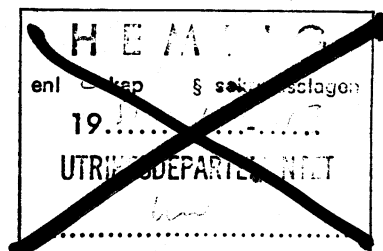
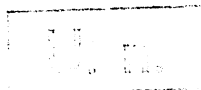
politiska avdelningen
Enhet I

Dev	Avd P 2, EUMail
76	

Ambassadrådet Ulf Lewin
OTTAWA

HEMLIG

Raoul Wallenberg
Skr 17 A, 81-01-28
Skr 27 A, 81-02-18
(1 bil.)

Här kommer sent omsider en reaktion på ovancerade båda skrivelser. Sterns berättelse förefaller ju något "yvig" och inte alltför övertygande, men då inga uppslag bör lämnas oprövade vore jag tacksam om Du kunde försöka få kontakt med Stern för att utröna bl a följande:

1. Stern berättar ju ganska ingående om omständigheterna kring W:s arrestering. Var Stern själv närvarande vid dessa händelser? I så fall bör han så ingående som möjligt beskriva W. Berättade inte W. något om sig själv för Stern? (Som Du förstår är dessa frågor mest avsedda för att testa Sterns tillförlitlighet.)

2. Vet Stern om Jankovski och Trubnikov ännu lever och var de i så fall är bosatta? (Om de skulle bo utanför Sovjet kanske vi kan höra dem.)

3. Lämnade Jankovski och Trubnikov några fler uppgifter om W.? I så fall vilka?

4. Ger Stern ett allmänt intryck av tillförlitlighet? Finns det motsägelser i hans uppgifter?

./. Bifogad finner Du en PM med synpunkter på hur en intervju med Wallenberg-vittnen kan utformas. Naturligtvis är endast vissa delar av PM tillämpliga på detta fall.

Stellan Ottosson

kw

Ifylles av postexp

Avsändt med

☒ av kurer☐ uti kurer☐ luftpost☐ vanlig post

Avsändt datum

Sign

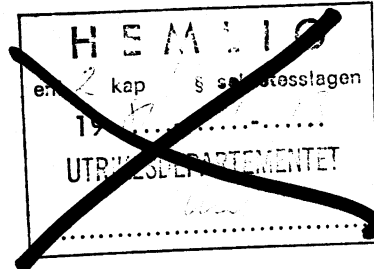
Arkivexemplar
1981-11-13

Politiska avdelningen
Enhet I

Der 90	Avd Grupp Mål P 2 Eu I
-----------	---------------------------

Pressrådet Roberntz
WIEN

(Pol)

HEMLIG

Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

Av ert m s o 1981-10-14 framgår ju att Wiesenthal bedömer
Margareta Rivman som mindre tillförlitlig.

Om det likväl skulle visa sig att hennes uppgifter är
korrekta, så skulle de ju vara av största intresse. Därför
vore jag tacksam om Du kunde försöka få kontakt med Rivman
för en noggrann utfrågning om vad Kuprianov skulle ha
uppgivit i fråga om Wallenberg, Rivman är, som framgår av
vårt m s o 1981-01-23, angelägen om att förbli anonym.
Kanske är hon dock beredd att ställa upp för en intervju om
hon får klart för sig att hennes uppgifter kommer att
behandlas med största diskretion? Naturligtvis är vi mycket
intresserade av att få ta del av Din bedömning av Rivmans
tillförlitlighet. Det vore också intressant att få närmare
besked om hur kategorisk Wiesenthan var i sitt omdöme.
Baserade han det på konkreta förhållanden, eller var det
bara sitt allmänna intryck han gav uttryck för?

./. För det värde det kan ha bifogas en PM med synpunkter på
hur intervjuer med Wallenberg-vittnen kan utformas.
Synpunkterna är ju endast delvis relevanta i detta fall.

Stellan Ottosson

kw

Ifylles av postexp				Avsändn datum	Sign
Avsänt med	☒ av kurt	☐ utt kurt	☐ luftpost	☐ vanlig post	16/11 81

SWEDISH CONSULATE GENERAL

Exonl Wallenberg

1122lv

INK UTRIKESDEP	
Dnr. III 78	
16 NOV 1981	
Avd	P 2 8u

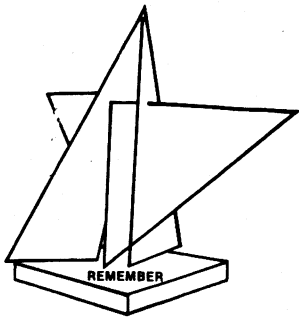
Belu apud!

Los Angeles 1981-11-02 Nr 78
Överlämnas av generalkonsulatet i
Los Angeles till utrikesdepartementet
i anslutning till telegram 186Gk till
utrikesdepartementet 1981-10-30.

Wallenberg

*Besörjare av
statens arkiv
Oskar Lundgren*

7/3

P 2 Eu⁷

SIMON WIESENTHAL CENTER
on the campus of yeshiva university of los angeles

October 29, 1981

Rabbi Marvin Hier
Dean

Board of Trustees

Samuel Belzberg
Chairman
Vancouver, B.C.
Roland E. Arnall
Co-Chairman
Los Angeles, CA
Mrs. Marvin Cohen
Chairwoman,
Simon Wiesenthal Center
Beverly Hills, CA
William Belzberg
Beverly Hills, CA
Ivan F. Boesky
New York, NY
Alan I. Casden
Beverly Hills, CA
Arthur Fouks, Q.C.
Vancouver, B.C.
Herbert M. Gelfand
Beverly Hills, CA
Hank Greenspun
Las Vegas, NV
Frank Hammer
Beverly Hills, CA
Frank Horny
Los Angeles, CA
Robert Ives
Beverly Hills, CA
Marcus Lowy
Los Angeles, CA
Jack Nash
New York, NY
Abe Pollin
Washington, D.C.
Martin Rosen
New York, NY
Daniel Schwartz
Palm Springs, CA
Frank Sinatra
Palm Springs, CA
David Shapell
Beverly Hills, CA
Arnold Smith
Phoenix, AZ
Irving I. Stone
Cleveland, OH
Elizabeth Taylor Warner
Washington, D.C.
William Weinberg
Beverly Hills, CA
Maurice Weiss
Beverly Hills, CA
Morris J. Wosk
Vancouver, B.C.
Joseph Ostrow
Secretary/Treasurer
Rich Fox
Director of Administration
Assistant Secretary

Dear Prime Minister Falldin;

For the last three-and-a-half decades Raoul Wallenberg has been incarcerated by the Soviet authorities. Too many times in the last 36 years, diplomatic nicety and political expediency have caused earlier Swedish governments to miss opportunities to bring Raoul Wallenberg home. We applaud the efforts of your administration to learn the truth of Mr. Wallenberg's fate and hope that you will move swiftly and boldly to extract truth and action from the Soviets.

While fully realizing the extreme sensitivity involved in the illegal entry into Swedish waters and grounding on Swedish territory of a Soviet submarine, we urge your government to incorporate the question of the fate of Raoul Wallenberg and those connected with his tragedy, including Jan Kaplan, into any and all negotiations with the Soviets. We are further urging President Reagan to back such a move on behalf of America's newest honorary citizen.

Sincerely yours,

Rabbi Marvin Hier
Dean

Ärende

Datum

1981-11-16

Dnr

308

Avd

D

Grupp

2

Mål

En I

Adress

SWEDEL

BRYSSEL

Text

308 Er skr 322, 1981-07-28 Re Eg och Raoul Wallenberg.

Vi föreslår att ni meddelar Neil Fergusson (f v b till fru Ewing) att den svenska regeringen välkomnar den internationella opinionens stöd för sina ansträngningar att få klarhet i Raoul Wallenbergs öde. Därför har vi naturligtvis tacksamt noterat det initiativ som tagits av the Scottish Raoul Wallenberg Group och Winifred M Ewing. Från svensk sida har vi övervägt möjligheten av att hänvända oss till olika internationella fora. Hitills har vi valt att ta upp saken vid europeiska säkerhetskonferensen i Madrid, där som bekant både Sverige och Sovjetunionen deltar. Inför detta forum har vi ett flertal gånger och med stort eftertryck presenterat de krav som vi riktar till Sovjetunionens regering. Många av delegationerna i Madrid har mycket aktivt stött de svenska kraven.

CABINET

Ifylles av telegramexpeditören

Avsändt den

8/11/16

Klockan

1340

Sign

Kus

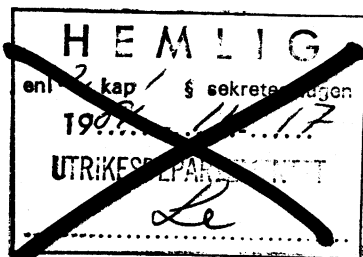
UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Handläggare: P Osvald/le

PROMEMORIA

1981-11-17

P2 Eu I

Ex t
Kabsekr
Polchefen
Faxén
Chef pol I
Ottosson

HEMLIG ✓

Peter de Jong om Wallenberg

Eup 8/11/18/Le

En fredag eftermiddag för ca 4 - 5 veckor sedan ringde mig en viss Peter de Jong från Holland. Han talade bra och vårdad engelska, men med omisskänlig nederländsk brytning.

de Jong förklarade att han arbetade för nederländska regeringen (rådgivare åt utrikesministern?). Man hade nu fått klara besked om att Wallenberg levde. Han skulle frigges nästa vecka. Detta meddelades för vår kännedom. Men släpp inget till pressen, manade de Jong. Han skulle nu själv bege sig till Norge för överläggningar med norska regeringen (om Wallenberg?). Om vi så önskade kunde vi under helgen nå honom via utrikesministern Frydenlund. Tyvärr var han av sekretessskäl förhindrad lämna Frydenlunds privata telefonnummer. Men det var fråga om han hade tid att överhuvudtaget resa till Oslo. Han hade ju en holländsk regeringskris att ta hand om också.

Jag förklarade för de Jong att han borde tala med vår ordinarie Wallenberg-handläggare, Mathias Mossberg, som skulle vara åter i tjänst på måndag.

Jag bedömde de Jong som sinnesförvirrad och utan seriösa upplysningar i Wallenbergärendet.

Följande måndag orienterade jag Mossberg om samtalet, men så vitt jag vet ringde de Jong aldrig till honom.

Peter Osvald

Ärende

Pol I, Ottosson/kw

Datum

1981-11-17

Avd

P

Grupp

2

Mål

E u i

Adress

SVENSK HAAG

Pol

Text

För Ekeus från pol I re Wallenberg-ärendet.

P R I M O. Åberopande telefonsamtal återges under secundo en PM som nyligen upprättats av oss och som kanske kan vara till någon ledning vid samtal med de Jong och personer som säger sig ha träffat Wallenberg.

S E C U N D O. "Nedan ges...(se bif. PM)intervjun göres".

Cabinet

ae 30/10-81

Ifylles av telegramexpeditören

UTRIKESMINISTERN

utrikesministerns kansli/cr
S Ottosson, Pol I

Arkivexemplar

1981-11-17

Dnr	Avd	Grupp	Mål
3053	P	2	Eu I a

Carl Frykborn
c/o Bensige
Bergvägen 2
182 46 ENEBYBERG

Raoul Wallenberg

Tack för Ditt brev angående Raoul Wallenberg.

Svenska regeringen får dagligen brev från personer i Sverige och utlandet som intresserar sig för Raoul Wallenbergs öde. Mobiliseringen av svensk och internationell opinion för att förmå de sovjetiska myndigheterna att sprida ljus över denna fråga är av stor betydelse och ett viktigt komplement till svenska regeringens ansträngningar.

De senaste åren har Sverige gjort två officiella framställningar till Sovjetunionen rörande Raoul Wallenberg. Vidare tog jag vid mitt besök i Moskva förra året än en gång upp frågan om omständigheterna kring Wallenbergs försvinnande, och det direkt med utrikesminister Gromyko. Beklagligtvis upprepade Gromyko endast vad han tidigare sagt, nämligen att Wallenberg dog i fängelset 1947, detta trots alla vittnesmål vi har om att han var i livet mycket senare.

Jag har också tagit upp Wallenberg-fallet vid ESK-konferensen i Madrid i november förra året, och den svenska delegationen där har upprepade gånger följt upp frågan.

Vidare har bland andra justitieminister Petri och kabinettsekreteraren Leifland tagit upp frågan vid sina besök i Moskva i oktober resp. september i år.

Beträffande Menakers vittnesmål bifogar jag ett pressmeddelande från UD.

Jag kan försäkra Dig att svenska regeringen tar varje tillfälle för att försöka få klarhet i Raoul Wallenbergs öde.

Med vänlig hälsning

Ola Ullsten

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐

sv kurt

☐

utl kurt

☐

luftpost

☒

vanlig post

Avsändn datum

Sign

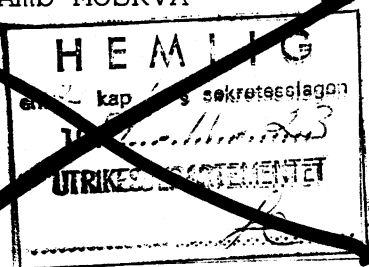
SVERIGES AMBASSAD

MADRID

1981-11-17 Nr 340 HP 1

Handläggare: U Håkansson

1981-11-23 Skr t Amb MOSKVA
Nr 179 SO/le *Pel*

Utrikesdepartementet

INK UTRIKESDEP		
Dnr ...50.1.348...		
1981-11-18		
Avd	Gr	Mal
D	2	En

HEMLIG

W
Samtal i Wallenberg-ärendet
(1 bil)✓

./. Ambassaden får härmed översända en redogörelse för det samtal pressattachén Håkansson hade med ungerske medborgaren Albert Hollósy i Wallenberg-ärendet på generalkonsulatet i Barcelona 1981-11-12.

Krister Göranson

LD

(P01) P2 EU I

PROMEMORIA

1981-11-13

MADRID

Handläggare: U Håkansson

HEMLIG

Samtal i Wallenberg-ärendet med Albert Hollosy
i Barcelona den 12 november 1981
(2 bilagor)

Onsdagen den 10 november 1981 blev generalkonsul Tersmeden i Barcelona uppringd av en spansktalande person, som sade sig känna en person som hade uppgifter att lämna i Wallenberg-ärendet. Denna skulle så sent som i maj i år ha sett Wallenberg på en psykiatrisk klinik i Moskva och vore villig att vid ett besök på konsulatet berätta om de närmare omständigheterna.

I samråd med Stockholm beslöts att en utfrågning så snart som möjligt skulle genomföras av en representant från ambassaden i Madrid på konsulatet i Barcelona. Nedan följer en redogörelse för det samtal jag torsdagen den 12 november hade med den ungerske medborgaren Albert Hollosy i närvaro av generalkonsul Tersmeden och Hollosys följeslagare, spanske medborgaren Carlos Royo Salsona. Samtalet kom efter några inledande fraser på ryska huvudsakligen att föras på tyska. Nedteckningen har med avsikt gjorts fullständig och inkluderar samtliga detaljer i H:s berättelse.

Som tidigare redogjorts för i annat sammanhang ägde samtalet med Hollosy rum omedelbart efter det att denne genomgått ett längre förhör med den spanska främlingspolisen. H gav intryck av att vara i dålig kondition - såväl fysiskt som psykiskt. Han verkade i samtalets inledningsskede mycket nervös och i slutskedet - då han redogjorde för händelseutvecklingen sedan han lämnat Jugoslavien - visade han tydliga trötthetssymptom.

Jag avstod därför från att ställa ytterligare frågor kring de många märkvärdiga omständigheter som präglar redogörelsen för H:s odysse mellan Trieste och Barcelona.

Hollosys levnadshistoria är som följer. Han föddes den 4 november 1947 i staden Szekesfehervár, ett 60-tal kilometer sydväst om Budapest. Hans biologiske far var en ungrare av tysk härstamning vid namn Schultze. Denne råkade i krigets slutskede i amerikansk fångenskap, varefter han återvänt till Ungern, där han träffade H:s moder. Omkring två månader före H:s födelse häktades fadern av ungersk säkerhetspolis, försvann och avrättades troligen senare av ryssarna. Modern gifte sig efter en tid med en ungersk polisofficer och denne adopterade sonen Albert.

Efter avslutad skolgång utbildades H till artilleriofficer och hade - när historien tar sin egentliga början - nått kapstens grad. Han undervisade vid en underofficersskola för artilleriet, som var belägen i en viktig militär knutpunkt vid namn Kaposvár (möjligen Toposvár) i sydöstra Ungern. Hollosys specialområde var kartografi och artillerieldledning.

I maj 1979 fick H veta, att han tillsammans med ett 20-tal andra ungerska officerare hade uttagits att tjänstgöra vid specialenheter i Sovjetunionen. Då han vid denna tid var sammanboende och förlovad med en kvinna, som arbetade på samma plats som han själv, öpgav han sig i det längsta ha försökt avböja kommenderingen. Detta misslyckades dock, men hans chef - en överste - arrangerade så att fästmän förflyttades till samma enhet som H.

Den division vid vilken H skulle tjänstgöra övade tillfälligt i Kaukasus och kallades "tasjkent-divisionen", efter sin permanenta uppehållsort. H. talar om den som en specialenhet utrustad med "missiler". Han ville spontant gå in på en mängd detaljer beträffande den sovjetiska divisionen och dess utrustning, men jag stoppade honom genom att hänvisa till att vi från svensk sida

endast intresserar oss för en sak - nämligen Wallenberg-ärendet.

Efter omkring en vecka på den nya vistelseorten utsattes H:s fästmö för ett våldtäcktsförsök av en sovjetisk major. H. ingrep och avlossade flera skott mot våldtäcktsmannen, dock säger han sig avsiktligt ha undvikit att träffa vederbörande. Han arresterades och fördes några dagar senare med ett antal andra delinkventer ur divisionen till Moskva. Han dömdes där vid en "summarisk rättegång till 22 månaders 'politische Gefängnis' för antisovjetisk verksamhet och propaganda enligt paragraf 40 eller möjligen 46". H. är återhållsam med vidare upplysningar när det gäller domstolsförhandlingarna och åklagelsepunkterna.

Om transporten från Moskva till lägret där straffet skulle avtjänas lämnar H något uppseendeväckande uppgifter. Han hävdar nämligen, att han tillsammans med en grupp andra fångar forslats till en örlogsbas - "förmodligen Vladivostok" - och att färden därifrån till Jenisej's ^{utlopp/}skulle ha skett med ubåt. Den vidare transporten skedde med lastbil till lägret. Även återresan till Moskva - knappt två år senare - uppges ha tillgått på samma sätt. Onekligen en rejäl omväg via Beringssund med ett transportmedel, som i första hand knappast förefaller vara ägnat för fångtransporter.

Närmaste stad till det läger i vilket H hamnade uppges vara Igarka belägen i Krasnojarskij-området vid floden Jenisej. Närmare angivelse av lägrets geografiska belägenhet kunde H inte ge. På lägerområdet fanns en sjukbarack, manskaps- och kontorsbarack samt tre baracker där fångarna vistades. Antalet fångar - samtliga militärer - uppskattar H till omkring 250. Chef för lägret var en officer med majors grad, vars namn H ej kunde erinra sig. Tvångsarbetet bestod av skogsavverkning och H:s kvot per dag omfattade tio träd. Avverkningsplatsen låg en bra bit från lägret.

I närheten fanns också ett fångläger för kvinnor. Ibland möttes fångkolonnerna på väg från och till resp. arbetsplatser. Varje gång detta skedde, fick de manliga fångarna

order att kasta sig ner i snön och förbli liggande till kvinno-
kolonnen nått utom synhåll. H uppger, att han vid ett dylikt
tillfälle i november 1979 hann uppfatta att hans ungerska fäst-
mö gick med i den kvinnliga fångkolonnen. Någon tid senare -
strax före julhelgen - möttes kolonnerna åter. H hörde sitt namn
ropas och fick sig tillkastat ett halsband med ett krucifix från
fästmön, innan han brutalt slogs till marken av vaktmanskabet.

Några dagar senare berättade lägerläkaren - själv fånge och med
vilken H hade goda relationer - att H:s fästmö begått självmord
genom att skära av en pulsåder i handleden. Efter detta - säger
H - kretsade hans tankar endast kring självmord. Han beslöt sig
för att vid första tillfälle försöka fly från lägret och helt
enkelt lägga sig ner i snön och dö av den starka kylan.

Han gjorde också en tid senare ett försök. Av lättförståeliga
skäl var bevakningen av lägret tämligen slapp och bestod endast
av en mindre grupp vaktmanskabet. Vidare var lägret omgivet av ett
primitivt träplank, inte alltför högt. Vid ett tillfälle lyckas
H obemärkt forcera planket och försökte sedan lägga så långt
avstånd mellan sig och lägret för att sätta sin självmordsplan i
verket. Efter ca 30 km blev han upphunnen av en hundpatrull. Svårt
biten och med en kula i låret släpades han tillbaka till lägret,
där han genast utan läkarbehandling kastades i en fristående iso-
leringscell, som bland fångarna gick under benämningen "Denkstuhl".
Den utgjordes av ett träskjul av dimensioner som omöjliggjorde
för fången att sitta eller ligga ner. Här vistade H i två dagar.
Någon ytterligare påföljd fick inte utbrytningsförsöket.

När han senare kom under läkarbehandling, rådde lägerdoktorn ho-
nom att hålla sig lugn och försöka stå ut. "Du har bara omkring
ett år kvar och sedan skickas Du tillbaks till Ungern. Varför ta
några risker?"

I januari 1981 nämnde läkaren för H att denne snart skulle bli
fri. H fick besked om att han skulle skickas till ett sjukhus i
Moskva för att vila ut och förbättra sitt allmäntillstånd. Fort-
sättningsvis slapp H också arbetet i skogen utan sysselsattes i
lägrets sjukstuga. I slutet av mars anlände H till "sjukhuset" i
Moskva, vilket visade sig vara en psykiatrisk klinik under KGB:s

domvärjo. H lyckades vid ett tillfälle på ett skrivbord i behandlingsrummet se ett papper av vilket framgick, att klinikens adress var Sewastopolskij Prospekt 26-28. Klinikens beteckning syntes ej och inte heller lyckades H senare utröna denna.

Den del av kliniken i vilken H vistades utgjordes av en långsträckt korridor med sju eller åtta rum på ömse sidor. I ena ändan på korridoren fanns en hiss, i den andra låg "laboratoriet"-behandlingsrummet. Förutom vid besöket hos läkaren-förhørsledaren hölls patienterna hela tiden inspärrade på sina rum. Rummen var madrasserade, omkring 3x2,5 m och möblemang-
et utgjordes av en brits, ett litet skåp och en stol, allt fastskruvat i golvet. Högst upp vid taket fanns ett litet fönster. Det var omöjligt att se ut.

Den dagliga rutinen var följande. Väckningen klockan 08.00 av sjuksköterskan - den enda person förutom läkaren som H kom i kontakt med under vistelsen vid kliniken. Därefter mediciner-
ing och frukost, varefter H fastspänd i rullstol fördes till behandlingsrummet. Där följde förhör om H:s personliga förhållanden och bakgrund. Dessa avslutades alltid med att läkaren/förhørsledaren försökte övertala honom att underteck-
na ett papper, som innebar samarbete med KGB efter återkoms-
ten till Ungern. Vid felaktiga svar eller då H nekade att samarbeta fick han elchocker. Han fördes därefter tillbaks till rummet, fick mat och droger, som gjorde att han genast föll i sömn.

H. sköttes hela tiden av samma person, en kvinna som sade sig heta Jekaterina, med det obligatoriska smeknamnet Katia. Kvinnans fadersnamn och efternamn fick H aldrig veta. Vid ett tillfälle i slutet på april frågade H Katia om det fanns några andra utläningar i korridoren. "Det finns en till - Wallenberg", svarade hon. Namnet väckte då ingen respons hos H. Några dagar senare - H anger den 2 eller 3 maj beroende på att behandlingarna inställts i två dagar i samband med att personalen givits ledigt över första maj-firandet, fors-

lades H sedvanligt fastspänd i rullstol från sitt rum genom korridoren till behandlingsrummet. Han möter därvid en annan patient - också i rullstol - på väg ur behandlingsrummet. H uppskattar mannens ålder till ca 80 år, helt ihopsjunken, fullständigt apatisk med tomt stirrande blick rakt ut i luften. Mannen reagerar inte då H passerar. På frågor om mannens utseende beskriver H honom som skallig med en krans av vitt hår. På fråga om speciella karaktäristika svarar H: "Han hade ovalt ansikte och en kraftig näsa, som dock inte såg judisk ut". Sedan H passerat mannen i rullstolen visar Katia: "Wallenberg".

● uppgger sig först en tid senare sätta namnet i samband med en artikel, som han läst i en ungersk tidning om en svensk diplomat i Budapest under krigets slutskede som skulle ha räddat livet på 10.000 ungerska judar.

Efter att slutligen ha fallit till föga och samtyckt till ett framtida samarbete med KGB släpptes H den 10 maj och överlämnades till säkerhetstjänsten i Budapest "byrå två". Han togs där emot vänligt av en officer, som förklarade att H efter en tids "konvalescens" och utbildning förväntades börja arbeta inom ovannämnda byrå. Han fick 30.000 ungerska forint i handen samt ett brev med anvisningar till chefen för det sanatorium dit han skulle föras. H gavs också tillfälle att kontakta sina föräldrar.

● Efter någon tid på sanatoriet kontakter H ånyo sina föräldrar och ber dem besöka honom på en bestämd dag. Tidigt på morgonen samma dag bryter han sig in i föräldrarnas lägenhet, där hans uniform förvaras och söker sig till närmaste jugoslaviska gräns.

Den 15 juli tar han sig simmande över en gränsflod mellan Ungern och Jugoslavien i närheten av den jugoslaviska staden (vid) Donji. Han upptäcks på den jugoslaviska sidan av en gränspatrull och arresteras. Vid en rättegång döms han för illegal närvaro i Jugoslavien till 10 dagars fängelse och återförpassning till Ungern.

Efter någon dag överföres H emellertid till ett fängelse i Belgrad

där han i en månads tid utsätts för grundliga förhör av den jugoslaviska säkerhetstjänsten. Slutligen meddelar jugoslaverna att han kommer att släppas, då man inhämtat att dödsstraff väntar H i Ungern. H får frågan om han önskar komma till Österrike eller Italien och väljer det senare. Han överföres till ett flyktingläger och via staden Jesenice i närheten av jugoslavisk-österrikiska gränsen släpps han senare nattetid över gränsen till Italien. Efter fyra dagars undersökningshåkte hos polisen i Trieste försätts han på fri fot. Utan dokument, men med pengar som han fått växla till sig i Jugoslavien tar H sig sedan illegalt över gränsen till Frankrike i närheten av staden Menton. I samband därmed arresteras H av fransk tullpolis, men släpps efter ett kortare förhör. På väg från polishuset "kidnappas" han, förs i bil till Främlingslegionens kaserner på en plats utanför Marseille (Aubagne) och ställs följande dag inför en läkare och en rekryteringsofficer. "Turligt nog", säger H kasserades han på grund av sin allmänt dåliga fysiska kondition och släpptes. Han tog sig där efter över gränsen till Spanien. Efter två månader i ett fängelse i Barcelona försattes H den 20 oktober på fri fot i avvaktan på att hans asylansökan prövas av myndigheterna.

Spanska Röda korset bekostar för honom hans bostad och uppehälle. H har vidare kontakt med en spansk advokat som hjälper honom i kontakterna med de spanska myndigheterna.

H:s allmänna uppträdande under samtalet stämmer väl med hans uppgifter om sin bakgrund som yrkesofficer. Han gör ett mycket sympatiskt och intelligent intryck, formulerar sig väl och precist samt har ett utvecklat sinne för detaljer. Wallenberg-avsnittet i hans berättelse ger emellertid anledning till åtminstone två grundläggande frågor:

- Är det troligt att en sjuksköterska - eller snarare väkterska - vid ett KGB-sjukhus efter kort tid spontant skulle nämna

för en utländsk fånge och ungrare att Wallenberg fanns i samma korridor? Och till yttermera visso någon dag senare peka ut vederbörande för H?

- H:s sammanträffande med Wallenberg måste ha skett under omständigheter som innebär ett anmärkningsvärt avsteg från gällande rutiner - rutiner som H beskriver som i övrigt ytterligt rigida. Fångarna hölls alltid helt avskilda från varandra och korridoren var alltid tom när H i rullstol fördes till behandlingsrummet. H:s rum låg - i förhållande till behandlingsrummet - i motsatta änden av korridoren. Samtidigt som Wallenberg i rullstol förs ut ur behandlingsrummet, finns H i nedre delen av korridoren. Det måste alltså ha klickat rejält i samordningen.

De många motsägelsefulla uppgifterna beträffande H:s väg från Jugoslavien till Spanien kan kanske redas ut närmare vid ett kompletterande samtal. Det förefaller onekligen en smula märkligt att en öststatsflykting i avsaknad av identitetshandlingar vid upprepade tillfällen släpps fri efter förhör, utan att resp. polismyndigheter tycks ta notis om hans vidare göranden och låtanden.

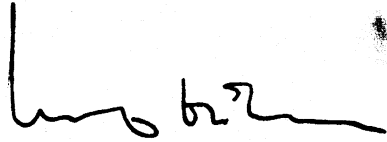
H:s spanske bekant utgör också en osäker faktor i sammanhanget. Vi har bara hans egna - och mycket vaga - uppgifter om sin nuvarande sysselsättning. Något tillfredsställande svar på var de båda lärt känna varandra, har vi inte lyckats få. Det kan givetvis inte utslutas att H mött vederbörande i anslutning till fängelsevistelsen i Spanien, d v s vid en tidpunkt då det skrevs mycket i pressen om att Wallenberg utsetts till hedersmedborgare i USA.

Hollosy nämnde under samtalet ingenting om att han önskade ersättning eller hjälp i någon form. Han sade sig leva under mycket pressande förhållanden och främst plågas av ovisshet beträffande sina möjligheter att få stanna i Spanien. Han förklarade sig vidare inte ha vågat ta kontakt med ungerska exilkretsar av rädsla för KGB och den ungerska säkerhetstjänsten. H skriver f n en bok om sina upplevelser. Denna väntas bli färdig om något halvår.

Albert Hollosy är f n bosatt på Pension Juri, Calle Ferlandina 22,

Barcelona. Carlos Royo Solsona träffas på telefon Barcelona 248 37 62.

Den advokat Hollosy haft kontakt med heter García Grau med adress Gran-Vía-Punto de Gracia (Edificio Banco Rural). Vi har givetvis inte tagit kontakt med vederbörande.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ulf Håkansson', with a stylized, cursive script.

Ulf Håkansson

Nº 08348

Póliza
de
25 pesetas

1981-11-10

P.T.

26 OCT. 1981

EXCMO. Señor:

ALBERT HOLLOSY

hijo de Jozsef (Nombre y dos apellidos) y de Maria, nacido el 4 de noviembre
del 1.947 (Nombre de los padres) en Szekesfehervar (día) (mes) provincia de
Hungria (Año), estado soltero, profesión Militar
vecino de Barcelona, con domicilio en Pensión Juri C/ Ferlan
número 22, piso _____, teléfono _____ con Documento XXXXXXX
Pasaporte
circular de identidad núm _____ expedido en _____
_____, el día _____ de _____ de 19 _____ a V. E. tiene
el honor de

EXPONER: Que ante el riesgo cierto y fundado de
ser objeto de represalias en el supuesto de regresar
a su país de origen, Hungria, y despues de sufrir deten
ciones en la Unión Soviética y en su país.

SOLICITA: Acogerse a la condición de Refugiado
de acuerdo con lo publicado en el B.O.E. de fe-
cha 24 de Mayo de 1.979, Orden 16 de Mayo de 1.979.

Dios guarde a V. E. muchos años.

Barcelona, 22

de Octubre

de 1981

G. V. - Mod. 795

(Firma)

Albert Hollosy

EXCMO.

JEFE SUPERIOR DE POLICIA.-

SEÑOR

1981-11-10

ST-

DOCUMENTO NACIONAL DE IDENTIDAD

37.585.062

Carlos
ROYO
BOISONA

DIRECCION GENERAL DE SEGURIDAD
48

EQUIPO

Reg. n.º 0545054

[Signature]

Equipo que lo expidió, por
entregar el Documento

1981-11-10

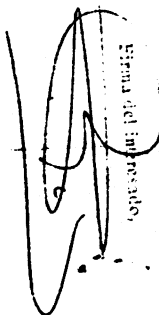
g.i.-

Nació en Barcelona prov. Barcelona
el 27 de enero de 1961 de Juan
Pilar 3 en la Administración
de Algora prov. Vizcaya
Avenida Basagoliti n.º 34-38
Bilbao prov. Vizcaya
5 de Octubre de 1977 según a los 5 años

seguirán:

MUY IMPORTANTE
El Documento tramitado se recogerá en el mismo Equipo que lo expidió, por el interesado o persona que éste autorice, debiendo entregar el Documento caducado en unión de este recibo.

Firma del interesado:

Firma del titular:

UTRIKESDEPARTEMENTET

ID

Ärende:

Kopia till:

Kabs

~~Box Kabs~~

Polch

Pol 1

~~XHD~~

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

P

2

Eu

Pol

SVENSK LONDON

1981-11-19

CABINET STOCKHOLM

9/5

(Sv. not LÄN. avf. af bry. -)
8.11.23

OTTOSSON, POL I FRAAN NILSSON. RE WALLENBERG-AERENDET

TACK DIN DELGIVNING AV MENAKERS BREV TILL DEN SVENSKA REGERINGEN.
I GRUNDEN BEROERS JU I BREVET FRAEMST MENAKERS RELATIONER TILL
SHIFRIN OCH HASSELBOHM. JAG KAN INTE SE ATT VAD MENAKER SKRIVER
PAA NAAGOT SAETT SKULLE KASTA NYTT LJUS OEVER WALLENBERG-AERENDET.
DAERFOER DELAR JAG OCKSAA DIN SLUTSATS ATT ETT SVAR FRAAN
STOCKHOLM KNAPPAST AER MOTIVERAT. KANSKE BOER DOCK VAAR TEL AVIV-
AMBASSAD PAA LAEMPLIGT SAETT KONTAKTA MENAKER FOER ATT ERKAENNA
MOTTAGANDET AV BREVET? DET SKULLE JU GE HONOM TILLFAELLE ATT
FRAMFOERA KOMPLETTERANDE SVNPUNKTER.

LIND

[Redacted signature]

-----/ES

Ärende

Datum

1981-11-19

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu-1

Adress

Swedeleg New York

Text

[redacted] Lundvik från Leifland re Wallenberg.

Vi instämmer naturligtvis i att det vore mycket värdefullt att hållas så noga informerade som möjligt - och på ett så tidigt stadium som möjligt - om eventuella amerikanska FN-initiativ i fråga om Wallenberg. Detta gäller inte minst med tanke på att vi har ju själva f n inte några planer på att ta upp saken i FN.

Som Du väl vet tog vi däremot upp Wallenbergärendet i Madrid den 30 oktober, varvid vi i stort sett upprepade vad som tidigare sagts.

Frågan om skyddspass verkar onekligen, ^{som} även amerikanarna medger, mycket komplicerad. Vi delar amerikanska delegationens bedömning att "utsikterna till framgång får anses vara små."

Cabinet

1981-11-18

R 18

Departementssekreteraren Stellan Ottosson

Pol I

29/8 (Lévai bok kept
och finge an
dep.)

HEMLIG 2 kap. 1 § Sekr.L.

Wallenberg

Hbr Berg-Hellners 1981-10-16

168

INKOM UD		
1981-11-20		
AVD.	GR.	MAL.
P	2	En I

Broder,

Avsändaren av telegrammet, en dam vid namn Zsuzsa Lévai, visade sig tyvärr inte ha några upplysningar av intresse. Det gick lätt att via telefonkatalogen få tag i henne och hon besökte idag ambassaden. Hon hade på ett hotell kommit i samspråk med en svensk f d ungrare och berättat för honom om en bok som hon hade om Wallenberg. Hennes ärende var att visa upp boken utgiven i Budapest 1948 under titeln "Raoul Wallenberg". Hon var bekant med författaren Jenő Lévai och undrade om svenska myndigheter kontaktat honom. Jag antar att ambassaden hade sådana kontakter i samband med bokens utgivning.

Thomas Palme

Thomas Palme

1981-12-21
Skr. lit Pol 2 59/6

245 East 21 Street
New York, N.Y. 10010
Nov. 16, 1981

Mr. Mattias Mosberg
Ministry for Foreign Affairs
Box 16121
S - 103 23 Stockholm 16

INK. UTRIKES DEP.		
D.N:o 226-520		
1981-12-02		
AVD.	OR	MAL
P	2	EU

CS/S

Dear Mr. Mossberg,

Thank you for your help in supplying me with Swedish Foreign Office records on the Raoul Wallenberg ~~in~~ case for my book to be published by Prentice-Hall.

I am aware that a recent issue of Expressen carried an article by Eric Sjöquist in which an interviewee claims that Raoul Wallenberg returned to Stockholm on a visit in the fall of 1944. Does the UD have any information on such a visit? I am aware that some new papers are being prepared for release. Will they be released within a few months?

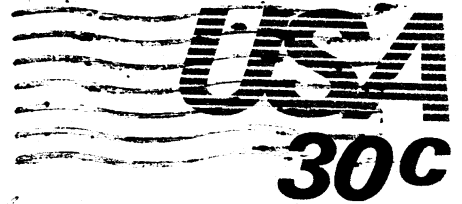
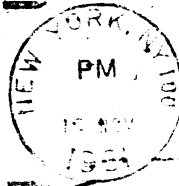
Thank you for giving this your attention.

Sincerely yours,

Elenore Lester

Elenore Lester

Seiler, 21st
245 E. 71st
New York, N.Y. 10010

Sumner

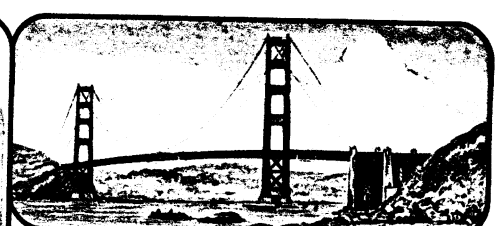
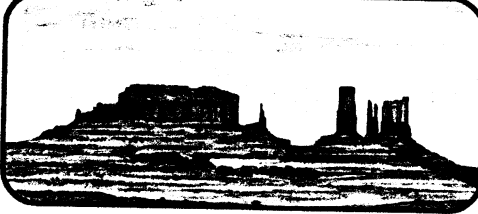
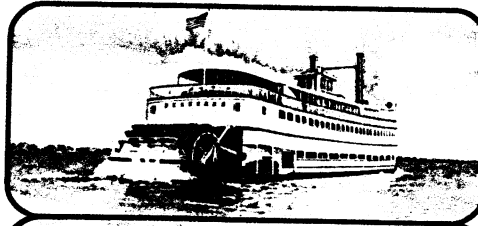
**Tour
The
United
States**

*Mr. Matthias Masberg
Ministry for Foreign Affairs
9504 16171
S-103 23 Stockholm 16
Sweden*

AEROGRAMME • VIA AIR MAIL • PAR AVION

② Second fold

See the U.S.A... vacationland of the world!

Additional message area

© USPS 1981

Pol I. Osvald/kw

Ärende

Datum

1981-11-20

Avd

12

Grupp

2

Mål

Eu-1

Adress

SVENSK MADRID

Pol

Text

Från pol I. Re samtal Wallenberg-vittne.

7 En springande punkt i Hollosys vittnesmål är naturligtvis bedömningen av hans trovärdighet. Tror ni att man kan approachera spanska vederbörande för att efterhöra om Hollosy kan anses vara tillförlitlig? Om ni tror detta låter sig göras vore vi tacksamma lämpliga underhandskontakter tas i frågan.

Cabinet

Ex t:

Berg
Ottosson

Ink. Utr.min.

1981-11-23

Handwritten: 40-10
Stamp:
INKOM
1981-11-23
UTS ARKIV

Raoul Wallenberg Committee
of Holland
Nassaukade 28 Hs.
1052ej Amsterdam
Holland

20 November 1981

Minister Olof Ullsten
Foreign Minister of Sweden
Stockholm, Sweden

Handwritten: 99/8 Pol I

Dear Minister Ullsten,

We would like to put on record with you a more extensive delin-
eation of our views as expressed in our telex of the 6th of November.

We naturally respect Sweden's right to make decisions without
explanation or clarification to the public regarding her national
security. But we, the Dutch Wallenberg Committee, are a special
interest group which acts, and is intended to act, in behalf of
Raoul Wallenberg. Sweden's action releasing the Soviet submarine,
especially when it was discovered to have nuclear warheads on it,
is impossible to understand, but this in itself is not our concern.
Our concern, and our passionate demand, is that Sweden give some
explanation for the inexplicable decision and public statement that
it would not use this opportunity to gain Wallenberg's release from
Russia. Our urgent question is: Why, given this golden opportunity,
why did Sweden so easily throw it away? This opportunity wherein
the U.S.S.R. must clearly attach to retrieving their submarine enough
importance for Sweden to have used this occasion to secure Wallen-
berg's release.

We, in the person of the Raoul Wallenberg Committee of Holland,
respectfully request some official explanation, in Wallenberg's
interest, for the fact that Sweden refused to act on this occasion
to obtain his freedom.

Sincerely,

Handwritten signature: Jennifer R. Cowan
Jennifer R. Cowan
President

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Handläggare: S Ottosson/le

PROMEMORIA

1981-11-23

P2Eu^I

Ex t

Kabsekr
Polchef
Chef pol I
Ottosson

Exp 5/1123/2

HEMLIG

Peter de Jong om Wallenberg

Andre ambassadsekreteraren Ingrid Hjelt vid ambassaden i Haag uppgav idag följande per telefon:

Ambassaden har vid ett flertal tillfällen talat med Peter de Jong för att få besked om adressen till det vittne, som enligt de Jong träffat Wallenberg i Moskva. de Jong hade emellertid sagt sig ha svårigheter att få fram adressen. Han hade lovat återkomma till ambassaden, men så hade inte skett. Ambassaden skall nu åter försöka få fram adressen och härvid även försöka använda andra källor än de Jong (bl a en professor i slaviska språk, som eventuellt kunde känna till adressen).

Stellan Ottosson

Politiska avdelningen
Enhet I
Handläggare: S Ottosson

Arkivexemplar

1981-11-23 NR 179 And 0-25 2 MM

Ambassaden

MOSKVA

Pol

HEMLIG

Samtal i Wallenberg-ärendet
(1 bil)

./.

För kännedom och eventuella kommentarer översänds uppteckning från ett samtal med ungerske medborgaren Hollosy, som uppger sig ha sett Wallenberg så sent som maj 1981. Eventuella synpunkter från ambassadens sida på rimligheten i de lämnade uppgifterna vore naturligtvis av största intresse.

Göran Berg

10

Ifyller av postexp				Avsändnings datum		Sign	
Avsänd med							
☒ av kurer	☐ uti kufr	☐ luftpost	☐ vanlig post	23/11		S	

02 Dec 1

REGERINGSKANSLIET

Telefon 08-753 10 00

MEDDELANDE

Datum

1981-11-23

Avsändare	Stellan Ottosson	Mottagare	Lars-Jöke Nilsson
Handläggare	Direktivavsnitt		
Ärende	Wallenberg-vittnet Menaker Tack för Ditt meddelande i särsk. ordning 1981-11-19. Vi har sänt över Göran Lundströms översättning även till Tel Aviv. Menaker lämnade personligen över brevet till ambassaden, så någon formell bekräftelse på mottagandet av skriften kanske inte behövs.		
	BGA G.B.m.p.		
	[Signature]		

3 0 NOV. 1981

Kab sekr
Pol chef
Pol /

Betr. åtgärd se bif.
delgivningslista

ORIGINAL TEL. GRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
INKOM 00

24 Nov 81 13 08

SVENSK LONDON 1981-11-24

CABINET STOCKHOLM

DNR 47:11051
P 2 Eu

1051. FOER POL I. RE WALLENBERG-AERENDET

TIMES INNEHAALLER DEN 24 NOVEMBER FOELJANDE ARTIKEL FRAAN
TIDNINGENS KORRESPONDENT I LOS ANGELES:

CIT

MR JERRY BROWN, GOVERNOR OF CALIFORNIA, AND SCORES OF
CELEBRITIES INCLUDING BARBRA STREISAND, ROD STEIGER AND
JON VOIGHT WERE AMONG 700 PEOPLE HERE LAST NIGHT TO HONOUR
A SWEDISH DIPLOMAT, WHO MANY BELIEVE MAY STILL BE ALIVE
IN RUSSIAN PRISON AFTER 36 YEARS.

THE GUEST OF HONOUR IN ABSENTIA WAS MR RAOUL WALLENBERG
AND THE EMOTIONAL TRIBUTE WAS PAID TO THE MAN WHO SAVED
100,000 HUNGARIAN JEWS IN BUDAPEST FROM BEING SENT TO NAZI
CONCENTRATION CAMPS.

MR WALLENBERG S SISTER, MRS NINA LAGERGREN, ACCEPTED THE
SIMON WIESENTHAL HUMANITARIAN LAUREATE PRESENTED TO HER BY
DR WIESENTHAL WHO HAS DEVOTED HIS LIFE TO PURSUING NAZI
WAR CRIMINALS.

MR TOM LANTOS, A CALIFORNIA CONGRESSMAN DESCRIBED THE
SWEDE, WHO DISAPPEARED IN BUDAPEST IN 1945 AFTER THE
RUSSIANS TOOK OVER THE CITY, AS THE LONGEST-HELD HOSTAGE
IN MODERN POLITICAL HISTORY.

HE SAID HE HAD TRIED IN VAIN TO PERSUADE THE SWEDISH
GOVERNMENT TO BARGAIN FOR NEWS ABOUT MR WALLENBERG S
WHEREABOUTS SOON AFTER THE RUSSIAN NUCLEAR SUBMARINE WENT
AGROUND IN SWEDISH WATERS EARLIER THIS MONTH.

FRIENDS AND RELATIVES OF MR WALLENBERG, WHO WOULD BE 70
IN AUGUST, STILL BELIEVE HE MAY BE ALIVE SOMEWHERE IN THE
SOVIET GULAG, ALTHOUGH THE RUSSIANS CLAIM HE DIED MANY
YEARS AGO.

MR BROWN URGED PRESIDENT REAGAN TO ASK PERSONALLY FOR AN
UP-TO-DATE REPORT ON MR WALLENBERG S PLIGHT WHEN HE MEETS
THE RUSSIAN LEADERS LATER THIS MONTH.

SLUTCIT

LIND

SVENSK LONDON KL 12.05

UTRIKESDEPARTEMENTET

Politiska avdelningen

Enhet

Datum

Handläggare

P 1 8/11/27 S. G. H. S. M. J.

☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☒ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes

Ort/Datum/Mr eller namn

5

London 1057

Angående

Wallenberg - ärendet

Överlämnas för kännedom

☐ utan bil☐ jämte bil☐ jämte bil där
så angivits☐ bil kan lånas
på UD

HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrusk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsber.	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Mijöförberedningen	

☐ Större beskickningar FN-representationen	9 ex	☒ Bonn	☐ Moskva	☐ Peking	☒ Washington 2 ex
		☐ London	☒ Paris	☐ Tokio	☒ FN-repr
☐ Norden	4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik
☐ Övriga Östeuropa	7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa
		☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia	
☐ Övriga Västeuropa och Canada	16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom
		☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien
		☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del
☐ Nordafrika	5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis
				☐ Tripoli	
☐ Mellanöstern	6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait
					☒ Tel Aviv
☐ Övriga Asien och Australien	18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi
		☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran
		☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington
☐ Övriga Afrika	12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka
		☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia
☐ Latinamerika	11 ex	☐ Bogotá	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima
		☐ Brasília	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico
☐ Vissa lönade konsulat	16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal
		☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München
		☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York
					☐ Rio de Janeiro
					☐ San Francisco
					☐ Sao Paulo

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☒ Tham	☒ G. 01504
☐ Kabinettsekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☒ Gullers	
☐ Bitr Kabinettsekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	
☐ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	
☒ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	
☐ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	
☐ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättsakkunnige	☐ Wahlbäck	
☐ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare		
Antal ex skr	Antal ex bil	Kopierad den	Distribuerad den	Åtg postexp
10	1	30/11-81	30/11-81	kurir
		sign	sign	luft-post
				datum
				sign

Kab sekr
Pol chef
Pol 2

Överlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet Pol I

30 NOV. 1981

Betr. åtgärd se bif.
delgivningslista

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
INKOM UD

24 Nov 81 05:40

DNR 112: A 195
P 2 En

VIA WUI
2007 11/23
10590V UDSTH S
LOS ANGELES 1981-11-23

pol

CABINET STOCKHOLM NR 195

SVENSK WASHINGTON

NR 195 FÖR POLCHEFEN RE RAOUL WALLENBERG-MIDDAG

PRINC

IGAAR KVAELL HOELLIS DEN STORA INSAMLINGS
(FUNDRAISING)MIDDAGEN I SIMON WIESENTHALS CENTER
FÖR HÖLGCRAUST STUDIES' REGI OCH TILL RAOUL WALLENBERGS
AERA HAER I LOS ANGELES STÖRSTA BANKETTSAL. BILJETTERNA
KOSTADE SOM LÄGST 500 DOLLAR PER PAR.
ETT STORT ANTAL FRAMSTAAENDE PERSONER FRAAN FILM OCH
MEDIA-VAERLDEN DELTOG. TAL HOELLIS BL A AV SIMON
WIESENTHAL, CONGRESSMAN TOM LANTOS, SKAADESPELAREN
JOHN VOIGHT (SOM SPELAR RAOUL WALLENBERG I EN KOMMANDE
FILM, SOM PRODUCERAS AV CBS) OCH NINA LAGERGREN.
PRESIDENT REAGANS ANFOERANDE NAER R.W. BLEV AMERIKANSK
HEDERSMEDBJORGARE AATERGAVS MED FILM M.M.

SECUNDO

TYVAERR FICK REGERINGENS HALLNING VAD GAELLER
DEN SOVJETISKA U-BAATSINCIDENTENS ICKE-UTNYTTJANDE I
WALLENBERG-FRAAGAN MYCKET HAARD KRITIK AV TOM LANTOS
(SOM ALLTSAA VAR HUVUDMANNEN BAKOM LAGEN SOM GJORDE
R.W. TILL HEDERSMEDBORGARE). DETTA ''GUDASAENDA''
TILLEFAELLE FICK GAA OSS UR HAENDERNA. ISTAELLET BELV
DET ''EFTERGIVEN DIPLOMATI''.

NINA LAGERGREN HOELL ETT VAERDIGT OCH EMOTIONELLT
TAL MEN KOM Vael ATT STOEDJA KAENSLAN AV BESTAAENDE
PASSIVITET FRAAN VAARA MYNDIGHETERS SIDA GENOM ATT
NAEMNA FAMILJENS KAENSLA AV ATT HA VARIT '' OEVERGIVEN
AV MYNDIGHETERNA''.

VOITHT ERINRADE PRESIDENT REAGAN OM HANS LOEFTE ATT
VERKA FOER RAOUL WALLENBERGS FRIGIVANDE ELLER
KLAR DOKUMENTATION OM HANS OEDE.

TERTIO

I DEN FOEGA VERKLIGHETSFOERANKRADE MILJOE
DET HAER ROER SIG OM HADE Vael INTE MYCKET ANNOERLUNDA
KUNNAT FOERVAENTAS, MEN HAEFTIGHETEN I KRITIKEN VAR
AENDA FOERVAANANDE. JAG TALADE UNDERHAND MED EN FORSKARE
VID CENTRET FOERE MIDDAGEN OCH FRAAGADE HONOM OM HAN
TRODDE ATT USA:S REGERING S
H FRAAGADE HONOM OM HAN
TRODDE ATT USA:S REGERING SKULLE SOEKT UTVAEXLING I
EN LIKNANDE SITUATION. KNAPPAST, SADE HAN.
REGERINGENS HALLNING, LIKSOM DETTA SVAR, FRAMFOERDE
JAG FOERE TALET TILL LANTOS. TYVAERR LAET HAN SIG
CIKE PAAVERKA. STAEMNINGEN HAER UNDERLAETTAR INTE
EFTERTANKE OCH MODERATION HOS POLITIKERNA I SAADANA
HAER FRAAGOR.

TUNBERG

SVENSK LOS ANGELES

10590V UDSTH S
SVENSK LSA

.....
VIA WUI T

Politiska avdelningen

Enhet

Datums

Handläggare

1021

8/127

5,660,000-

☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☒ TELEGRAM ☐ PM

Geekänner

Ort/Datum/Nr oder Name

Abende

Angående Wallenberg - utlåda

Överlämnas för kännedom

utan bil

jämte bil

☐ Jämte bil där
så angivits

bil kan lånas på UD

HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, F8, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn.	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☐
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Miljöförberedningen	☐

Större beskickningar FN-representationen	9 ex	☒ Bonn ☒ London	☐ Moskva ☒ Paris	☐ Peking ☐ Tokio	☐ Washington 2 ex ☒ FN-repr
Norden	4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik
Övriga Östeuropa	7 ex	☐ Belgrad ☐ Berlin A	☐ Budapest ☐ Bukarest	☐ Prag ☐ Sofia	☐ Warszawa
Övriga Västeuropa och Canada	16 ex	☐ Ankara ☐ Athen ☐ Bern	☐ Bryssel ☐ Dublin ☐ Haag	☐ Lissabon ☐ Madrid ☐ Ottawa	☐ Rom ☐ Wien ☐ Bryssel-del ☐ Genève-del ☐ Strasbourg-repr ☐ Nedrustm-del Genève ☐ Paris-del
Nordafrika	5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis ☐ Tripoli
Mellanöstern	6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait ☒ Tel Aviv ☐ Damaskus
Övriga Asien och Australien	18 ex	☐ Bangkok ☐ Canberra ☐ Dacca	☐ Hanoi ☐ Hongkong Gk ☐ Islamabad	☐ Jakarta ☐ Kuala Lumpur ☐ Manila	☐ New Delhi ☐ Teheran ☐ Wellington ☐ Pyongyang ☐ Seoul ☐ Panmunjom ☐ Singapore ☐ Colombo ☐ Vientiane
Övriga Afrika	12 ex	☐ Abidjan ☐ Addis Abeba	☐ Dar-es-Salaam ☐ Gaborone	☐ Kinshasa ☐ Lagos	☐ Lusaka ☐ Monrovia ☐ Nairobi ☐ Pretoria ☐ Maputo ☐ Luanda
Latinamerika	11 ex	☐ Bogotá ☐ Brasília	☐ Buenos Aires ☐ Caracas	☐ Guatemala ☐ Havanna	☐ Lima ☐ Mexico ☐ Montevideo ☐ Quito ☐ Santiago
Vissa lönade konsulat	16 ex	☐ Antwerpen ☐ Berlin GK ☐ Chicago	☐ Frankfurt ☐ Hamburg ☐ Istanbul	☐ Leningrad ☐ Mariehamn ☐ Minneapolis	☐ Montreal ☐ München ☐ New York ☐ Rio de Janeiro ☐ San Francisco ☐ Sao Paulo ☐ Houston

☐ Utrikesministern ☐ Kabinettssekr ☐ Bitr Kabinettssekr ☐ Chef Pol avd ☒ Chef Pol I ☐ Chef Pol II ☐ Chef Pol III ☐ Chef Pol IV ☐ Chef Pol V	☐ ESK-gruppen ☐ Chef H-enhet I ☐ Chef H-enhet II ☐ Chef H-enhet III ☐ Chef H-förh grupp ☐ Chef Rättsavd ☐ Rättsavd ☐ Exp.chefen ☐ Statssekr int. u-samarb	6 ex ☐ Chef bilaterala enh ☐ Chef multilaterala enh ☐ Chef Protokoll ☒ Chef Press o. Inf.enhet ☒ Chef Pressbyrån ☐ Chef Inform.byrån ☐ Folkrättssakkunnige ☐ Chef Säkerhetsärenden ☐ Utr.min sekreterare	☒ Tham ☒ Gullers ☐ Thorsson ☐ Edeen ☐ Dahlén ☐ Kab.sekr kansli ☐ Wahlbäck ☐ Marling ☐	☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Åter enheten ex ☐ Rapp. översikt, Pol III ☐ Regeringspärmen						
Antal ex skr 11	sidor 2	Antal ex bil 	sidor 	Kopierad den 30/11-81	sign [Signature]	Distribuerad den 30/11-81	sign [Signature]	Åtg postexp ☐ kurir ☐ luft-post	datum 	sign

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs

~~BKKKODAX~~

Polch

Pol 1

~~KODX~~

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

1981-11-26 Pol 1 Ottosson/AM

Kopia Kettis, Romare, Andréen

Betr. åtgärd se bif.
delgivningslista

Grop

2

Eli

Pol

SWEDELEG NEW YORK 1981-11-25

CABINET STOCKHOLM

LEIFLAND FRAAN LUNDAVIK RE WALLENBERG

P R I M O VID EN LUNCH IGAAR PÅ AMERIKANSKA MISSIONEN FOER NINA LAGERGREN MED MRS. KIRKPATRICK SOM VAERD BEKRAEFTADE MIN TIDIGARE INTERLOKUTOER ATT TANKEN VAR ATT ARBETA IN ETT AVSNITT OM RAOUL WALLENBERG I DET AMERIKANSKA ANFOERANDET I TREDJE UTSKOTTET OM DAGORDNINGSPUNKTEN AATGAERDER MOT NAZISM, FASCISM M FL TOTALITAERA IDEOLOGIER. MRS. KIRKPATRICK SADE MIG SEDAN ATT WALLENBERG SKULLE TAS UPP I 'ALLA UTSKOTT', VILKET TORDE FAA BETRAKTAS SOM EN AV LUNCHSTAEMNINGEN FRAMKALLAD RETORISK OEVERDRIFT. I HENNES PÅ FOERHAND SKRIVNA LUNCHTAL MED VACKRA ORD OM WALLENBERG OCH HAENVISNING TILL DET AMERIKANSKA ANSVARET FOER HANS OEDE FOEREKOM INGA SPECIFIKA UTFAESTELSER OM AGERANDE I FN. HELT SAEKER PÅ VAR MAN HAR DEN AMERIKANSKA FN-DELEGATIONEN DESSA DAGAR KAN MAN DOCK INTE VARA.

S E C U N D O NINA LAGERGREN BESOEKTE IDAG VAAR BAENK I GENERALFOERSAMLINGEN, FICK TILLFAELLE TILL ATT VAEXLA NAAGRA ORD MED WALDHEIM OCH INTRODUCERADES AV OSS TILL NAAGRA LAEMPLIGA PERSONER I TREDJE UTSKOTTET. ISRAELISKE AMBASSADOEREN, SOM BEFANN SIG I SALEN, VILLE DAERVID OMEDELBART I EN REPLIK SAEGA NAAGOT OM RAOUL WALLENBERG MEN GAVS ALDRIG ORDET AV DEN TUNISISKE ORDFOERANDEN. MOETET AVSLUTADES DAEREFTER UTAN YTTERLIGARE

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

2

ISRAELISKT AGERANDE, VILKET NOT VAR LIKA SAA GOTT. ATT DET
FRAAN SVENSK SYNPUNKT VORE OLYCKLIGT OM RAOUL WALLENBERGS NAMN
DROGS IN I DEN ISRAELISK-ARABISKA KONFLIKTEN I FN AER JU UPPEN-
BART.

T E R T I O ENLIGT VAD NINA LAGERGREN UPPLYSER KOMMER
AMERIKANARNA ATT TA UPP AERENDET AEVEN I MAENSKLIGA RAETTIG-
HETSKOMMISSIONEN I GENEVE.

THUNBORG

Politiska avdelningen

Enhancement

Datum

Handlöggar

8121 51127 5.0408000

☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☒ ~~SPM~~

Gockönnes

Ort/Datum/Nr. oder Name

Angebote

göande
Wallenberg

Överlämnas för kännedom

utan bil

jätte bil

**jämte bil där
så angivits**

bil kan lånas på UD

 HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsber	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☐
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Miljöförberedningen	☐

Större beskickningar FN-representationen	9 ex	☒ Bonn ☒ London	☐ Moskva ☒ Paris	☐ Peking ☐ Tokio	☒ Washington 2 ex ☐ FN-repr		
Norden	4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik		
Övriga Östeuropa	7 ex	☐ Belgrad ☐ Berlin A	☐ Budapest ☐ Bukarest	☐ Prag ☐ Sofia	☐ Warszawa		
Övriga Västeuropa och Canada	16 ex	☐ Ankara ☐ Athen ☐ Bern	☐ Bryssel ☐ Dublin ☐ Haag	☐ Lissabon ☐ Madrid ☐ Ottawa	☐ Rom ☒ Wien ☐ Bryssel-del	☐ Genève-del ☐ Nedrustn-del Genève ☐ Paris-del	☐ Strasbourg-repr
Nordafrika	5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli	
Mellanöstern	6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☒ Tel Aviv	☐ Damaskus
Övriga Asien och Australien	18 ex	☐ Bangkok ☐ Canberra ☐ Dacca	☐ Hanoi ☐ Hongkong Gk ☐ Islamabad	☐ Jakarta ☐ Kuala Lumpur ☐ Manila	☐ New Delhi ☐ Teheran ☐ Wellington	☐ Pyongyang ☐ Seoul ☐ Panmunjom	☐ Singapore ☐ Colombo ☐ Vientiane
Övriga Afrika	12 ex	☐ Abidjan ☐ Addis Abeba	☐ Dar-es-Salaam ☐ Gaborone	☐ Kinshasa ☐ Lagos	☐ Lusaka ☐ Monrovia	☐ Nairobi ☐ Pretoria	☐ Maputo ☐ Luanda
Latinamerika	11 ex	☐ Bogotá ☐ Brasília	☐ Buenos Aires ☐ Caracas	☐ Guatemala ☐ Havanna	☐ Lima ☐ Mexico	☐ Montevideo ☐ Quito	☐ Santiago
Vissa lönade konsulat	16 ex	☐ Antwerpen ☐ Berlin GK ☐ Chicago	☐ Frankfurt ☐ Hamburg ☐ Istanbul	☐ Leningrad ☐ Mariehamn ☐ Minneapolis	☐ Montreal ☐ München ☐ New York	☐ Rio de Janeiro ☐ San Francisco ☐ Sao Paulo	☐ Houston

☐ Utrikesministern ☐ Kabinettssekr ☐ Bitr Kabinettssekr ☐ Chef Pol avd ☒ Chef Pol I ☐ Chef Pol II ☐ Chef Pol III ☐ Chef Pol IV ☐ Chef Pol V	☐ ESK-gruppen ☐ Chef H-enhet I ☐ Chef H-enhet II ☐ Chef H-enhet III ☐ Chef H-förh grupp ☐ Chef Rättsavd ☐ Rättsavd ☐ Exp.chefen ☐ Statssekr int. u-samarb	6 ex ☐ Chef bilaterala enh ☐ Chef multilaterala enh ☐ Chef Protokollet ☒ Chef Press o. Inf.enhet ☒ Chef Pressbyrån ☐ Chef Inform.byrån ☐ Folkrättsakkunnige ☐ Chef Säkerhetsärenden ☐ Utr.min sekreterare	☒ Tham ☒ Gullers ☐ Thorsson ☐ Edeen ☐ Dahlén ☐ Kob.sekr kansli ☐ Wahlbäck ☐ Marling ☐	☒ Otfors ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Åter enheten ex ☐ Rapp. översikt, Pol III ☐ Regeringspärmen
Antal ex skr 13 2 sidor Kopierad den 59/11-81 sign an	Antal ex bil sidor Kopierad den 59/11-81 sign an	Digitaliserad den 59/11-81 sign an	Åtg postexp kurir ☐ luft- ☐ post	datum sign

Politiska avdelningen
Enhet I

Arkivexemplar
1981-11-25

P 2

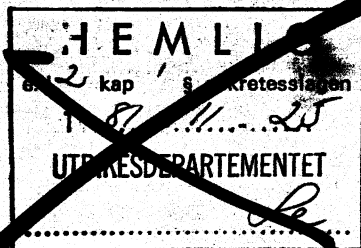
Eu

Bar 79	And Grupp MB
-----------	--------------

Pressattaché Tom Engdahl

ROM

U. n.

HEMLIGT

Raoul Wallenberg

Hbr Engdahl-Berg 1981-11-11

(1 bil) oc PM 81.11.80

Broder,

Såvitt jag kunnat finna återfinns inte namnet Perlasco ✓
(och inte heller något liknande namn) i utrikesdeparte-
mentets omfattande register över personer som på något
sätt varit aktuella i Wallenberg-ärendet. Därför vore
jag tacksam om Du kunde ta kontakt med Di Giovanni och
be honom så noggrant som möjligt redogöra för vad han
hört av Perlasco i fråga om Wallenberg.

./.
Du lär väl knappast behöva någon handledning inför sam-
talet med Di Giovanni. För ordningens skull bifogas
dock en PM som vi nyligen sammanställt med synpunkter
på hur intervjuer med Wallenberg-vittnen kan utformas.
Synpunkterna är ju endast delvis relevanta i detta fall.

Göran Berg

10

Ifyller av postexp				Avsänds datum		Sign	
Avsänd med							
☒ av hand	☐ uti korb	☐ luftpost	☐ vanlig post	26/11 80		[Signature]	

Politiska avdelningen
Enhet I
Handläggare: S Ottosson

Arkivexemplar
1981-11-25

67	Arv	Grupp	Mål
	P 2	Eu	I

Ambassadrådet Kerstin Bothén
TEL AVIV

Pol

HEMLIG

Raoul Wallenberg
(1 bil.)
hbr Bothén-Berg 81-11-09

Kära Kerstin,

Såvitt jag kunnat finna återfinns inte Kuperman och inte heller hans f d medfångar Märker och Sapolnov i UD:s omfattande register över personer som på något sätt varit aktuella i Wallenbergärendet. Det framgår ju av ditt handbrev att det var svårt att få fram konkreta uppgifter ur Kuperman. Trots allt vore jag tacksam om Du kunde ta förnyad kontakt med Kuperman och försöka få fram litet mer detaljer.

Eftersom Du är väl insatt i Wallenbergärendet behöver Du väl knappast någon handledning inför samtalet med Kuperman. För ordningens skull bifogas dock en PM beträffande intervjuer med Wallenbergvittnen som vi nyligen sammanställt.

Göran Berg

kw

Ifyller av postexp

Avsänd med

☒ av kurer

☐ uti kurer

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsänds datum

Sign

UTRIKESDEPARTEMENTET GO	Ärende:						
Kopia till: Kabs BOX KABSX Polch Pol 1 XUHS	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) 2/5	 <table border="1" data-bbox="1104 246 1436 394"> <tr> <td data-bbox="1104 246 1220 394">P</td> <td data-bbox="1220 246 1337 394">2</td> <td data-bbox="1337 246 1436 394">EU</td> </tr> </table>			P	2	EU
P	2	EU					

SVENSK MADRID 1981-11-26

Pol

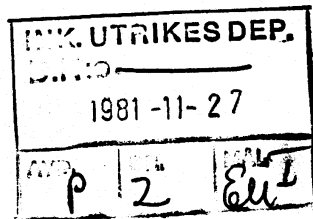
CABINET STOCKHOLM RE WALLENBERGVITTNE
FOER POL 1

VI HAR FAATT LOEFTE OM HJAEPL OCH HOPPAS SNART KUNNA AATERKOMMA
MED SPANJORERNAS INTRYCK AV VEDERBOERANDE.

CRAFOORD

Pol I

90/5

Till Sveriges Regering.

Vi badjas en tröst
till Svenska Regeringen
att under förhandlingsprocessen
för lämligheten söka
tsingra fullt klastet
i Raoul Wallenbergs
öde. Stockholm den 3. 11. 1981.

Hälsningar
Bengtsson

Brigitta Lundblad
Barbro Lillicock
Britt Nobel
Birgit Rudbeck

Siv Thomson
Lennart Brandt
Ulla Olsson
Mats Ahlgren 12. 9. 81

Ulla Jurell
Maj Ringdahl
Christina Olafson
Helga Lindgren
Wanda Bolling
Marianna Redback
H. W. & Son
Ulla Toller
Heddeene Hedeen
Jenssen Balle
W. M.
Sama Dahlberg
Tungel Blochitz
Ann Muddahl
Wendy Bent
Sally Erickson
Karin Berglund
Sunbaug Svensson
Lillian Eriksson
Elsie Johansson
Bengt Fleming
Mrs Maria Poos
Eva Erikson
Christina Henningsson

Marit Dahlberg
Britta Dink-John
Mari-Ann Westberg
Rauli Wastlund
Britta Ahren
Sonja Lennyd
Barbro Brostrom
Barbro Greitz
Gunnel Jönsson
Betsy Juthstrom
Gunnel Jönsson
H. J. Jönsson
B. J. Jönsson
H. J. Jönsson
Carmen Markstedt
Berma Henningson
Gullan Samuelson
Maya Västberg
Betsy Jensen
Viktor Jönsson
H. J. Jönsson
Bridget Carlson
Lingard Samuelson
Bridget Västberg
Beckta Månsson
Ing-Marie Lindblad
Ullman
Bridget Jönsson

TRIKESDEPARTEMENTET
olitiska avdelningen
nhet 1
Ottosson/AM

PROMEMORIA

1981-11-26

29-11-81
F

Ex t:

rab sekr
ool ch
faxén, press
Ch pol 1
Ottosson

Peter de Jong - Wallenberg

På tidigare fråga från ambassaden har de Jong upp-
givit att professorn i slaviska språk i Leyden, van
t'Reve, hade fungerat som tolk vid de Jongs samtal
med det ryska Wallenbergvittnet.

Ekéus samtalade igår per telefon med van t'Reve, som
inte sadé sig känna till vare sig de Jong eller något
Wallenbergvittne.

Ambassaden skall åter försöka få kontakt med de Jong
för att få besked om vad Wallenbergvittnet heter och
var han bor.

De Jong har lovat återkomma med besked om detta.

REGERINGSKANSLIET
Telefon 08-763 10 00

P2 Eu I
1981-11-26 Pol 1 Ottosson/AM
M i s o **MEDDELANDE**
Datum

Swedeleg N Y

P2 Eu I

Avsändare	Mottagare
Ove Bring, Folkrättsdelegationen	Stellan Ottosson, Pol I
Handläggare	Direktivsnr.
Ang. Wallenberg-skyddspassen	
Ärende	
Hans Björk har bett mig att till Dig ge ett utlåtande om de föreslagna passen. Jag kan tänka mig att oppositionen i FN skulle bli våldsamt mot ett projekt som skulle kunna sägas syfta till att kringgå olika staters nationella jurisdiktion. Människor i trångmål, som vad jag förstår inte är statslösa, skulle oavsett vad deras hemlands lagar säger kunna bli föremål för utländska ambassaders ingripanden. Ett sådant förfarande kan betraktas som xxxxxxx stridande mot den folkrättsliga non-interventionsprincipen, såvida inte passen kan legitimeras genom ett mellanstatligt avtal där berörda länder är parter. Allvarligt är också att det tänkta skyddssystemet tänker utnyttja ambassader på ett sätt som står i strid med hävdvunnen diplomatisk rätt och Wienkonventionen 1961 om diplomatiska förbindelser.	
1924 fattades visserligen en överenskommelse om s.k. Nansen-pass för ryska flyktingar (bifogad), men Sovjet var inte part. Ändå var denna överenskommelse inte så kontroversiell eftersom den rörde flyktingar som redan befann	

Dep 350 Utgåva 5. 10 000 x 50 ex sig i annat land och som där fick identitetscertifikat.

/ Ove Bring

1924. SVERIGES N:r 33—34.
ÖVERENSKOMMELSER MED FRÄMMANDE MAKTER

N:r 33.

Noter angående Sveriges anslutning till den i Genève den 5 juli 1922 undertecknade överenskommelsen angående utfärdande av identitetscertifikat för ryska flyktingar. Stockholm den 17 april och Genève den 25 april 1924.

a.

Ministern för utrikes ärendena till Nationernas Förbunds generalsekreterare.

Stockholm, le 17 april 1924. Stockholm den 17 april 1924.
Monsieur le Secrétaire Général, Herr Generalsekreterare,
J'ai l'honneur de porter à Votre Jag har äran bringa till Eder
connaissance que le Gouverne- kändedom, att Kungl. Maj:ts re-
ment du Roi a décidé d'adhérer, gering beslutat att från och med
à partir du 1 mai 1924, à l'Arran- den 1 maj 1924 ansluta sig till
gement relatif à la délivrance den överenskommelse angående
des certificats d'identité aux ré- utfärdande av identitetscertifikat
fugiés russes, adopté par la Con- för ryska flyktingar, vilken an-
férence des Délégués gouverne- tagits vid konferensen mellan
mentaux lors de sa session tenue vederbörligande regeringars ombud
à Genève les 3, 4 et 5 juillet vid sammanträden i Genève den
1922. 3, 4 och 5 juli 1922.

Veillez agréer, Monsieur le Mottag etc.

Secrétaire Général, les assurances
de ma haute considération.

MARKS VON WÜRTEMBERG.

MARKS VON WÜRTEMBERG.

b.

Nationernas Förbunds generalsekreteriat till ministern för utrikes ärendena.

Genève, le 25 avril 1924. Genève den 25 april 1924.
Monsieur le Ministre, Herr Minister,
J'ai l'honneur de Vous accuser Jag har äran erkänna motta-
réception de Votre lettre du 17 gandet av Eder skrivelse den 17

de ce mois, par laquelle Vous innoverande månad, i vilken avez bien voulu me faire savoir Ni meddelat mig, att H. M. Konungens av Sverige regering har jecté le Roi de Suède a décidé beslutat att från och med den d'adhérer, à partir du 1er mai 1 maj 1924 ansluta sig till den i 1924, à l'Arrangement relatif à Genève den 5 juli 1922 under la délivrance de certificats d'identité aux réfugiés russes, signé à Genève le 5 juillet 1922.

En réponse j'ai l'honneur de Till svar har jag åran under Vous informer que l'adhésion de rätta Eder, att Sveriges anslut la Suède a été notée dans les ning den 22 april 1924 anteck- registres de traités du Secrétariat nats i sekretariatets förteckning le 22 avril 1924 et qu'elle sera över traktater samt att densamma portée à la connaissance des kommer att bringas till medlem- Membres de la Société des Nations marnas i Nationernas Förbund et des autres Etats ayant par- kännedom ävensom till de övriga ticipé à cet Arrangement. staters, vilka deltagit i denna överenskomst.

Je saisis cette occasion pour Jag begagnar etc. Vous renouveler, Monsieur le Mi- nistre, les assurances de ma haute considération.

Pour le Secrétaire général:
Le Directeur de la Section
Juridique.
VAN HAMEL.

För generalsekreteraren:
VAN HAMEL.

Direktör för juridiska sektionen.

Arrangement relatif Arrangement with
a la délivrance des regard to the issue of
Certificats d'identité Certificates of iden-
aux réfugiés russes, tity to Russian refu-
Signé à Genève le 5 gees, Signed at Ge-
Juillet 1922.¹ neva, July 5, 1922.¹ néve den 5 juli 1922.

(Översättning.)

Les soussignés re- The undersigned
présentants des Gou- representatives of the
vernements ayant respective Govern-
participé à la Confé- ments having taken
rence relative aux ré- part in the Confe-
fugiés russes, con- rence on Russian re-
voqués à Genève par fugees convened at
le Haut-Commissaire Geneva by the High
de la Société des Na- Commissioner of the
tions le 3 juillet 1922; League of Nations
on July 3, 1922;

Undertecknade re-
presentanter för de
regeringar, vilka del-
tagit i den av Natio-
nernas Förbunds höge
kommissarie den 3
juli 1922 i Genève
sammankallade kon-
ferensen beträffande
ryska flyktingar;
on July 3, 1922;

¹ Enligt texten i »Recueil des traités de la Société des Nations», Vol. XIII, n:o 355.

Ayant pris en con- sideration les propo-
sitions formulées par sitions formulées par
le Dr. Nansen dans le Dr. Nansen dans
son rapport du Con- son rapport to the
seil de la Société des Council of the
Nations, du 17 mars League of Nations on
1922; March 17, 1922;

Et s'étant livrés à un examen attentif fully examined the
des propositions con- proposals with regard
cernant la délivrance to the issue of iden-
des papiers d'identité tification papers to
aux réfugiés russes Russian refugees who
qui en feraient la should apply for
demande; them;

Sont à l'unanimité Have unanimously
tombés d'accord sur agreed upon the at-
la forme de certificat tached form of certi-
d'identité ci-joint, ficate of identity and
dont ils recommand- recommend its adop-
tent, y compris le tion and the adop-
présent arrangement, tion of the present
l'adoption aux Etats arrangement to the
représentés à la Con- States represented at
férence, aux Membres the Conference, to the
de la Société des Members of the Lea-
Nations ainsi qu'aux gue of Nations and
Etats n'ont faisant to States which are
pas partie; not members of the
League.

Ce certificat sera This certificate
délivré aux conditions will be issued subject
suivantes: to the following con-
ditions:

1) Il ne dérogera 1) It shall not in-
pas aux lois et régle- fringe the laws and
ments sur la police regulations in force
des étrangers en vi- in any State with
gneur dans chaque regard to the control
Etat. of foreigners.

2) Il n'affectera en 2) It shall not in-
rien les dispositions any way affect spe-

vilka tagit under övernagande de av Dr. Nansen i hans rapport till Nationer- nas Förbunds Råd den 17 mars 1922 framställda förslag;

och vilka ägnat en noggrann undersök- ning åt förslagen be- träffande utfärdan- det av identitets- handlingar för de ryska flyktingar, som kunde komma att därom framställa be- gåran;

hava enhälligt överenskommit om närlagda formulär till identitetscertifi- kat och rekomen- dera dess antagande och antagandet av denna överenskom- melse till de vid kon- ferensen represente- rade staterna, till medlemmarna av Nationernas Förbund ävensom till stater, vilka icke äro med- lemmer av Förbun- det.

Detta certifikat skall utfärdas enligt följande villkor:

1) Det skall icke göra något intrång i de i någon stat gäl- lande lagar och för- ordningar rörande övernagande av ut- länningar.

2) Det skall på intet sätt inverka på

6) *Transit-visering.*

Vederbrände stater skola utfärda transitvisas, under förutsättning att i varje land i kraft varande föreskrifter hava uppfyllts och på i föregående paragraf angivna sätt, under villkor dock att rysk flykting erhållit visering från det land, till vilket han begiver sig.

7) Certifikaten skola avfattas på åtminstone två språk: den utfärdande myndighetens inhemska språk och franska språket, i överensstämmelse med de vid konferensen i Paris den 21 oktober 1920 antagna bestämmelserna för internationella pass. Utfärdandet av certifikat skall ske utan avgift för nödställda, där icke motsatta lagbestämmelser förefinnas.

8) Medlemmarna i Nationernas Förbund ävensom övriga stater, vilka icke tagit del i denna konferens, inbjudas att ansluta sig till ovanstående överenskommelse och att inom kortast möjliga tid tillkännagiva sitt beslut för Nation

6) *Transit visa.*

The respective States shall grant transit visas, provided that the regulations in force in each State have been complied with, and in the form contemplated in the preceding paragraph, on condition that the Russian refugee has obtained the visa of the State to which he is proceeding.

7) The text of the certificates shall be in at least two languages; the national language of the authority which issues the certificate and the French language in accordance with the provisions made with regard to international passports at the Paris Conference of October 21, 1920.

The issue of the certificate shall be made free of charge to destitute persons except in the event of legal provision to the contrary.

8) The Members of the League of Nations and the other States which have not taken part in the present Conference, are invited to adhere to the above arrangement and to communicate their decision as soon as possible

6) *Visa de transit.*

Les Etats délivreront des visas de transit pourvu que les prescriptions en vigueur dans chaque Etat soient remplies et sous les formes prévues au paragraphe précédent, à condition que le réfugié russe ait obtenu le visa de l'Etat où il se rend.

7) Les certificats seront rédigés au moins en deux langues: la langue nationale de l'autorité qui les délivre et la langue française, ainsi qu'il a été prévu pour les passeports internationaux à la Conférence de Paris le 21 octobre 1920.

La délivrance en sera gratuite aux indigents sauf dispositions légales contraires.

8) Les Membres de la Société des Nations ainsi que les autres Etats qui n'ont pas assisté à la présente conférence sont invités à adhérer à l'arrangement ci-dessus et à communiquer leur décision dans le plus bref délai au

särskilda bestämmelser rörande personer av rysk nationalitet eller sådana, som hava förlorat denna nationalitet utan att hava förvärvat annan.

3) Beviljandet av certifikatet medför på intet sätt rättighet för flykting att utan särskilt medgivande av den stat, varest han erhållit detsamma, dit återvända.

4) Den stat, som utfärdat certifikatet, är ensam behörig att förnya detsamma, så länge flykting fortfarande uppehålla sig inom dess område.

5) Vid företeende av certifikatet skall flykting under vissa omständigheter kunna erhålla tillträde till det land, dit han önskar begiva sig, antingen om regeringen i destinationen landet direkt förser certifikatet med visering eller om ifrågavarande stat anser det såsom en legitimationshandling, i det den tillåter sina konsulära myndigheter att vid dess företeende utfärda ett nytt certifikat för innehavaren, vilket berättigar denne att överskrida gränsen.

cial regulations with regard to persons of Russian nationality, or those who have lost that nationality without acquiring another.

3) The grant of the certificate does not in any way imply the right for the refugee to return to the State in which he has obtained it without the special authorisation of that State.

4) The State which issues the certificate is alone qualified to renew it so long as the refugee continues to reside within the territory of that State.

5) On presentation of the certificate, the refugee may in certain circumstances be admitted into the State which he wishes to enter, if the Government of the State of destination affixes its visa directly on the certificate, or if the State in question regards it as a document containing proof of identity, the production of which would enable its consular authorities to issue a new certificate to the bearer, enabling him to cross the frontier.

spéciales concernant les personnes de nationalité russe y compris celles ayant perdu cette nationalité sans en acquiescer une autre.

3) L'octroi du certificat n'implique en aucune façon pour le réfugié le droit au retour dans l'Etat où il l'a obtenu, sauf autorisation spéciale de cet Etat.

4) L'Etat que délivre le certificat est seul qualifié pour le renouveler aussi longtemps que le réfugié continue à résider sur son territoire.

5) Sur présentation du certificat le réfugié pourra éventuellement être admis dans l'Etat où il désire se rendre, soit que le Gouvernement destinataire appose directement son visa sur ce document; soit que cet Etat le considère comme une pièce de légitimation permettant à ses autorités consulaires de délivrer, sur sa production, un nouveau certificat au porteur l'habilitant à franchir la frontière.

Secrétaire général de la Société des Nations.

9) Vu l'urgence, les Etats représentés à la Conférence et les Etats adhérents sont priés de notifier par écrit, le plus tôt possible au Secrétaire général de la Société des Nations la date à laquelle ils appliqueront le présent arrangement; celui-ci entrera en vigueur au fur et à mesure que les notifications en parviendront au Secrétaire général.

Fait à Genève, le 5 juillet 1922.

KOCHER,

ad referendum,
Allemagne — Germany.

E. PRÜDEL,

ad referendum,
Autriche — Austria.
Reginald T. PARKIN,
Grande-Bretagne —
Great Britain.

D. MIKOFF,

Bulgarie — Bulgaria.

Ad referendum et sous réserve de ma déclaration en date du 4 adressée à Monsieur le Président que mention sera faite dans les certificats qui seront délivrés par les autorités espagnoles que le fait

sible to the Secretary-General of the League of Nations.

9) In view of the urgency of the matter, the States represented at the Conference and the States which may adhere, are requested to notify the Secretary-General of the League of Nations in writing as soon as possible of the date from which they will apply the present arrangement; the arrangement will come into force in each case at the moment when the notification reaches the Secretary-General.

Done at Geneva on July 5th, 1922.

KOCHER,

ad referendum,
Tyska Riket.

E. PRÜDEL,

ad referendum,
Österrike.
REGINALD PARKER,
Storbritannien.

D. MIKOFF,

Bulgarien.

Ad referendum och under förbehåll för min till Presidenten den 4:e avgivna förklaring, att i de certifikat, som skola utfärdas av spanska myndigheter, skall nämnas, att dylikt utfärdande av

ernas Förbunds generalsekreterare.

9) I betraktande av ärendets brådskande natur ombedjas de vid konferensen representerade staterna och tillträdande staterna att snarast möjligt skriftligen meddela Nationernas Förbunds generalsekreterare dagen för tillämpandet av denna överenskommelse; i denna skall trädas i kraft, i den mån dessa meddelanden komma generalsekreteraren till handa.

Som skedde i Genève den 5 juli 1922.

KOCHER,

ad referendum,
Tyska Riket.

E. PRÜDEL,

ad referendum,
Österrike.
REGINALD PARKER,
Storbritannien.

D. MIKOFF,

Bulgarien.

Ad referendum och under förbehåll för min till Presidenten den 4:e avgivna förklaring, att i de certifikat, som skola utfärdas av spanska myndigheter, skall nämnas, att dylikt utfärdande av

tillstånd till vistelse eller transitering icke i något fall skall göra intrång i Kungl. regeringens rättighet att vid varje tillfälle anmota ifrågasvarande certifikatsinnehavare att, då omständigheter i landets inre intressen det påfordra, lämna spansk område, och att i sådant fall regering i den stat, varifrån rysk flykting kommer, är förpliktad att ånyo mot taga honom å sitt område.

QUER BOULE,

Espagne — Spanien.

P. de REFFIE,

Frankrike.

RAOUL BIBICA RO-

SETTI,

ad referendum,

Grekland.

Baron AVELE,

ad referendum,

Ungern.

Tytus FILIPOWICZ,

Polen.

E. MARGARITESCO

GRECIANO,

Rumänien.

M. YOVANOVITCH,

Serbokroatoslovenska

Konungariket.

DELAQUIS,

ad referendum,

Schweiz.

de la délivrance des permis de résidence ou de transit ne portera dans aucun cas atteinte à la faculté du Gouvernement Royal d'inviter, à tout moment, ce porteur, quand des circonstances d'intérêt national l'exigent à abandonner le territoire espagnol, et que, en ce cas, le Gouvernement de l'Etat d'où le réfugié russe provient, est obligé de l'admettre à nouveau dans son territoire.

QUER BOULE,

Espagne — Spain.

P. de REFFIE,

France.

Raoul BIBICA RO-

SETTI,

ad referendum,

Grèce — Greece.

Baron AVELE,

ad referendum,

Hongrie — Hungary.

Tytus FILIPOWICZ,

Pologne — Poland.

E. MARGARITESCO

GRECIANO,

Roumanie — Rou-

mania.

M. YOVANOVITCH,

Royaume des Serbes,

Croates et Slovénes —

Kingdom of the Serbs,

Croats and Slovenes.

DELAQUIS,

ad referendum,

Suisse — Switzer-

land.

V. NĚMEC,
Tchecoslovaquie —
Czechoslovakia.

Certificat d'identité.
N°.....

Indica-
tion de
l'auto-
rité
Lieu où
qui dé-
livre le
livre le
certificat
certificat
Date....
19.....

Certificat d'identité
Valable jusqu'.....
Le présent certificat n'est
pas valable pour le retour
dans le pays qui l'a délivré
sans une mention spéciale
inscrite sur le présent do-
cument. Il cessera d'être va-
lable si le porteur pénètre,
à un moment quelconque,
en Russie.

Nom de famille.....
Prénom.....
Date de naissance.....
Lieu de naissance.....
Nom de famille du père.....
Nom de famille de la mère.....
D'origine russe n'ayant
acquis aucune autre natio-
nalité.....
Profession.....
Ancien domicile en Russie.....
Résidence actuelle.....
Signalément:
Age..... Place
Cheveux..... pour la
Yeux..... photogra-
Visage..... phie à
Nez..... phie à
Signes parti-
culiers..... oblitérer.
Observations.....
Signature
du titulaire:.....

V. NĚMEC,
Tjeckoslovakiet.

Identitetscertifikat
N:o.....

Namn på den
myndighet,
som utfärdat
certifikatet:
Plats, där
certifikatet
utfärdas:
.....

Identitetscertifikat
gällande till.....

Detta certifikat gäller
icke för återresa till Sve-
rige, med mindre särskilt
tillstånd därtill tecknas å
certifikatet. Det blir ogil-
tigt i och med det att
innehavaren inkommer i
Ryssland.

Tillnamn.....
Förnamn.....
Född.....
Födelseort.....
Faderns tillnamn.....
Moderns tillnamn.....
År av rysk härkomst och
har icke förvärvat annat
medborgarskap.....
Yrke.....
Förutvarande hemvist i
Ryssland.....
Nuvarande uppehållsort.....

Signalément:
Ålder.....
Här.....
Ögon..... Plats för
Ansiktsform och därå
fotografi
Näsa..... och därå
Särskilda
kännetecken
.....
Anmärknin- Innehava-
gar..... rens namn-
teckning:.....

Le soussigné certifie
que la photographie et la
signature apposées ci-contre
sont bien celles du porteur
du présent document

Signature de l'autorité
.....

Cachet.

Seal.

Ce certificat est délivré
conformément aux résolu-
tions de la Conférence
gouvernementale convoquée
par le Dr. Nansen, Haut-
Commissaire pour les Ré-
fugiés Russes à Genève,
le 3-5 juillet 1922.

Signature of the
issuing authority
.....

Sigill.

This certificate is issued
in conformity with the
Resolutions of the Govern-
mental Conference convened
by Dr. Nansen, High Com-
missioner for Russian re-
fugees at Geneva, July
3rd-5th, 1922.

Myndighetens
underskrift.

Följande stater hava anslutit sig till ovanstående överenskom-
melse:

Estland den 17 juli 1922.

Finland » 15 aug. »

Frankrike » 4 sept. »

Storbritannien » 7 » »

Lettland » 18 » »

Bolivia » 28 » »

Rumänien » 29 » »

Sydafrikanska Unionen » 13 okt. »

Schweiz » 20 » »

Norge » 31 » »

Italien » 23 nov. »

Bulgarien » 29 » »

Nederländerna » 1 dec. »

Guatemala » 12 » »

Österrike » 20 » »

Tyska Riket » 28 » »

Litauen » 6 jan. 1923

Danmark » 12 » »

Mexico fr. o. m. » 1 aug. »

Polen » 28 febr. »

Portugal » 18 juni »

Chile » 30 juli »

Ungern » 9 juli »

Kina » 31 aug. »

Japan » 29 nov. »

Sverige » 1 febr. 1924

» 1 maj »

Undertecknad vitsordar,
att ovanstående fotograf
och namnteckning avse
innehavaren av detta certi-
fikat

N:r 34.

Avtal med De Socialistiska Sovjetrepublikernas Union om utväxling av assureerade brev och postpaket mellan Sverige och De Socialistiska Sovjetrepublikernas Union. Stockholm den 12 september 1924.

Ratificerat av Sverige den 31 oktober 1924. Ratifikationerna utväxlades den 11 november 1924.

(Infört i K. Generalpoststyrelsens cirk.)

Utkom av trycket den 12 december 1924.

Pol 1 Ottosson/AM

Ärendes

1981-11-26		
Avd P	Grupp 2	MM Eut

Adress

S

Swedeleg
NEW YORK

Pol

Text

.....Från* Pol 1. [redacted] re Wallenberg.

P R I M O: Under secundo återges de synpunkter på frågan om Wallenberg-skyddspass, som avgivits av Ove Bring, Folkrättsdelegationen.

S E C U N D O: (se bilaga)

Cabinet+

Ifylles av telegramexpeditören

Klockan

St

REGERINGSKANSLIET

Telefon 08-763 10 00

MEDDELANDE

Datum

Avsändare		Mottagare
Ove Bring, Folkrättsdelegationen		Stellan Ottoson, Pol I
Handläggare	Direktvalsnr.	
Ang. Wallenberg-skyddspassen		
Ärende		
Hans Eijörk har bett mig att till Dig ge ett utlåtande om de föreslagna passen. Jag kan tänka mig att oppositionen i FN skulle bli våldsamt mot ett projekt som skulle kunna sägas syfta till att kringgå olika staters nationella jurisdiktion. Människor i trängsmål, som vad jag förstår inte är statslösa, skulle oavsett vad deras hemlands lagar säger kunna bli föremål för utländska ambassaders ingripanden. Ett sådant förfarande kan betraktas som stridande stridande mot den folkrättsliga non-interventionsprincipen, såvida inte passen kan legitimeras genom ett mellanstatligt avtal där berörda länder är parter. Allvarligt är också att det tänkta skyddssystemet tänker utnyttja ambassader på ett sätt som står i strid med hävdvunnen diplomatisk rätt och Wienkonventionen 1961 om diplomatiska förbindelser. 1924 fattades visserligen en överenskommelse om s.k. Nansen-pass för ryska flyktingar (bifogad), men Sovjet var inte part. Ändå var denna överenskommelse inte så kontroversiell eftersom den rörde flyktingar som redan befann sig i annat land och som där fick identitetscertifikat.		

Dep 350 Utgåva 5. 10 000 x 50 ex

Ove Bring

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	[REDACTED]		
V J Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol 1 XJH	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) 1981-12-01 Pol 1 Ottosson/AM [REDACTED] London	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
		P	2	Eu F

Pol

SVENSK LONDON

1981-11-27

CABINET STOCKHOLM

FOER KABINETTSSEKRETERAREN OCH BERG/OTTOSSON, POL 1 FRAAN NILSSON.
RE WALLENBERG-AERENDET

P R I M O UNDER SECUNDO AATERGIVNA BREV, 1981-11-21, HAR JAG
MOTTAGIT FRAAN DEN AMERIKANSKA JOURNALISTEN ELENORE LESTER.
SAAVITT JAG KAN ERINRA MIG FRAAN MITT SAMTAL MED HENNE I STOCK-
HOLM HOESTEN 1980, AER HON EN AELDRE, SERIOES DAM SOM BERAETTADE
ATT HON TIDIGARE VARIT FAST ANSTAELLD MEDARBETARE I NYT OCH SOM
EFTER SIN PENSIONERING SKRIVER PAA FREELANCE-BASIS.

HENNES BREV TALAR FOER SIG SJAEVLT. OM DET SKULLE VARA RIKTIGT
- SOM MS LESTER HOERT - ATT OFFICIELLA BRITTISKA DOKUMENT, VILKA
SNART OFFENTLIGGOERS, REFERERAR TILL WALLENBERG SOM AGENT, SAA
AER JU DETTA AEVEN AV INTRESSE FOER SVENSKA MYNDIGHETER. JAG
HAR DAERFOER BETT SVERIGE-DESKEN I FCO SOEKA FINNA UT VIA DET
BRITTISKA UTRIKESDEPARTEMENTETS ARKIV OCH PUBLIC RECORDS OFFICE
I KEW OM DET ALLS STAEMMER ATT FOEREGIVNA DOKUMENT SKALL OFFENT-
LIGGOERAS. BRITTERNA BRUKAR ENLIGT TRETTIOAARSREGLN SLAEPPA SINA
PAPPER I DOERJAN AV AARET. MAN ARBETAR FOER NAERVARANDE MED
1951-52 AARS PAPPER.

MS LESTERS ANDRA FRAAGA ROER ETT SAMTAL SOM WALLENBERG, ENLIGT
BARONESSAN KEMENY OCH SJOEQUIST, HOESTEN 1944 SKULLE HA HAFT I

UTRIKESDEPARTEMENTET
VJ

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

-2-

STOCKHOLM MED MADAME KOLLONTAY. KAN DET BEKRAEFTAS ATT DETTA
SANTAL AEGT RUM? JAG VORE TACKSAM FOER BESKED FRAAN ER HAEROM
OCH AVSER DAEREFTER - SAUF AVIS CONTRAIRE - KONTAKTA MS LESTER
FOER ATT MEDDELA HENNE VAD JAG ERFARIT FRAAN ER SANT SAEGA HENNE
ATT VI SOEKER FINNA UT IFALL UPPGIFTEN OM FRISLAEPANDET AV
BRITTISKA DOKUMENT AER KORREKT.

S E C U N D O C I T

DEAR MR NILSSON,

WE TALKED BRIEFLY IN STOCKHOLM IN SEPTEMBER, 1980. AT THAT TIME
YOU GAVE ME YOUR LONDON ADDRESS AND KINDLY OFFERED TO BE OF
HELP, IF YOU COULD, IN MY WORK FOR A BOOK ON RAGUL WALLENBERG.
I AM THE AUTHOR OF THE NEW YORK TIMES MAGAZINE ARTICLE ON R.W.
OF MARCH, 1980. I HAVE JUST COMPLETED MY BOOK WHICH WILL BE
PUBLISHED BY PRENTICE-HALL IN APRIL. I STILL HAVE SOME TIME
TO MAKE CHANGES OR INSERTS.

MAY I NOW INTRUDE ON YOUR BUSY SCHEDULE TO ASK A QUESTION?

I HAVE RECENTLY GOTTEN WORD THAT SOME NEW DOCUMENTS ARE NOW
BEING PROCESSED FOR RELEASE BY THE 'IQ' OFFICE IN LONDON AND
THAT MANY AMONG THE SEVERAL HUNDRED PAGES HAVE REFERENCES TO
WALLENBERG AS AN AGENT OF THE AMERICANS AND/OR BRITISH. INTERESTINGLY
I HAVE JUST BECOME AWARE OF THE FACT THAT IVAR OLSEN, WHO SELECTED
WALLENBERG FOR THE JOB, WAS CONNECTED WITH THE OSS.

I DON'T FEEL IT MAKES ANY REAL DIFFERENCE IN THE CASE WHETHER
OR NOT WALLENBERG HAD ANY INTELLIGENCE FUNCTION IN BUDAPEST.

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

VJ

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

-3-

NEVERTHELESS I'D LIKE TO KNOW ABOUT THESE PAPERS. THIS INFORMATION COMES TO ME THIRD HAND AND I WOULD LIKE TO CHECK IT OUT. CAN YOU REFER ME TO ANYONE IN THE U.S. OR LONDON WHO MIGHT BE HELPFUL. I WOULD TAKE OFF FOR LONDON AT ONCE IF I FELT I COULD GET ACCESS TO THE DOCUMENTS.

ANOTHER LESS SIGNIFICANT QUESTION - ON OCT. 12 THERE WAS AN ARTICLE IN EXPRESSEN BY ERIC SJÖEQUIST IN WHICH HE INTERVIEWS BARONESS KEMENY WHO WALLEMBERG KNEW IN BUDAPEST. THE BARONESS STATES THAT AT ONE POINT WALLEMBERG WENT HOME TO STOCKHOLM AND TALKED TO HME. KOLLONTAY, THE RUSSIAN AMBASSADOR TO SWEDEN AT THAT TIME. I HAVE NO RECORD OF SUCH A VISIT HOME FROM MY MANY OFFICIAL AND NON-OFFICIAL SOURCES AND I WONDER WHETHER YOU KNOW ANYTHING ABOUT THIS.

I WOULD BE MOST APPRECIATIVE OF ANY HELP YOU CAN GIVE ME.

SLUTCIT

LIND

1981-11-23

Nr 565

HP 52

P2 Eu I

Ubåtsaffären och Raoul Wallenberg
Tel i s o 1981-11-11

Överlämnas av ambassaden i London till ut-
rikesdepartementet, Pol 1, under återopande
av samråd för besvarande av brev med ubåts-
affären och Raoul Wallenberg.

Per Lind

...47.7.565-

1981-11-27

HP 52 G I
P 2 Eu

ag / 5
P 2 G I

Thank you for your letter suggesting that the captain and the crew of the grounded Soviet submarine, which recently violated Swedish territory, should be detained in order to achieve their exchange for Raoul Wallenberg whose fate in the Soviet Union remains un-

clarified.

In the view of my Government such a mode of action would serve no constructive purpose and would not be fitting for a state governed by law.

The Swedish Government assumes that Raoul Wallenberg is alive and will continue to press for his return to Sweden both in bi-lateral contacts with the Soviet Union and multilaterally.

By the concern for Raoul Wallenberg expressed in your letter you have contributed to international opinion for the purpose of persuading the Soviet authorities to shed light on his fate. This is much appreciated and an important complement to our endeavours.

Yours sincerely,

Per Lind
Ambassador

Frutkenst 15 kals, pöds
närvarar an span Berg.

ad ppy

18

HEMLIG SekrL 2:1

Wallenberg-ärendet i F.N.

Idag ägde ett samrådsmöte rum med deltagande av pol I (Berg, Ottosson) och pol IV (Kettis, Romare, Andréen) om möjligheterna att ta upp Wallenberg-frågan i FN:s generalförsamling eller andra FN-organ.

1. 3:e utskottet behandlar för närvarande dagordningspunkten mänskliga rättigheter som beräknas vara avslutad den 4 december. Amerikanarna har sagt att tanken var att arbeta in ett avsnitt om Wallenberg i det amerikanska anförandet om frågan "Åtgärder mot nazism-fascism m.fl. totalitära ideologier" som är en underpunkt till ärendet om mänskliga rättigheter. Från svensk sida planeras inget anförande rörande östförslaget om nazism etc. Naturligare för oss synes vara att tala i anslutning till underpunkten "Försvunna personer" som ju är någonting vi mycket starkt stöder. Pol IV undersöker snarast om möjligheterna att hålla ett kort anförande rörande försvunna personer.

Det överenskomms att pol IV (Andréen) omgående utarbetar utkast beträffande försvunna personer och att pol I (Ottosson) gör ett avsnitt om Wallenberg i anslutning här till. Om denna uppläggning och innehållet godkännes är tanken att under eftermiddagen tillställa FN-delegationen texten så att man senare kan ta ställning till lämplig tidpunkt för framföran-

det. Om frågan tas upp i 3:e utskottet synes inte anledning finnas att även ta upp frågan i något annat utskott där det egentligen inte finns någon naturlig anknytningspunkt.

2. MR-kommissionen.

MR-kommissionen sammanträder i februari 1982. Sverige är inte medlem, däremot Danmark och Förenta Staterna. En motsvarande markering som den i 3:e utskottet kan göras från svensk sida i MR-kommissionen även om vi är observatörer. Man bör härutöver överväga möjligheten av att genom Danmark framlägga ett förslag i frågan, till vilket vi kan ansluta oss som medförslagsställare. Som första åtgärd bör nog övervägas vad sådant förslag skulle kunna innehålla. Om vi kommer till slutsatsen att det skulle kunna främja saken att framlägga ett resolutionsförslag bör tanken tas upp med Danmark på lämplig hög nivå och på ett realtvt tidigt stadium så att man på dansk sida ges tillräcklig tid till att ta ställning, innan MR-kommissionen inleder sitt möte i februari.

3. Den särskilda arbetsgruppen för försvunna personer tillsattes 1979 av FN:s kommission för mänskliga rättigheter. Det erinrades om att den undersökning som tidigare i år gjordes om möjligheterna att ta upp Wallenberg-fallet i arbetsgruppen för försvunna personer ledde till negativt resultat.

Pär Kettis

Ärendes	Datum 27.11.81		
	Avd	Grupp	Mål
	P	2	Se -

Adress Svensk

Text London

Lind från Leifland

På tisdag 1 december överlämnar Justitiekanslern till regeringen sin rekommendation re publicering Wallenberg-papperen från 1950-1960-talen. Granskningen av JK:s rekommendation kan förväntas bli både grannlaga och tidskrävande. Efter diskussion i samrådsgruppen har vi kommit till slutsatsen att ingen är bättre skickad än Lars-Åke Nilsson att granska JK:s rekommendation. Det är därför vår avsikt att kalla hem Nilsson under den tid som krävs (uppskattningsvis 3 å 4 veckor) i början av 1982.

Cabinet

Ex t

Kjellén

Polch

Ch Pol I

Pressch

Arkivch

De Geer, Moskva

MINISTRY
FOR
FOREIGN AFFAIRS

Arkivexemplar

Pol

Stockholm, November 27, 1981.

Stellan Ottosson, pol I, KNY

Leona T. Feldman
Garden Court H 204
4617 Pine Street
PHILADELPHIA
PA 19143
U.S.A.

With reference to your suggestion that the Swedish Government should couple the case of the Soviet submarine, which in October 1981 violated Swedish territory, with renewed Swedish action in respect of Raoul Wallenberg, I would like to give you the following information:

The Swedish Government assumes, until evidence to the contrary has been presented, that Wallenberg is alive. We press this question both multilaterally and in bilateral contact with the Soviet Union. At practically every meeting between Swedish and Soviet high level officials the Swedish side raises the Wallenberg issue. I have myself presented the Swedish demands for clarification both as Minister for Foreign Affairs and in my former capacity as Prime Minister. The question of the fate of Raoul Wallenberg was last raised in a multilateral forum in the Swedish introductory speech at the reconvened meeting of the Conference on Security and Co-operation in Europe in Madrid on 30 October this year.

The Swedish Government holds the view that a coupling of the case of the Soviet submarine with the

Postal Address

Box 16121

S-103 23 STOCKHOLM 16

Address

Offices 4th postexp

Avsänd med

☐ sv kurir

☐ utl kurir

Telephone

08/763 10 00

☒ luftpost

Telegraphic Address

Cabinet

☐ vanlig post

Telex

105 90

Avsändn datum

3/12

Sign

Kaly

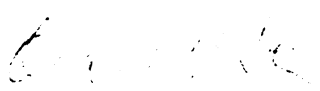
Dep. U 328 A

Dep U 328 Ny utgåva 1975 1 20 000 ex

Wallenberg case would have served no constructive purpose, either for the Wallenberg cause or in the case of the submarine incident. An attempt to institute an exchange procedure would have meant that Sweden would have to take the submarine crew as a kind of hostage, and that would be in conflict with our perception of how a state governed by law should conduct its affairs. Conduct of this kind would, in my view, mean that one crime would be reciprocated by another crime.

I should like to take this opportunity of thanking you for the interest you have shown in this matter, one of great importance to us. The Swedish Government regards all the efforts to mobilize international opinion as an important complement to its own endeavours.

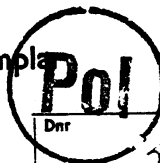
Yours sincerely,

Ola Ullsten

Minister for Foreign Affairs

MINISTRY
FOR
FOREIGN AFFAIRS

Arkivexemplat

Stockholm, November 27, 1981.

Stellan Ottosson, pol I, KNY

Jewish Students Federation
4700 Keele Street
TORONTO

CANADA

With reference to your suggestion that the Swedish Government should couple the case of the Soviet submarine, which in October 1981 violated Swedish territory, with renewed Swedish action in respect of Raoul Wallenberg, I would like to give you the following information:

The Swedish Government assumes, until evidence to the contrary has been presented, that Wallenberg is alive. We press this question both multilaterally and in bilateral contact with the Soviet Union.. At practically every meeting between Swedish and Soviet high level officials the Swedish side raises the Wallenberg issue. I have myself presented the Swedish demands for clarification both as Minister for Foreign Affairs and in my former capacity as Prime Minister. The question of the fate of Raoul Wallenberg was last raised in a multilateral forum in the Swedish introductory speech at the reconvened meeting of the Conference on Security and Co-operation in Europe in Madrid on 30 October this year.

The Swedish Government holds the view that a coupling of the case of the Soviet submarine with the

Postal Address

Box 16121
S-103 23 STOCKHOLM 16

Address
Inrikes av postexp
Avsänd med

☐ sv kurir

☐ utl kurir

Telephone

08/763 10 00

☒ luftpost

Telegraphic Address

Cabinet

☐ vanlig post

Telex

Avsändn datum

3/12

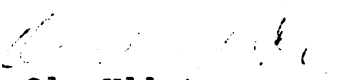
165184

KNY

Wallenberg case would have served no constructive purpose, either for the Wallenberg cause or in the case of the submarine incident. An attempt to institute an exchange procedure would have meant that Sweden would have to take the submarine crew as a kind of hostage, and that would be in conflict with our perception of how a state governed by law should conduct its affairs. Conduct of this kind would, in my view, mean that one crime would be reciprocated by another crime.

I should like to take this opportunity of thanking you for the interest you have shown in this matter, one of great importance to us. The Swedish Government regards all the efforts to mobilize international opinion as an important complement to its own endeavours.

Yours sincerely,

Ola Ullsten
Minister for Foreign Affairs

MINISTRY
FOR
FOREIGN AFFAIRS

Arkivexemplar

Stockholm, November 27, 1981.

Stellan Ottosson, pol I, KNy

Mrs. Judith Haigh
3, Kirby Close
Corby
Northants
U.K.

With reference to your suggestion that the Swedish Government should couple the case of the Soviet submarine, which in October 1981 violated Swedish territory, with renewed Swedish action in respect of Raoul Wallenberg, I would like to give you the following information:

The Swedish Government assumes, until evidence to the contrary has been presented, that Wallenberg is alive. We press this question both multilaterally and in bilateral contact with the Soviet Union. At practically every meeting between Swedish and Soviet high level officials the Swedish side raises the Wallenberg issue. I have myself presented the Swedish demands for clarification both as Minister for Foreign Affairs and in my former capacity as Prime Minister. The question of the fate of Raoul Wallenberg was last raised in a multilateral forum in the Swedish introductory speech at the reconvened meeting of the Conference on Security and Co-operation in Europe in Madrid on 30 October this year.

The Swedish Government holds the view that a coupling of the case of the Soviet submarine with the Wallenberg case would have served no constructive

Postal Address	Address	Telephone	Telegraphic Address	Telex
Box 16121	Stellan Ottosson, pol I, KNy	08/743 10 00	Cabinet	105 90
5-103 23 STOCKHOLM 16	Avsänt med			
	☐ sv kurir	☐ utl kurir	☒ luftpost	☐ vanlig post
			Avsändn datum	Sign
			3/12	KNy

Dep. U 328 A
Dep U 328 Ny utgåva 1975 1 20 000 ex

purpose, either for the Wallenberg cause or in the case of the submarine incident. An attempt to institute an exchange procedure would have meant that Sweden would have to take the submarine crew as a kind of hostage, and that would be in conflict with our perception of how a state governed by law should conduct its affairs. Conduct of this kind would, in my view, mean that one crime would be reciprocated by another crime.

I should like to take this opportunity of thanking you for the interest you have shown in this matter, one of great importance to us. The Swedish Government regards all the efforts to mobilize international opinion as an important complement to its own endeavours.

Yours sincerely,

Ola Ullsten
Minister for Foreign Affairs

MINISTRY
FOR
FOREIGN AFFAIRS

Arkivexemplar

Pol

Stellan Ottosson, pol I, KNY

Stockholm, November 27, 1981.

Mr. John Byrne
45 Lenzie Street
Staten Is.
N.Y. 103 12
U.S.A.

With reference to your suggestion that the Swedish Government should couple the case of the Soviet submarine, which in October 1981 violated Swedish territory, with renewed Swedish action in respect of Raoul Wallenberg, I would like to give you the following information:

The Swedish Government assumes, until evidence to the contrary has been presented, that Wallenberg is alive. We press this question both multilaterally and in bilateral contact with the Soviet Union. At practically every meeting between Swedish and Soviet high level officials the Swedish side raises the Wallenberg issue. I have myself presented the Swedish demands for clarification both as Minister for Foreign Affairs and in my former capacity as Prime Minister. The question of the fate of Raoul Wallenberg was last raised in a multilateral forum in the Swedish introductory speech at the reconvened meeting of the Conference on Security and Co-operation in Europe in Madrid on 30 October this year.

The Swedish Government holds the view that a coupling of the case of the Soviet submarine with the

Postal Address

Box 16121
S-103 23 STOCKHOLM 16

Address

Utrikesdepartementet

Avsändt med

☐ sv kurir

☐ uti kurir

Telephone

08/763 10 00

☒ luftpost

Telegraphic Address

Cabinet

☐ vanlig post

Telex

105 88

Avsändn datum

3/12

Sign

Key

Wallenberg case would have served no constructive purpose, either for the Wallenberg cause or in the case of the submarine incident. An attempt to institute an exchange procedure would have meant that Sweden would have to take the submarine crew as a kind of hostage, and that would be in conflict with our perception of how a state governed by law should conduct its affairs. Conduct of this kind would, in my view, mean that one crime would be reciprocated by another crime.

I should like to take this opportunity of thanking you for the interest you have shown in this matter, one of great importance to us. The Swedish Government regards all the efforts to mobilize international opinion as an important complement to its own endeavours.

Yours sincerely,

Ola Ullsten
Minister for Foreign Affairs

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:			
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol 4 + 1 XXX <i>MM</i>	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) 1981-11-30 depr Kettis/FR Swedeleg New York ex t Kabs, polch, ch pol I, II IV, Ottosson Andréen		P	2 ELL

SWEDELEG NEW YORK 1981-11-28

Pol

CABINET STOCKHOLM

B R A A D S K A N D E FOER LEIFLAND OCH KETTIS RE WALLENBERG.

P R I M O. SAASOM REDAN MEDDELATS PER TELEFON SADE OSS I GAAR EFTERMIDDAG DEN AMERIKANSKE REPRESENTANTEN I TREDJE UTSKOTTET ATT DET VISAT SIG SVAART ATT PAA ETT TILLFREDSSTAELLANDE SAETT FOGA IN ETT AVSNITT OM WALLENBERG I DET PLANERADE ANFOERANDET OM AATGAERDER MOT NAZISM OCH FASCISM M.M. HAN BEDOEMDE DET DAERFOER SOM TILL 90 PROCENT SANNOLIKT ATT NAAGOT OMNAEMNANDE AV WALLENBERG ICKE SKULLE KOMMA TILLSTAAND OCH LOVADE ATT PAA MAANDAG MORGON GE DEFINITIVT BESKED.

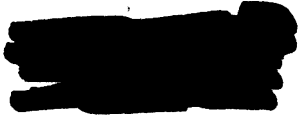
I BEREDSKAPSSYFTE HAR VI SATT UPP OSS PAA TALARLISTAN ROERANDE FRAAGAN OM FOERSVUNNA PERSONER PAA MAANDAG. ETT REVIDERAT UTKAST TILL INLAEGG UNDER DENNA RUBRIK, FOER DEN HAENDELSE DET TROTS ALLT SKULLE VISA SIG NOEDVAENDIGT, FOELJER UNDER SECUNDO.

S E C U N D O.

MR. CHAIRMAN,

THE PLIGHT OF MISSING AND DISAPPEARED PERSONS HAS BEEN THE SUBJECT OF INCREASING INTERNATIONAL ATTENTION LATELY. THE REASON IS THAT A NUMBER OF DICTATORIAL REGIMES HAVE FOUND IT TO BE A CONVENIENT METHOD OF SILENCING OPPONENTS SIMPLY TO LET THEM DISAPPEAR AND THEN DENY ANY KNOWLEDGE OF THEIR FATE. THE ANGUISH AND SORROW THAT THE RELATIVES OF THESE VICTIMS HAVE TO ENDURE FOR YEARS, EVEN FOR DECADES, CAN HARDLY BE DESCRIBED.

MANY OF THESE DISAPPEARED PERSONS ARE NO DOUBT DEAD. OTHERS

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:			
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)			

2

MANY OF THESE DISAPPEARED PERSONS ARE NO DOUBT DEAD. OTHERS LIVE BEHIND THEIR PRISON WALLS WITHOUT ANY CONTACT WITH THE OUTSIDE WORLD. THEY ARE ISOLATED EVEN FROM OTHER PRISONERS. THEY HAVE BEEN BURIED ALIVE, DEPRIVED OF THEIR IDENTITY, DEPRIVED OF THEIR RIGHT OF EXISTENCE. IT GOES WITHOUT SAYING THAT THIS IS A MOST FUNDAMENTAL VIOLATION OF BASIC HUMAN RIGHTS WHICH CANNOT BE PERMITTED TO PASS UNNOTICED BY THE INTERNATIONAL COMMUNITY. FORTUNATELY, THE RESOLUTION UNDER DISCUSSION TODAY SHOWS THAT THIS IS NOT THE CASE.

WHEN THE QUESTION OF ENFORCED OR INVOLUNTARY DISAPPEARANCES HAS BEEN DISCUSSED IN THIS COMMITTEE IT HAS USUALLY BEEN WITH PARTICULAR "REFERENCE TO THE FREQUENT USE OF THIS ABHORRENT PRACTICE IN CERTAIN LATIN AMERICAN COUNTRIES IN RECENT YEARS." IT SHOULD BE KEPT IN MIND, HOWEVER, THAT "THERE ARE MANY CASES OF DISAPPEARANCES IN OTHER PARTS OF THE WORLD TOO. SOME OF THEM DATE MANY YEARS BACK.

ONE SUCH CASE, WHICH HAS PERHAPS ATTRACTED MORE INTERNATIONAL ATTENTION THAN ANY OTHER, CONCERNS THE SWEDISH DIPLOMAT RAOUL WALLENBERG, WHO WAS ENGAGED IN IMPORTANT HUMANITARIAN ACTIVITIES IN BUDAPEST AT THE END OF THE SECOND WORLD WAR. WHEN THE CITY WAS OCCUPIED BY SOVIET TROOPS HE WAS TAKEN INTO SOVIET CUSTODY AND HAS NOT BEEN HEARD FROM SINCE.

THE SWEDISH GOVERNMENT HAS ON NUMEROUS OCCASIONS BROUGHT UP THE CASE OF RAOUL WALLENBERG IN BILATERAL CONTACTS WITH THE SOVIET AUTHORITIES. NO SATISFACTORY EXPLANATION HAS EVER BEEN GIVEN. THE MATTER HAS ALSO BEEN RAISED IN A MULTILATERAL FORUM - THE MADRID MEETING OF THE CONFERENCE ON SECURITY AND COOPERATION IN EUROPE - BUT LIKEWISE IN VAIN. UNTIL PROOF TO THE CONTRARY HAS BEEN PRODUCED THE SWEDISH GOVERNMENT WILL

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

3

CONTINUE TO CONSIDER WALLENBERG TO BE ALIVE.

AS MY DELEGATION HAS ALREADY POINTED OUT HERE, IT IS A TRULY HUMANITARIAN TASK TO TRY TO HELP RELATIVES OF DISAPPEARED PERSONS TO FIND OUT WHAT HAS HAPPENED TO THEIR LOVED ONES. IT IS OUR VIEW THAT NO AVENUES SHOULD BE LEFT UNEXPLORED IN THE ATTEMPTS TO REACH CLARITY IN THESE MATTERS. SWEDEN SUPPORTS THE GROUP OF EXPERTSON DISAPPEARED PERSONS IN ITS WORK AND URGES ALL GOVERNMENTS TO CO-OPERATE FULLY WITH THE GROUP SO AS TO ENABLE IT TO FULFIL ITS MISSION.

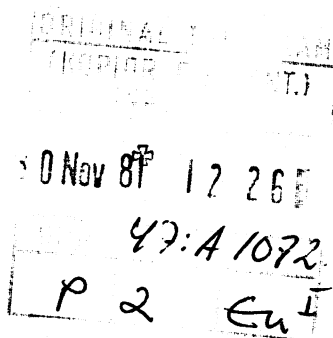
THUNSBORG

10590D UDSTH S
28249 SVENSK G

a^a/58

Kabo

SVENSK LONDON 1981-11-30

Pol

CABINET STOCKHOLM

1072. ERT 775. FOER LEIFLAND FRAAN LIND. RE WALLENBERG-
PAPPEREN

NILSSON AVSER INFINNA SIG I STOCKHOLM 11 JANUARI FOER OM
MOEJLIGT TVAA VECKOR. HAN HAR DAA, ENLIGT OEVERENSKOMMELSE
MED DIG OCH POL I, UTFOERT VISST FOERBEREDANDE ARBETE HAER.

LIND

SVENSK LONDON KL 11.25

28249 SVENSK G²
10590D UDSTH S

STOCKHOLM pol.avd.enhet IV/Kettis/

Ärende

Wallenberg

Datum

1981-11-30

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu I

Adress

Swedeleg
NEW YORK

dnr

(Pol)

Text

från pol IV re Wallenberg. Ingen erinran Ert reviderade
utkast till anförande för den händelse det skulle bli nöd-
vändigt att hålla det.

Cabinet+

ex t:
Kabs
Polch
Ch pol I, II, IV
Ottosson
Andréen

Ärendet nr 100-11-27

Datum

1981-11-27

Dnr

2658-78-20

Övertämnad av JK

från utrikesminister 1/12

HW

Till Regeringen

(utrikesdepartementet)

UTRIKES DEP.
1981-12-01
P. 2 EUT

Rekommendation om att regeringen skall besluta utlämna vissa av utrikesdepartementets handlingar rörande Raoul Wallenberg

Genom beslut den 21 september 1978 uppdrog regeringen åt justitiekanslern att genomgå utrikesdepartementets aktmaterial om Raoul Wallenberg och att till regeringen avge rekommendationer om vilka delar av detta material som kunde utlämnas.

Min företrädare lämnade en partiell redovisning av detta uppdrag med en skrivelse till regeringen den 9 november 1979. Han hade funnit ändamålsenligt att i en första omgång behandla materialet från tiden före 1950. Granskningen av de senare handlingarna skulle av flera skäl bli tidskrävande och det fanns ingen anledning att vänta med utlämnandet av det tidiga, mera lättöverskådliga materialet till dess genomgången av hela den omfattande akten avslutats, så mycket mindre som material från tiden närmast före och efter Wallenbergs försvinnande kunde vara av särskilt intresse för forskare och allmänhet. Han fogade sålunda till sin skrivelse sex kartonger innehållande handlingar från åren 1944-49 och rekommenderade regeringen att besluta att dessa handlingar finge utlämnas i januari 1980. Till valet av denna tidpunkt bidrog den omständigheten att alla dessa handlingar då uppnått en ålder av minst 30 år, en i många länder tillämpad sekretestid ifråga om handlingar i utrikespolitiska ärenden.

Det nu aktuella aktmaterialet

Den av mig därefter fortsatta genomgången av aktmaterialet har avsett 1950- och 1960-talen. Handlingarna från denna period återfinns under arkivbeteckningen P 2 Eu^I i delarna 6-50 av den kronologiska huvuddossiern och i fyra delar betecknade P 2 Eu^I/spec., samt ett antal onummerade kartonger. Genomgången har vidare omfattat 55 arbetspärmar, i vilka genomslagskopior av handlingar på huvuddossiern samlats. Härutöver har även några i UD:s arkiv förvarade Wallenbergsdossierer från beskickningarna i Moskva (5 delar), Bonn (10 delar), Budapest (3 delar), Rom (2 delar) och Wien (2 delar) samt generalkonsulatet i Berlin (2 delar) genomgåtts. Dessa dossierers innehåll består främst av skrift- och telegramväxling med UD, vilken alltså även återfinnes på departementets dossier, men därutöver av lokal korrespondens i original och ibland vissa arbetsanteckningar. Ur beskickningsdossiererna har i rekommendationen medtagits material, som belyser beskickningarnas befattningsmed ärendet och som saknas på huvuddossiern. - Personregister och liknande hjälpmedel har jag ej ansett tillhöra det aktmaterial, som omfattas av mitt uppdrag.

De genomgångna handlingarna om Raoul Wallenberg kan med hänsyn till sitt innehåll i stort sett indelas i tre huvudgrupper, nämligen:

- 1) handlingar rörande direkta kontakter med Sovjetunionen, t.ex. noter, som växlats i ärendet, telegram- och skriftväxling mellan UD och beskickningen i Moskva, uppteckningar av samtal m.m.
- 2) handlingar rörande det efterforskningsarbete, som bedrivits, huvudsakligen utomlands, i syfte att bringa klarhet i vad som hänt Wallenberg, såsom korrespondens och telegramväxling mellan UD och beskickningarna i flera länder, uppteckningar av samtal eller förhör med uppgiftslämnare, till största delen utländska medborgare, dokumentation och upplysningar i olika former från utländska regeringar, myn-

digheter eller officiella representanter samt analyser och sammanfattningar av den information man förfogat över vid en viss tidpunkt eller i ett visst "spår", m.m.

3) handlingar rörande ärendets handläggning: riksdagsbehandling i form av interpellationer, enkla frågor och svar på sådana, frågans behandling i utrikesnämnden, inklusive utkast och annat förarbete, vidare förhållandet mellan regeringen och UD å ena sidan och Wallenbergs familj, författaren Rudolph Philipp och den s.k. Wallenbergs-aktionen å den andra.

Några av handlingarna på dossiern P 2 Eu^I gäller i huvudsak andra ärenden men berör perifert eller indirekt Wallenberg-frågan.

Granskningen av materialet

Vid genomgången av detta aktmaterial inför det avsedda offentliggörandet skall enligt regeringens uppdrag beaktas att vissa handlingar måste förbli hemliga av internationella hänsyn. Ett närmare studium av aktmaterialet visar, att olika slag av sådana hänsyn aktualiseras. Det har tätt sig självklart att härvid även uppmärksamma enskilda personers säkerhet och integritet.

Vad beträffar först frågan om relationerna till Sovjetunionen har jag utgått från att den varit föremål för övervägande och ställningstagande i samband med regeringens principbeslut om handlingarnas offentliggörande. Jag har alltså avstått från en bedömning från utrikespolitisk synpunkt av handlingar av det slag, som beskrivits under punkt 1) ovan.

Andra länder än Sovjetunionen berörs huvudsakligen i samband med det efterforskningsarbete, som bedrivits inom deras gränser. Det är alltså främst ifråga om handlingarna under punkt 2) ovan, som jag ansett mig böra bedöma om internationella hänsyn kunde utgöra hinder för ett offentliggörande. Handlingar av detta slag utgör huvuddelen av aktmaterialet från

1950- och 1960-talen, vilket därigenom på ett avgörande sätt skiljer sig från de delar av akten, som blev offentliga i januari 1980. Genomgången av handlingarna från den nu aktuella tiden har därför också krävt ett omständligare förfarande än det som kunde tillämpas ifråga om 1940-talsmaterialet.

Endast i en mindre del av handlingarna från tiden före 1950 berördes andra länders intressen på ett sätt, som kunde aktualisera frågan om "internationella hänsyn" i samband med ett frisläppande. Där så skedde erbjöd bedömningen i de flesta fall inga problem. Det var därför möjligt att genomföra granskningen och iordningställa rekommendationen beträffande dessa delar av aktmaterialet på det hela taget utan kontakt med berörda utländska regeringar. I fråga om några handlingar föreslogs dock att regeringen genom UD:s försorg skulle företa en närmare prövning innan beslut om offentliggörande fattades. Samtliga i 1940-talsmaterialet berörda regeringar notifierades eller konsulterades därefter av UD innan handlingarna utlämnades.

Det senare materialet har en annan karaktär. Under 1950-talet började f.d. fångar i allt större antal återvända från Sovjetunionen till sina hemländer. Därmed öppnades nya möjligheter att få upplysningar, som kunde ha betydelse för försöken att bringa klarhet om Wallenbergs öde i sovjetisk fångenskap. Efterforskningarna intensifierades nu genom systematiska utfrågningar och sammanställningar av uppgifter, varvid ett stort antal spår eller förmodade spår följdes. Verksamheten fick stor omfattning och bedrevs i många länder. Regeringar och myndigheter i flera främmande stater lämnade bistånd i detta arbete. I materialet ingår sålunda handlingar, som ställts till förfogande av utländska regeringar, och upplysningar lämnade av officiella utländska representanter. Ibland har sådana handlingar eller upplysningar uttryckligen betecknats som förtroliga, i andra fall torde man böra utgå från att diskretion varit en underförstådd förutsättning. En avsevärd del av handlingarna från denna tid utgörs naturligtvis av redogörelser för de många utfrågningarna av

återvända fångar, även i de fall då inga upplysningar av värde för efterforskningsarbetet framkommit.

För att möjliggöra bedömningen av detta aktmaterial har synpunkter under hand inhämtats från respektive regeringar. Under min slutliga genomgång har dessa synpunkter varit tillgängliga för mig.

Ifråga om ett antal handlingar berörande utländska regeringar, myndigheter eller officiella representanter har jag funnit internationella hänsyn utgöra hinder för deras offentliggörande. De har uteslutits ur det aktmaterial jag rekommenderar regeringen att utlämna, när det kan antagas att en publicering skulle störa Sveriges relationer till främmande makt. Jag har härvid i flera fall kunnat hämta ledning av vad som framgått av direkta önskemål från vederbörande regering.

Beträffande enskilda personer, som lämnat upplysningar eller omtalas i handlingarna, har jag sökt i rimlig utsträckning beakta personlig säkerhet och integritet. Härvid har även av utländska regeringar framförda synpunkter och önskemål legat till grund för mina ställningstaganden. Många uppgiftslämnare har gjort förbehåll om bevarad anonymitet eller ställt som villkor att deras utsagor ej finge publiceras. När det gäller hänsynen till enskilda personer har utrikesutskottet i ett betänkande 1976/77:8 betonat vikten av att vid allt framtida frisläppande av material ur Wallenbergakten "beaktas att enskilda personer inte kommer till skada och att exempelvis vittnens önskemål om att inte få sin identitet röjd blir respekterade". Jag har sökt följa denna regel. Dock kan ibland anonymitetsförbehåll anses ha förlorat sin giltighet, då de haft tidsbetingade motiv eller av andra skäl.

Vad slutligen beträffar handlingar av det slag, som ovan beskrivits under punkt 3), har jag inte funnit anledning till fortsatt sekretess.

Rekommendation

./.

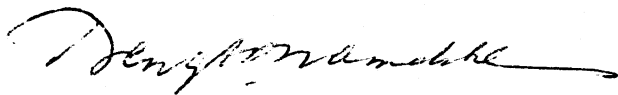
De handlingar i det genomgångna aktmaterialet från åren 1950-1969, som enligt min mening kan offentliggöras, återfinnes som bilaga 1 i 28 till denna skrivelse fogade kartonger. I några handlingar har vissa textpartier uteslutits. I ett antal handlingar har personnamn utplånats eller ersatts med bokstavs-beteckningar av hänsyn till personlig säkerhet eller personlig integritet.

./.

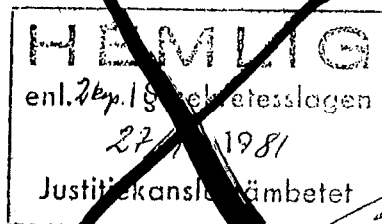
Vissa utländska önskemål går längre än jag ansett nödvändigt att tillmötesgå. Härför redogöres i en bilaga 2 till denna skrivelse.

Det genomgångna aktmaterialet omfattar i sin helhet omkring 14 500 sidor. De delar därav, som jag anser kunna publiceras, utgör omkring 13 700 sidor.

Offentliggörandet av aktmaterialet motiveras enligt formuleringen i regeringsuppdraget med det starka intresset för Raoul Wallenbergs anhöriga och för den svenska allmänheten att i så stor utsträckning som möjligt få kännedom om vad som förekommit i detta ärende. Bakgrunden till detta uttalande torde bl.a. vara kritik och misstro, som under årens lopp ibland kommit till uttryck mot det sätt på vilket ärendet bedrivits. Jag vill därför framhålla att innehållet i de handlingar, som jag anser tills vidare böra förbli hemliga, inte ger stöd för en negativ kritik av ärendets handläggning. Även de textavsnitt i vissa handlingar och de personnamn, som uteslutits, torde sakna betydelse ur denna synpunkt.

Bengt O. Hamdahl

Bilaga 2

till justitie-
kanslerns skrivelse
den 27 november 1981

P.M.

angående vissa utländska synpunkter och önskemål beträffande utlämnande av handlingar rörande Raoul Wallenberg

Flera av de utländska regeringar, som under hand sonderats beträffande handlingar i Wallenberg-ärendet, har förklarat sig ej ha något att erinra mot ett offentliggörande. Andra har framfört vissa synpunkter och önskemål, till vilka det varit naturligt att ta hänsyn vid genomgången. Några önskemål har dock gått längre än jag ansett nödvändigt att tillmötesgå. I ett fall har reaktion uteblivit.

I det följande redogöres för de sonderingar, som erbjuder särskilt intresse, och för mina ställningstaganden i dessa fall.

Finland

Redan då regeringsuppdraget åt justitiekanslern blev bekant, framhölls från finsk sida att man utginge från att inga handlingar, som rörde Finland, skulle göras offentliga utan finska regeringens medgivande. Från svensk sida bekräftades detta. Praktiskt taget alla de handlingar i aktmaterialet, vilka gäller efterforskningar i Finland eller kontakter med finska regeringen eller finska myndigheter, har granskats i utrikesministeriet i Helsingfors. Detta meddelade därefter svenska beskickningen, att man ansåge det nu aktuella materialet vara av annan karaktär än 40-talsmaterialet. Med hänsyn till dess ömtåliga karaktär ville ministeriet, att det i sin helhet skulle förbli hemligt också framdeles. Då beskickningens representant vid slutet av samtalet i ärendet för undvikande av missförstånd frågade om det verkligen var ministeriets önskan, att ingen del av den överlämnade dokumentationen från 50- och 60-talen offentliggjordes, blev svaret att ministeriet helst såge, att det bleve så, men att man vore särskilt angelägen om att det material, där den finska utrikes-

förvaltningen figurerar, inte offentliggjordes.

I min rekommendation om publicering har jag undantagit handlingar, i vilka finska officiella instanser eller representanter omtalas, medan jag ansett att handlingar rörande kontakter med privata personer kan offentliggöras.

Irland

Genom ambassadören Myrsten i Dublin har irländska utrikesministeriet beretts tillfälle ta del av en PM angående en i Irland bosatt greve Kutusov-Tolstoy. Enligt handbrev från envoyén Wennerberg den 19 maj 1955 hade denna PM författats av den irländske säkerhetschefen, som dock var okunnig om att den genom en förtroendeman överlämnats till den svenske ministern. Sedan Myrsten efter några månader icke lyckats erhålla någon reaktion från irländsk sida, har han i handbrev den 21 april 1981 förklarat, att mycket tyder på att det uteblivna svaret i enlighet med irländsk umgängeskutym bör tolkas som ett nej. Enligt min mening kan tolkningen även bli den motsatta. Om irländarna efter att ha blivit underrättade avstår från att framföra någon invändning mot att promemorian blir offentlig, kan det anses att de ej tillmäter saken större betydelse men icke önskar ge ett uttryckligt officiellt medgivande. Promemorian har därför kvarlämnats i det material som jag anser kunna publiceras, medan däremot Wennerbergs handbrev om dess ursprung och åtkomstsättet undantagits. - Myrsten har senare meddelat att Kutusov-Tolstoy avlidit.

Israel

I aktmaterialet berörs Israel särskilt under början av 1950-talet, då israeliska diplomater i Östeuropa medverkade i det svenska efterforskningsarbetet, bl.a. för att söka förbindelse med ett vittne i Rumänien, som sagt sig ha träffat Wallenberg i Sovjetunionen men lämnat motstridande versioner härom. Från israelisk sida har framförts önskemålet, att

samtliga handlingar undantas från offentliggörande. Israels kontakter bakom järnridån vore ömtåliga och man såge ogärna att ryssarna finge möjlighet att granska frågan om israeliska underjordiska aktiviteter i östblocket. Svenska beskickningens representant fick trots allt intrycket att israelerna kunde tänkas begränsa sina önskemål om "vi skulle återkomma med en framställning om några, som vi anser, viktigare handlingar, eventuellt kombinerad med namnutplåning och/eller strykande av vissa textavsnitt". För att i möjligast mån bevara bilden av ärendets bedrivande och särskilt efterforskningarna i Rumänien och Ungern under den ifrågavarande perioden gjordes ett försök att genom strykningar av namn och identifieringsuppgifter tillgodose önskemålet om skydd för de israeler, som medverkat, och de underjordiska kontakter som utnyttjats. Beskickningen förmodade, att dessa strykningar skulle anses otillräckliga, men sade sig vara bededd att ånyo sondera israelerna. I israeliska utrikesministeriet utlovades därvid att materialet på nytt skulle genomgå, men samtidigt förtydligades skälen för det negativa beskedet: Dels ville man skydda de israeler och andra, som hjälpt till i efterforskningarna. Detta var den mindre allvarliga aspekten och den kunde naturligtvis överkommas genom strykningar i handlingarna. "Den andra invändningen var av större räckvidd. Från israelisk sida hade man alltid förnekat befattning med detta slags underrättelseverksamhet. En publicering även med mycket omfattande strykningar skulle inte kunna hindra att de som anklagade Israel skulle få svart på vitt på att de haft rätt." Någon ytterligare reaktion har därefter ej avhörts från israelisk sida och ambassadör Örn har på förfrågan sagt sig snarast böjd att tro, att en sådan uteblir.

Att tillmötesgå det israeliska önskemålet skulle leda till att en viktig del av det svenska efterforskningsarbetet under en tidsperiod bleve helt oredovisat. Flertalet av de ifrågavarande handlingarna har därför i min rekommendation om offentliggörande medtagits i ett sådant skick, att de vittnar om den svenska aktiviteten utan att någon uppgift om israelisk medverkan kvarstår.

Italien

Det italienska utrikesministeriet har uttalat önskemål beträffande tre handlingar, nämligen 1) ett protokoll över samtal med vittnet de Mohr den 16 och 17 december 1951, 2) en bedömning av de Mohrs vittnesmål, daterad den 3 januari 1952, samt ett utdrag (sidorna 12-14) ur en PM den 16 januari 1952 över samtal med den italienske konsulattjänstemannen Moschetti. Jag har undantagit bedömningen av de Mohrs vittnesmål från rekommendationen men ansett att de andra två handlingarna kan utlämnas. Det rör sig här om vittnen, som spelat en stor roll i efterforskningsarbetet. (De Mohrs utsaga ingår i vitboken 1957).

Ambassadören Lewenhaupt påpekar i ett handbrev, innan ännu den italienska reaktionen erhållits, att en öm punkt för italienarna kunde vara ett avsnitt i PM den 16 januari 1952 med Moschettis beskrivning av hur man i italienska utrikesministeriet såg på de återvändande italienarna.

Förbundsrepubliken Tyskland

Utrikesministeriet i Bonn har studerat en fyllig exemplarsamling av handlingar angående efterforskningsarbetet i Tyskland. I denna samling ingick i det närmaste allt material som erhållits från officiella tyska instanser eller som annars rörde sådana. Auswärtiges Amt förklarade först att ur tysk synpunkt inga politiska invändningar föreläge mot ett offentliggörande. Man ville emellertid närmre pröva frågan om "Individuenschutz" och återkom därefter, sedan även inrikesministeriet rådfrågats, med besked i form av en fyrsidig note. En kommenterande skrivelse från beskickningen i Bonn inleds med följande sammanfattning av notens innehåll.

"Auswärtiges Amt (=AA) har med note 24 juni 1981 meddelat att det ur tyska synpunkter ej råder några politiska eller rättsligt principiella invändningar mot ett svenskt offentliggörande av aktmaterial rörande efterforskningarna i Tyskland efter Raoul Wallenberg. AA framhåller att svenska regeringen har slutliga avgörandet.

AA-erinnrar om att allmänhetens informationsönskemål i många fall kan väga tyngre än den enskildes intresse att skydda sina privata förhållanden. I den mån dokument offentliggörs, måste åtgärden emellertid vara nödvändig för att uppnå svenska regeringens syfte att informera allmänheten, men offentliggörandet får å andra sidan ej i orimlig grad skada enskild person. AA ifrågasätter det nödvändiga i att offentliggöra namn- och adresslistor på personer, vilka på sin tid förmodades kunna bidra till att bringa klarhet om Raoul Wallenbergs öde men som ej visade sig ha dylika informationer. AA ställer även frågan om det är erforderligt att genomgående namnge personer, som gjort utsagor. Man önskar att svenska utrikesdepartementet måtte pröva i vilka fall namn kan strykas. AA föreslår att namnen strykes i alla handlingar som innehåller negativa personomdömen. - Ambassadens kommentar är att hänsyn givetvis måste tas till de tyska synpunkterna och önskemålen. Praktiska konsekvenserna därav torde bli att icke många dokument behöver undantas men att många namn måste strykas.

Vid Bonn-beskickningens kontakter med Auswärtiges Amt har inga förbehåll gjorts från tysk sida med anledning av att tyska myndigheter eller officiella representanter på olika sätt figurerar i aktmaterialet. Noten går inte in på handlingar av sådant slag i annan mån än att inga politiska betänkligheter sägs föreligga mot ett offentliggörande.

Beträffande namngivna enskilda personer, som förekommer i handlingarna, har jag ansett de i noten särskilt nämnda namnlistorna kunna utgå. Likaså har namn i ett antal fall utplånats på personer, som endast omnämns eller blivit utfrågade men visat sig sakna betydelse för efterforskningsarbetet. Däremot har namn icke strukits, om de återkommer i flera handlingar eller om personerna ifråga lämnat någon upplysning som föranlett vidare undersökning. Ganska många namn på tyska medborgare är förut kända, bl.a. genom den svenska vitboken 1957. Där det framgått eller varit antagligt att personer kunde komma till skada genom att deras identitet röjdes, har namnen utplånats. Hänsyn har också tagits till påpekandet i den tyska noten om "negativa värdeomdömen om enskilda personer".

Österrike

Österrikiska utrikesministeriet har underkastat av svenska

beskickningen överlämnade handlingar ett synnerligen omsorgsfullt studium och uttryckt preciserade önskemål, vilka efter genomgången av materialet sammanfattats i en till beskickningen avlämnad note. Som därav framgår önskar man på österrikisk sida, att allt material, av vilket framgår att officiella österrikiska instanser haft befattning med detta ärende, skall undantas från publicering. Vidare önskar man att samtliga namn på österrikiska medborgare skall utplånas. Jag har ansett mig böra i princip tillmötesgå dessa bestämda österrikiska önskemål. Ifråga om vissa handlingar har jag ansett det österrikiska syftet kunna uppnås genom beskärningar av texten. Handlingen finns i dessa fall kvar i rekommendationen om offentliggörande men med de partier utplånade där något samband med myndigheter eller officiella personer kunde utläsas.

UTRIKESDEPARTEMENTET

Politiska avdelningen

Enhet

Datum

Handläggare

PBL 1

8/12/01

S. O. Johansson

☒ RAPPORT ☐ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes

Ort/Datum/Nr eller namn

Angående

Överlämnas för kännedom

☐ utan bil☒ lämnat bil☐ lämnat bil där
så angivits☐ bil kan lånas
på UD☐ HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utr.ämnd/Utrusk/Eur.ädsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarädsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Miljövårdsberedningen	

☐ Större beskickningar FN-representationen	9 ex	☒ Bonn ☒ London	☒ Moskva ☒ Paris	☐ Peking ☒ Tokio	☒ Washington 2 ex ☐ FN-repr
☐ Norden	4 ex	☒ Helsingfors ☐ Köpenhamn	☒ Oslo	☐ Reykjavik	
☐ Övriga Östeuropa	7 ex	☐ Belgrad ☐ Budapest	☐ Prag ☐ Warszawa		
☐ Övriga Västeuropa och Canada	16 ex	☒ Ankara ☒ Athen ☒ Bern	☒ Bryssel ☒ Dublin ☒ Haag	☐ Lissabon ☒ Madrid ☐ Ottawa	☒ Rom ☒ Wien ☐ Bryssel-del ☐ Genève-del ☐ Strasbourg-repr ☐ Nedrustn-del Genève ☐ Paris-del
☐ Nordafrika	5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis ☐ Tripoli
☐ Mellanöstern	6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait ☒ Tel Aviv ☐ Damaskus
☐ Övriga Asien och Australien	18 ex	☐ Bangkok ☒ Canberra ☐ Dacca	☐ Hanoi ☐ Hongkong Gk ☐ Islamabad	☐ Jakarta ☐ Kuala Lumpur ☐ Manila	☐ New Delhi ☐ Teheran ☐ Wellington ☐ Pyongyang ☐ Seoul ☐ Colombo ☐ Panmunjom ☐ Vientiane
☐ Övriga Afrika	12 ex	☐ Abidjan ☐ Addis Abeba	☐ Dar-es-Salaam ☐ Gaborone	☐ Kinshasa ☐ Lagos	☐ Lusaka ☐ Monrovia ☐ Nairobi ☐ Pretoria ☐ Maputo ☐ Luanda
☐ Latinamerika	11 ex	☐ Bogotá ☐ Brasília	☐ Buenos Aires ☐ Caracas	☐ Guatemala ☐ Havanna	☐ Lima ☐ Mexico ☐ Montevideo ☐ Quito ☐ Santiago
☐ Vissa lönade konsulat	16 ex	☐ Antwerpen ☐ Berlin GK ☐ Chicago	☐ Frankfurt ☐ Hamburg ☐ Istanbul	☐ Leningrad ☐ Marlehamn ☐ Minneapolis	☐ Montreal ☐ München ☐ New York ☐ Rio de Janeiro ☐ San Francisco ☐ Sao Paulo ☐ Houston

☒ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen	6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Tham	☒ O. Johansson PBL 1
☒ Kabinetssekr	☐ Chef H-enhet I		☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☐ Prof. Carlgren
☐ Bitr Kabinetssekr	☐ Chef H-enhet II		☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☐ Blom PBL 1
☒ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III		☒ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	
☒ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp		☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	
☐ Chef Pol II	☒ Chef Rättsavd		☐ Chef Inform.byrå	☐ Kab.sekr kansli	
☐ Chef Pol III	☐ Rättsavd		☐ Folkrettsakkunnige	☐ Wahlbäck	
☐ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen		☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb		☐ Utr.min sekreterare	☒ L.-Å Nilsson Lund	
					☐ Åter enheten ex
					☐ Rapp. översikt, Pol III
					☐ Regeringspärmen

Antal ex skr sidor

Antal ex bil sidor

Kopierad den

sign

Distribuerad den

sign

Åtg postexp

30

30

11/28/17

11/2-8/102

9

11/2-8/102

11/2-8/102

kurir

luft-post

datum

sign

11/2-8/102

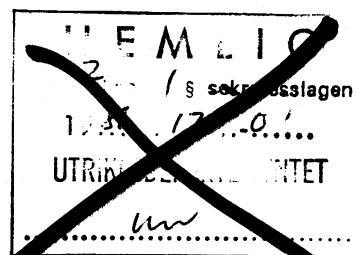
11/2-8/102

11/2-8/102

1981-12-01

P2 Eu I

*Pitt el varit
som bet. i
H. Ottosson
Håkansson, Malin*

HEMLIG

Wallenbergärendet - Albert Hollosys uppgifter

Ulf Håkansson konstaterar i sin PM av den 13 november 1981 att Hollosys berättelse ger anledning till många frågor som kanske skulle kunna utredas närmare vid kompletterande samtal. Nedanstående synpunkter på Hollosys berättelse baseras på Håkanssons analys och på vad som framkommit under diskussioner inom pol I.

1. Det förefaller märkligt att en sköterska vid ett KGB-sjukhus efter kort tid spontant skulle nämna för en utländsk fånge att W fanns i sjukhuset och dessutom någon dag senare peka ut denne för H. Därigenom skulle rimligen sköterskan ha tagit en oerhörd risk. H bör anmodas att berätta mer om sina kontakter med sköterskan och tillfrågas om varför han tror att sköterskan tog risken att nämna W.
2. Uppgifterna om KGB-sjukhuset bör om möjligt kompletteras. Låg sjukhuset i eller utanför Moskva? (Adressen Sevastopolskij Prospekt 26-28 bör undersökas genom ambassadens i Moskva försorg.)
3. Trots att H endast tycks ha sett W:s namn i en ungersk tidningsartikel förmår han mer än 35 år senare sammankoppla detta namn med en vithårig fånge i ett sovjetiskt mentalsjukhus. Detta betyder antingen att artikeln måste ha gjort ett oerhört intryck på H eller att H vid tidigare eller senare tillfällen hört talas om W. H bör först tillfrågas om han före vistelsen i mentalsjukhuset hade fått sin vetskap om W endast genom tidningsartikeln. Om svaret är ja bör han rimligen vara i stånd att närmare

beskriva artikeln (vilken tidning? artikelns innehåll? etc.) Om svaret är nekande bör H redogöra för sina övriga informationskällor.

4. Det kan tyckas märkligt att H:s chef lyckades arrangera att H:s fästmö fick förflyttning till samma plats i Sovjet som H? Vilken var fästmöns befattning i Ungern resp. Sovjet?

5. H säger sig ha dömts till 22 månaders fängelse. Det torde vara en ovanlig strafftid. H bör ännu en gång tillfrågas om strafftiden.

6. Transporten Moskva-Vladivostok-Jenisejs mynning - fånglägret är onekligen uppseendeväckande. Att återresan till Moskva gick till på samma sätt gör inte historien mindre märklig. Märkligast av allt är naturligtvis uppgiften om att större delen av transporten skulle ha skett per åbut. H bör anmodas att noga beskriva förhållandena och rutinerna ombord på ubåten. Verkar det sannolikt att H någonsin varit ombord på en ubåt? Kan han på något vis förklara det egendomliga transportförfarandet?

7. H:s uppgifter om lägre i Jenisejområdet är delvis förvånande. Fanns där verkligen bara 250 fångar? Den fristående isoleringscell som kallades för Denkstuhl beskrivs som ett träskjul vars dimensioner gjorde det omöjligt för fången att sitta eller ligga. Låg träskjulet inomhus? I annat fall: hur kunde fången överleva kylan i två dagar? Minns H namnet på några medfångar? Kan H ge så konkreta uppgifter om lägret att det verkar sannolikt att han vistats där?

8. H:s fästmö uppges ha hamnat i ett läger i närheten. Har H någon uppfattning om varför fästmön dömdes?

9. H:s väg från Ungern till Spanien bör utredas närmare. H bör ännu en gång berätta om resan för att möjliggöra kontroll av att han vidhåller den ursprungliga versionen. Hur förklarar han själv de olika gränsmyndigheternas

märkliga släpphänthet? Var H verkligen uniformerad då han simmade över flöden till Jugoslavien?

10. H:s spanska kontakt, Carlos Royo Salsona bör om möjligt intervjuas separat. Både han och H bör tillfrågas om hur de lärt känna varandra, vad CRS berättat för H om W etc. Kanske kunde på något diskret sätt uppgifter inhämtas om CRS' tillförlitlighet?

Pol 1 Ottosson/AM

Ärende

1981-12-01		
Avd	Grupp	Mär
P	2	Eu

Adress

Svensk
LONDON

Text

Från Pol 1 För Nilsson Re Wallenberg-
ärendet.

I UD:s handlingar finns inga belägg för det samtal
mellan Wallenberg och Kollontaj som Sjöquist talar
om i sin senaste bok. Det ^{tycks} ~~finns~~ inte ens ^{finns} några klara
belägg för att Wallenberg var i Sverige hösten 1944.

Cabinet+

Ifylles av telegramexpeditören

Pol 1 Ottosson/AM

Ärende

Datum

1981-12-01

Avd

P

Grupp

2

Mål

E u i

Adress

Svensk
MOSKVA

Text

..... 1981-11-23. Från Pol 1 Re Wallenberg.

I Håkanssons intervju med Hollosy (sid 5) nämns ett mentalsjukhus med adress Sevastopolskij Prospekt 26-28.

Har Ni haft möjlighet att kontrollera denna adress?

Tacksam Ni telegraferar svar på denna fråga liksom övriga synpunkter på Hollosys berättelse.

Cabinet+

Ifylles av telegramexpeditören

Politiska avdelningen
Enhet I

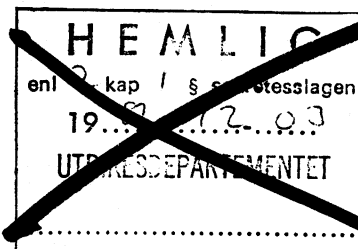
Arkivexemplar
1981-12-01

Dev	66	Avd	Grupp	Mål
				P2Eu I

Pressattachén Ulf Håkansson
Ambassaden
MADRID

U. n.

HEMLIG

Wallenbergärendet - Albert Hollosys uppgifter

Broder,

*se Poll
8/12.01*

I anslutning till vårt telefonsamtal översänder jag några synpunkter på Hollosys berättelse som framkommit vid diskussioner på pol I. Naturligtvis skall Du lägga upp intervjun på det sätt som Du själv finner lämpligt. Kanske kan ändå bifogade PM vara till någon nytta. Det viktigaste är väl dels att närmare undersöka vissa egendomliga inslag i Hollosys berättelse av den 12 november, dels att kontrollera i vad mån hans uppgifter vid den förnyade intervjun överensstämmer med de först lämnade uppgifterna.

Stellan Ottosson

kw

Ifyller av postexp				Avsändt datum		Sign	
Avsändt med							
☒ av kurt	☐ uti kurt	☐ luftpost	☐ vanlig post	8/12/01		[Signature]	

Pol I, Ottosson/kw

Ärende

Wallenberg

Datum

1981-12-02

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu-

Adress

SVENSK MADRID

Text

P r i m o. I anslutning till vårt telsamtal återges under secundo några synpunkter på Hollosys berättelse som framkommit vid diskussioner ^{såsom} pol I. Naturligtvis skall Du lägga upp intervjun på det sätt som Du själv finner lämpligt. Kanske kan ändå ^{nedanförskade} ~~bifogade~~ PM vara till någon nytta. Det viktigaste är väl dels att närmare undersöka vissa egendomliga inslag i Hollosys berättelse av den 12 november, dels att kontrollera i vad mån hans uppgifter vid den förnyade intervjun överensstämmer med de först lämnade uppgifterna.

S e c u n d o. (se bif. PM 81-12-01).

T e r t i o. Efter samråd med PA-enheten medges tjänsteresa till Barcelona för fru Agnes Waldenström (för att tolka vid samtalet).

Cabinet

Ifylles av telegramexpeditören

Avsändt den

Klockan

Stellan Ottosson, Pol I/KN

Stockholm, December 2, 1981

Dnr	Avd	Grupp	Mål
572	P	2	Eu ^I

Mr. Tom Lantos, Congressman

WASHINGTON, D.C.

Dear Mr. Lantos,

With reference to your suggestion that the Swedish Government should couple the case of the Soviet submarine, which in October 1981 violated Swedish territory, with renewed Swedish action in respect of Raoul Wallenberg, I wish to furnish the following information:

Until evidence to the contrary has been presented, the Swedish Government assumes, that Wallenberg is alive. We press this question both multilaterally and in bilateral contacts with the Soviet Union. At practically every meeting between Swedish and Soviet high-level officials the Swedish side raises the Wallenberg issue. I have myself presented the Swedish demands for clarification both as Minister for Foreign Affairs and when I held the office of Prime Minister. The question of the fate of Raoul Wallenberg was last raised in a multilateral forum in the Swedish introductory speech at the reconvened meeting of the Conference on Security and Co-operation in Europe in Madrid on October 30 this year.

The Swedish Government holds the view that a coupling of the Soviet submarine incident with the Wallenberg case would have served no constructive purpose, either for the Wallenberg cause or as regards the submarine incident. An attempt to institute an exchange procedure would have meant that Sweden would have to take the submarine crew hostage, and that would be in conflict with our perception of how a state governed by law should conduct its affairs. Conduct of this kind would, in my view, mean that one crime would be reciprocated by another crime.

Ifylles av postexp

Avsänt med

☒ sv kurir☐ utl kurir☐ luftpost☐ vanlig post

Avsändn datum

11/12

Sign

Kaj

May I take this opportunity of thanking you for all your endeavours to further the cause of Raoul Wallenberg. The Swedish Government regards all efforts to mobilize international opinion as an important complement to its own endeavours.

Yours sincerely,

Ola Ullsten

Stockholm, December 2, 1981

Dnr	Avd	Grupp	M&I
573	P	2	Eu ^I

Mr. Stewart H. Foreman, President
American Jewish Congress

SAN FRANCISCO

Dear Mr. Foreman,

With reference to your suggestion that the Swedish Government should couple the case of the Soviet submarine, which in October 1981 violated Swedish territory, with renewed Swedish action in respect of Raoul Wallenberg, I wish to furnish the following information:

Until evidence to the contrary has been presented, the Swedish Government assumes, that Wallenberg is alive. We press this question both multilaterally and in bilateral contacts with the Soviet Union. At practically every meeting between Swedish and Soviet high-level officials the Swedish side raises the Wallenberg issue. I have myself presented the Swedish demands for clarification both as Minister for Foreign Affairs and when I held the office of Prime Minister. The question of the fate of Raoul Wallenberg was last raised in a multilateral forum in the Swedish introductory speech at the reconvened meeting of the Conference on Security and Co-operation in Europe in Madrid on October 30 this year.

The Swedish Government holds the view that a coupling of the Soviet submarine incident with the Wallenberg case would have served no constructive purpose, either for the Wallenberg cause or as regards the submarine incident. An attempt to institute an exchange procedure would have meant that Sweden would have to take the submarine crew hostage, and that would be in conflict with our perception of how a state governed by law should conduct its affairs. Conduct of this kind would, in my view, mean that one crime would be reciprocated by another crime.

Ifylles av postexp

Avsändt med

☒ sv kurir☐ utl kurir☐ luftpost☐ vanlig post

Avsändn datum

11/12

Sign

Kaly

May I take this opportunity of thanking you for all your endeavours to further the cause of Raoul Wallenberg. The Swedish Government regards all efforts to mobilize international opinion as an important complement to its own endeavours.

Yours sincerely,

Ola Ullsten

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	KRYPTOTELEGRAM —ORIGINAL—
Kopia till: Kabs Box Kabs Polch Pol 1 UAB	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) <i>Relev. Mndr 2 8/1203</i> <i>9/5</i>	 P 2 EU I

SVENSK MOSKVA 1981-12-03

CABINET STOCKHOLM

FOER POL 1

Pol

RE WALLENBERG

ENLIGT ADRESSBOK FOER MOSKVA 1977 FINNS PAA AKTUELL ADRESS
"PSYKONEUROLOGISK DISPANSAER NR 13 FOER SOVJETSKIJRAEJONGEN
I MOSKVA". VID BILTUR RUNT OMRAADET HAR VI KONSTATERT ATT
INRAETTNINGEN VERKAR HELT OEPPEN - SKYLT SOM GER INSTITUTIONENS
NAMN, INGA STAENGSEL, INGA VAKTER, LIVLIG BESOEKSVERKSAMHET.
FOERUTOM SJAELVA KLINIKBYGGNADEN, ETT INTE SAERSKILT STORT HUS,
FINNS INGA ANDRA HUS PAA OMRADDET. (PAA EN ANGRAENSANDE TOMT MED
SAMMA ADRESS LIGGER EN LIKA OEPPEN DISPANSAER FOER TUBERKULOS-
PATIENTER.) DET VERKAR HELT OTROLIGT ATT EN INRAETTNING AV
DETTA SLAG SKULLE ANVAENDAS FOER POLITISKA PATIENTER.

ATT I OEVRIGT KOMMENTERA HOLLOSYS BERAETTEELSE AER NATURLIGTVIS
SVAART UTAN DIREKTKONTAKT MED HONOM. FLERA DETALJER I HANS BE-
RAETTEELSE VERKAR, SOM JU OCKSAA INTERVJUAREN KONSTATERT, MINST
SAGT TVEKSAMMA. TILL DESSA HOER NATURLIGTVIS DET MAERKLIGA VALET
AV KLINIK FOER POLITISKA FAANGAR. HAERTILL BOER DOCK SAEGAS
ATT HOLLOSYS INTE MED SAEKERHET VETAT ATT HAN BEFANN SIG JUST
DAER. DOKUMENTET HAN SETT PAA ETT SKRIVBORD KAN JU HA VARIT
ETT BREV FRAAN DISPANSAER NR 13.

STAAHL

Ärende Pol I, Ottosson/kw

Datum

1981-12-04

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eni

Adress

SVENSK MADRID

Text

Från pol I re Wallenbergvittne.

Ambassaden i Moskva meddelade följande 81-12-03:

(se

Cabinet

Ifylles av telegramexpeditören

*The Minister
for
Foreign Affairs*

S O'Hosson, POLI/52

Dev 584	Avd HP	Grupp 12	Mål Enf	<i>2</i>
------------	-----------	-------------	------------	----------

Stockholm, December 7, 1981.

P J Trueman
16 Bachelors Lane
CHESTER
England

With reference to your suggestion that the Swedish Government should couple the case of the Soviet submarine, which in October 1981 violated Swedish territory, with renewed Swedish action in respect of Raoul Wallenberg, I would like to give you the following information:

The Swedish Government assumes, until evidence to the contrary has been presented, that Wallenberg is alive. We press this question both multilaterally and in bilateral contact with the Soviet Union. At practically every meeting between Swedish and Soviet high level officials the Swedish sides raises the Wallenberg issue. I have myself presented the Swedish demands for clarification both as Minister for Foreign Affairs and in my former capacity as Prime Minister. The question of the fate of Raoul Wallenberg was last raised in a multilateral forum in the Swedish introductory speech at the reconvened meeting of the Conference on Security and Cooperation in Europe in Madrid on 30 October this year.

The Swedish Government holds the view that a coupling of the case of the Soviet submarine with the Wallenberg case would have served no constructive purpose, either for the Wallenberg cause or in the case of the submarine incident. An attempt to institute an exchange procedure would have meant that Sweden would have to take the submarine crew as a kind of hostage, and that would be in conflict with our perception of how a state governed by law should conduct its affairs. Conduct of this kind would, in my view, mean that one crime would be reciprocated by another crime.

.... /

Ifylles av postexp

Avsändt med

☐

sv kurt

☐

utl kurt

☒

luftpost

☐

vanlig post

Avsändn datum

11/12-81

Sign

SR

I should like to take this opportunity of thanking you for the interest you have shown in this matter, one of great importance to us. The Swedish Government regards all the efforts to mobilize international opinion as an important complement to its own endeavours.

Yours sincerely,

Ola Ullsten

The Minister
for
Foreign Affairs

S. OTTOSSON POL I/92

Doc	Avd	Grupp	Mål
587	HP	10	2005

Stockholm, December 7, 1981

Vivian R. Jacobson
3557 West Hollywood
Chicago, Illinois 60659
USA

With reference to your suggestion that the Swedish Government should couple the case of the Soviet submarine, which in October 1981 violated Swedish territory, with renewed Swedish action in respect of Raoul Wallenberg, I would like to give you the following information:

The Swedish Government assumes, until evidence to the contrary has been presented, that Wallenberg is alive. We press this question both multilaterally and in bilateral contact with the Soviet Union. At practically every meeting between Swedish and Soviet high level officials the Swedish side raises the Wallenberg issue. I have myself presented the Swedish demands for clarification both as Minister for Foreign Affairs and in my former capacity as Prime Minister. The question of the fate of Raoul Wallenberg was last raised in a multilateral forum in the Swedish introductory speech at the reconvened meeting of the Conference on Security and Cooperation in Europe in Madrid on 30 October this year.

The Swedish Government holds the view that a coupling of the case of the Soviet submarine with the Wallenberg case would have served no constructive purpose, either for the Wallenberg cause or in the case of the submarine incident. An attempt to institute an exchange procedure would have meant that Sweden would have to take the submarine crew as a kind of hostage, and that would be in conflict with our perception of how a state governed by law should conduct its affairs. Conduct of this kind would, in my view, mean that one crime would be reciprocated by another crime.

.... /

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ av kurtir

☐ uti kurtir

☒ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

11/2-81

92

I should like to take this opportunity of thanking you for the interest you have shown in this matter, one of great importance to us. The Swedish Government regards all the efforts to mobilize international opinion as an important complement to its own endeavours.

Yours sincerely,

Ola Ullsten

*The Minister
for
Foreign Affairs*

S. Olsson POLI/82

Doc 586	Avt Hb	Grupp P 2	Mål C 2	
Stockholm, December 7, 1981.				

Joseph R. Herr
3169 South Silver Spring Road
Lafayette, California 94549
USA

With reference to your suggestion that the Swedish Government should couple the case of the Soviet submarine which in October 1981 violated Swedish territory, with renewed Swedish action in respect of Raoul Wallenberg, I would like to give you the following information:

The Swedish Government assumes, until evidence to the contrary has been presented, that Wallenberg is alive. We press this question both multilaterally and in bilateral contact with the Soviet Union. At practically every meeting between Swedish and Soviet high level officials the Swedish side raises the Wallenberg issue. I have myself presented the Swedish demands for clarification both as Minister for Foreign Affairs and in my former capacity as Prime Minister. The question of the fate of Raoul Wallenberg was last raised in a multilateral forum in the Swedish introductory speech at the reconvened meeting of the Conference on Security and Cooperation in Europe in Madrid on 30 October this year,

The Swedish Government holds the view that a coupling of the case of the Soviet submarine with the Wallenberg case would have served no constructive purpose, either for the Wallenberg cause or in the case of the submarine incident. An attempt to institute an exchange procedure would have meant that Sweden would have to take the submarine crew as a kind of hostage, and that would be in conflict with our perception of how a state governed by law should conduct its affairs. Conduct of this kind would, in my view, mean that one crime would be reciprocated by another crime.

.... /

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ av kurler

☐ uti kurler

☒ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

12-81

91

I should like to take this opportunity of thanking you for the interest you have shown in this matter, one of great importance to us. The Swedish Government regards all the efforts to mobilize international opinion as an important complement to its own endeavours.

Yours sincerely,

Ola Ullsten

*The Minister
for
Foreign Affairs*

*S. OTTOSON POL I/
R*

Dnr	Avd	Grupp	M&I
585			<i>Q E E</i>

Stockholm, December 7, 1981.

Raoul Wallenberg Committee
Holland
Nassaukade 28-HS
1052 CJ AMSTERDAM
The Netherlands

With reference to your telex and letter suggesting that the Swedish Government should couple the case of the Soviet submarine, which in October 1981 violated Swedish territory, with renewed Swedish action in respect of Raoul Wallenberg, I would like to give you the following information:

The Swedish Government assumes, until evidence to the contrary has been presented, that Wallenberg is alive. We press this question both multilaterally and in bilateral contact with the Soviet Union. At practically every meeting between Swedish and Soviet high level officials the Swedish side raises the Wallenberg issue. I have myself presented the Swedish demands for clarification both as Minister for Foreign Affairs and in my former capacity as Prime Minister. The question of the fate of Raoul Wallenberg was last raised in a multilateral forum in the Swedish introductory speech at the reconvened meeting of the Conference on Security and Cooperation in Europe in Madrid on 30 October this year.

The Swedish Government holds the view that a coupling of the case of the Soviet submarine with the Wallenberg case would have served no constructive purpose, either for the Wallenberg cause or in the case of the submarine incident. An attempt to institute an exchange procedure would have meant that Sweden would have to take the submarine crew as a kind of hostage, and that would be in conflict with our perception of how a state governed by law should conduct its affairs. Conduct of this kind would, in my view, mean that one crime would be reciprocated by another crime.

.... /

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ sv kurlr

☐ utl kurlr

☒ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

11/12-81

SN

I should like to take this opportunity of thanking you for the interest you have shown in this matter, oen of great importance to us. The Swedish Government regards all the efforts to mobilize international opinion as an important complement to its own endeavours.

Yours sincerely,

Ola Ullsten

*The Minister
for
Foreign Affairs*

S. OTTOSON, POL I / R

Dir	Avd	Grupp	Mål
588	588a	HP	2

Stockholm, December 7, 1981.

W. T. Bailey
700 Cloyden Road
P.V.E. California 90274
USA

With reference to your suggestion that the Swedish Government should couple the case of the Soviet submarine, which in October 1981 violated Swedish territory, with renewed Swedish action in respect of Raoul Wallenberg, I would like to give you the following information:

The Swedish Government assumes, until evidence to the contrary has been presented, that Wallenberg is alive. We press this question both multilaterally and in bilateral contact with the Soviet Union. At practically every meeting between Swedish and Soviet high level officials the Swedish side raises the Wallenberg issue. I have myself presented the Swedish demands for clarification both as Minister for Foreign Affairs and in my former capacity as Prime Minister. The question of the fate of Raoul Wallenberg was last raised in a multilateral forum in the Swedish introductory speech at the reconvened meeting of the Conference on Security and Cooperation in Europe in Madrid on 30 October this year.

The Swedish Government holds the view that a coupling of the case of the Soviet submarine with the Wallenberg case would have served no constructive purpose, either for the Wallenberg cause or in the case of the submarine incident. An attempt to institute an exchange procedure would have meant that Sweden would have to take the submarine crew as a kind of hostage, and that would be in conflict with our perception of how a state governed by law should conduct its affairs. Conduct of this kind would, in my view, mean that one crime would be reciprocated by another crime.

...../

ifylles av postexp

Avsändt med

☐ sv kurt

☐ utl kurt

☒ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

11/12-81

Sign

R

I should like to take this opportunity of thanking you for the interest you have shown in this matter, one of great importance to us. The Swedish Government regards all the efforts to mobilize international opinion as an important complement to its own endeavours.

Yours sincerely,

Ola Ullsten

Kab6

REDAKAL 11
TIDIGARE

8 DEC 81 08 15

P01

220 2/26-

P 2 Eu+

034'9,)8Ä5:

KABSEKR LEIF LEIFLAND

REF VÅRT TIDIGARE SAMTAL OM BULGARISKA KURIRER ANGÅENDE R.W:

HOPPAS FÅ SJÄLVA NYCKELPERSONEN TILL STOCKHOLM I EN OFFICIELL
DELEGATION FRÅN DEN BULGARISKA VETENSKAPSAKADEMIEN. VIK REDAN NU
KVÄLLEN DEN 7 JANUARI/82 FÖR ETT SAMTAL PÅ ETNOGRAD EE DET
ETNOGRAFISKA MUSEET, DJURGÅRDEN I OVANSTÅENDE ÄRENDE.
STÄDSE

OLOF G TANDBERG

UTLANDSSEKRETERAREN

17073 ROYACAD STOCKHOLM KL 08:45+

ac 1/11

OK? OK+

17073 ROYACAD ST *Vetenskapsakademien*

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

EE

Kopia till:

Kabs

~~Stockholm~~

Polch

Pol 1

UAB

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

Ch Köpenhamn, 1981-12-11
S Ottosson, Pol I/le

SVENSK WARSZAWA 1981-12-09

CABINET STOCKHOLM

FOER BERG, POL 1, RE WALLENBERG

DEN I DITT BREV 11 NOVEMBER OMNAEMNDE CZESLAW KALINSKI SKALL ENLIGT VAD JAG ERFARIT FOER NAERVARANDE TJAENSTGOERA VID POLSKA AMBASSADEN I KOEPENHAMN. JAG SKULLE FOERESLAA ATT EN KONTAKT MED HONOM TAS DAER. CLAES WOLLIN AER JU 'AN OLD WARSAW HAND' OCH EN KONTAKT BOER DAERFOER KUNNA ORDNAS PAA ETT NATURLIGT SAETT. TANKEN AER ATT KALINSKI SKALL HEMFOERORDNAS TILL WARSZAWA I FEBRUARI OCH VI BOER NOG DAERFOER INTE TOEVA. OM HAN NU ALLS HAR NAAGOT ATT BERAETTA SKULLE JAG TRO ATT HANS VILLIGHET ATT GOERA DET KOMMER ATT VARA STOERRE I KOEPENHAMN AEN EFTER HEMKOMSTEN TILL WARSZAWA, DAER HAN KAN VAENTAS KAENNA SIG PAAPASSAD PAA ETT ANNAT SAETT. JAG HAR FOERSTAATT ATT KALINSKI MED ALL SANNOLIKHET INTE AER 'EN RIKTIG DIPLOMAT', SOM MIN KAELLA UTTRYCKTE DET. VI BOER MED ANDRA ORD RAEKNA MED ATT HAN TILLHOER DEN POLSKA SAEKERHETSTJAENSTEN. DET KAN NATURLIGTVIS GOERA EN KONTAKT MED HONOM VANSKLIG MEN AA ANDRA SIDAN OCKSAA GOERA HONOM POTENTIELLT MERA INTRESSANT SOM KAELLA. KANSKE VORE DET SAEKRAST ATT GENOM DANSKA POLISEN HOERA SIG FOER LITET OM HONOM INNAN EN KONTAKT TAS.

JAG AATERKOMMER PER BREV OM DE ANDRA FRAAGOR DU TAGIT UPP.

THYBERG